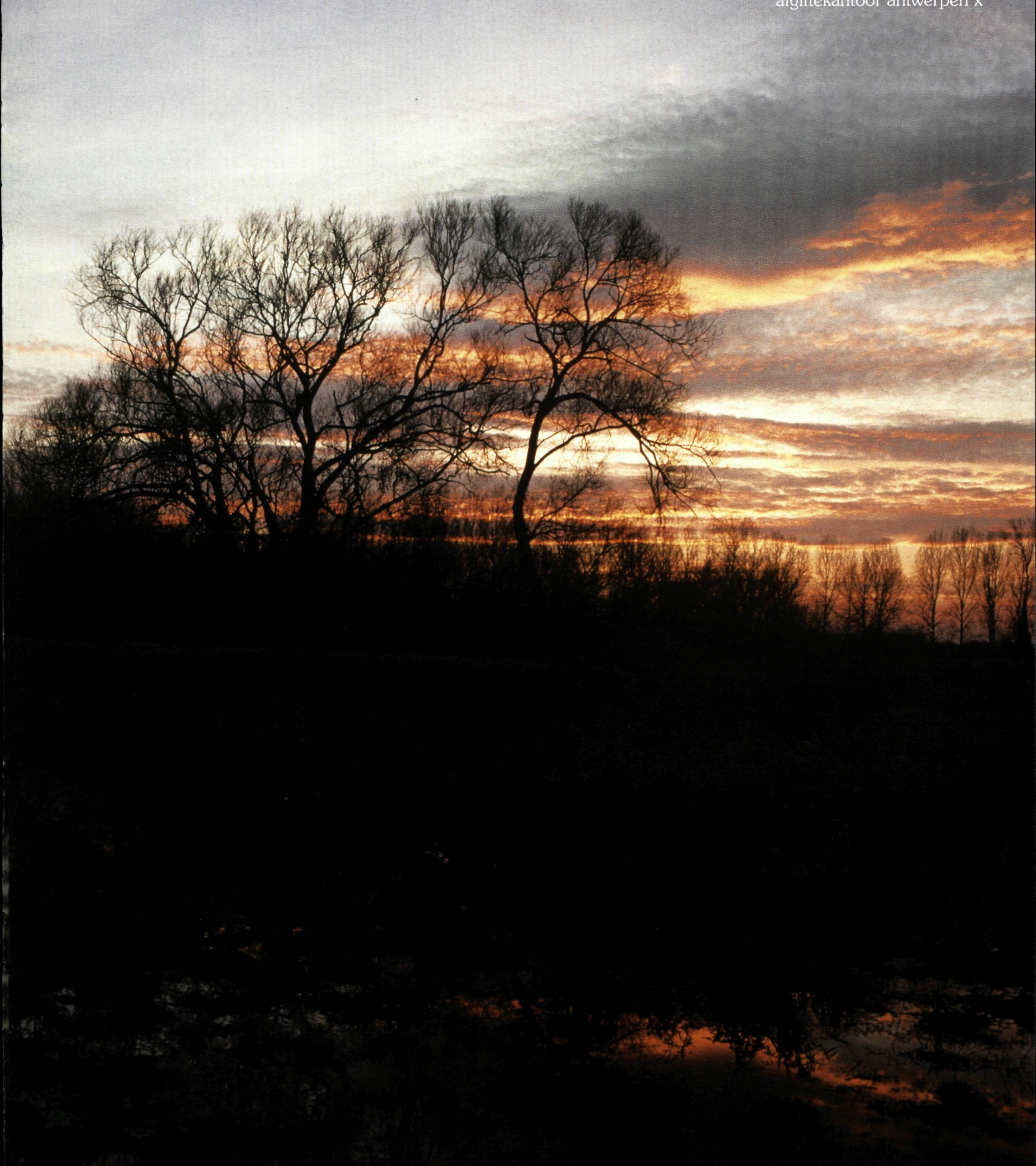

wielewaal

tweemaandelijks tijdschrift
november 1997 jaargang 63
afgiftekantoor antwerpen x

natuurbeleving - natuurstudie - natuurbehoud

**De Wielewaal,
natuurvereniging, vzw**

Meer dan 50 plaatselijke afdelingen
verspreid in het Vlaamse en het
Brusselse Gewest
Doelstellingen: natuurbeleving,
natuurstudie, natuurbehoud

Samenwerking

De Wielewaal hecht veel belang aan
samenwerking met andere
natuurverenigingen en aan overleg
met overheidsinstellingen.

Natuurbehoud

De vereniging beheert 4000 ha
natuur en koopt jaarlijks zowat 100
ha reservaatgronden.

Steun

U kan ons steunen, niet enkel door
uw lidmaatschap, maar ook door
giften, die fiscaal aftrekbaar zijn
vanaf 1000 F.

Nalatenschappen en legaten

U kan onze inspanning voor het
natuurbehoud daadwerkelijk
steunen door een nalatenschap of
legaat. Door dergelijke
begunstigingen kon De Wielewaal
reeds herhaaldelijk waardevolle
natuurgebieden verwerven.
Indien U dergelijke steun zou
overwegen kan U een notaris
raadplegen of inlichtingen vragen op
ons secretariaat.

Als lid ontvangt U

- zes maal per jaar Wielewaal,
boordevol natuurinformatie
- op aanvraag: vier maal per jaar
Oriolus, het tijdschrift voor de
gevoerde vogelkijker

Administratie:

De Wielewaal vzw
Graatakker 11 - 2300 Turnhout
Open van dinsdag tot en met
zaterdag tijdens de kantooruren
tel. 014/41 22 52 - fax 014/43 96 51
gemeentekrediet 096-2218078-97

Redactie-adres: Gie Luyts,
Zilverberkstraat 13, 2300 Turnhout

Lidmaatschap:

België 600 F
Nederland en Luxemburg: 1.000 F
KNNV-leden 800 F
andere landen: 1.000 F

inhoud

181

Gewoon Natuur beschermen
- Provincie West-Vlaanderen
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Provincie Limburg
- Provincie Vlaams-Brabant
- Provincie Antwerpen

197

Kevie Groot Meers

201

Natuurkalender 1998

202

Met Lip en Tand

204

Ervaringen met ponies en andere grazers

206

Activiteitenkalender

210

Verenigingsberichten

212

Red het Zuidelijk Eiland!

213

Voor u gesprokkeld

214

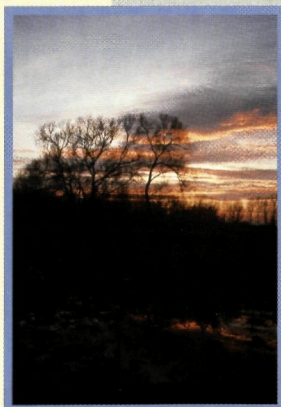
Goed om te weten

215

Boekbesprekingen

216

In memoriam Sylvester Tys

Omslag: Een zonsondergang kleurt de lucht boven het natuurgebied
"Den Battelaer" (Foto: R. Willockx)

Realisatie: Van Gompel/Odyse b.v.b.a. - Turnhout
Tel. 014/41 66 39 - Fax 014/43 62 05

GEWOON NATUUR BESCHERMEN

Als eerste vereniging in Vlaanderen kocht De Wielewaal in 1953 enkele percelen moeras, in de Tikkebroeken grenzend aan de Rode Loop te Kasterlee. Er waren geen subsidies, er was geen belangstelling. In tegendeel, veel geld uitgeven om bloempjes en vogeltjes te behouden. Er was toen minder nodig om voor gek te worden aanzien. Die eerste aankoop, een mijlpaal in Vlaanderen, is uitgegroeid tot een vakkundig beheerd natuurgebied, meer dan 30 ha groot.

Nu, 40 jaar later, heeft De Wielewaal, natuurvereniging vzw, zowat 2000 ha natuur in beheer, waarvan 750 ha in eigendom. Jaarlijks koopt de vereniging 100 ha aan. Deze aankopen werden pas mogelijk dank zij de subsidieregeling van de Administratie voor Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL). Ook de provincies, de gemeentebesturen, instellingen en organisaties zoals de Koning Boudewijn Stichting en het WWF, geven zeer belangrijke financiële steun.

Maar laat ons nuchter blijven, de huidige financiële middelen zijn ontoereikend om de natuur in Vlaanderen nog een beetje overeind te houden. Een zeer be-

langrijke steun, waarmee wij de natuur kunnen doen overleven, is de sponsoring vanuit het bedrijfsleven.

LEDEN VORMEN STEVIGE BASIS

Voor het verwerven van terreinen kan De Wielewaal vzw rekenen op de stevige steun van haar leden. Door giften en renteloze leningen konden vaak onvoorzien aankopen gerealiseerd worden. Bovendien staan veel van onze leden met beide voeten in de natuur. Voor beheerswerken en rondleidingen van groepen kunnen we steeds op hen rekenen.

EEN KEUR VAN LANDSCHAPPEN

Op de volgende bladzijden worden enkele van onze natuurgebieden aan u voorgesteld. Per provincie is er een

kaartje met de ligging en het belang van de reservaten. De aangegeven oppervlakte is afgerond.

Onze reservaten zijn van plaatselijk belang en dat is zeer verheugend, want bijna al deze gebieden zijn beschermd doordat plaatselijke besturen en belangstellenden zich mee hebben ingezet. Sommige van deze natuurgebieden zijn door hun landschappelijke waarde, fauna of flora, voor de provincie, voor het Vlaams Gewest of zelfs internationaal, van bijzonder belang.

Het is uiteraard onmogelijk om de meer dan 200 reservaten voor te stellen. Maar dit reservatennummer zal nog een vervolg krijgen en in 1998 zal in elke Wielewaal de reservatenwerking benadrukt worden.

Een bloemenrijk hooilandje met Koekoeksbloem, Moeras-vergeet-meenietje en Brede orchis

Provincie West-Vlaanderen

- Plaatselijk
- Provinciaal
- ▲ Nationaal
- Internationaal

Reeds in 1980 werd in West-Vlaanderen het reservaat 'De Mandelhoek' opgericht. Maar toch bleef de reservatenwerking tot vóór enkele jaren zeer bescheiden. Nu is er bij enkele afdelingen een bijzonder actieve inzet voor het behoud van natuurgebieden.

Hiervoor werd samengewerkt met openbare besturen en privé-instellingen. Er kon gerekend worden op een stevige inzet van leden van De Wielewaal en van andere natuurverenigingen.

Op korte termijn konden overeenkomsten afgesloten worden voor het beheer van privé-terreinen. De eerste aankopen werden gedaan en zij zijn meteen indrukwekkend. Het verwerven en beheeren van nieuwe gebieden wordt in het vooruitzicht gesteld.

DE ROMBOUTSWERVE

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 12 ha
Belang: internationaal

Het voormalige havenstadje Damme ligt vredig temidden oude zeedijken, die werden aangelegd om het op de zee veroverde land te beschermen. Eén van de meest opvallende is de Romboutswervedijk. De polders achter deze dijk hebben talrijke en brede ontwateringsloten. De weilanden zelf zijn hobbelig. In dit poldergebied werd één van de vochtigste delen, 10 ha groot, door De Wielewaal vzw in 1995 gekocht.

Beheer

Op het Gewestplan ligt de Romboutswerve in een zone, aangeduid als na-

tuurgebied. Het beheer heeft als doel het bultige uitzicht van het terrein te behouden. Na overeenkomst wordt door een landbouwer een extensieve beweiding toegepast.

Internationaal belang

De kustpolders in het noorden van West-Vlaanderen zijn enorm belangrijk als overwinteringsplaats voor wilde ganzen. In de Romboutswerve werden Rotgans, Brandgans, Roodhalsgans, Rietgans en Grauwe gans waargenomen. Zeer belangrijk zijn de grote aantallen Kolganzen die er komen pleisteren. Tijdens de winter van 96-97 vertoefden er bijvoorbeeld zowat 5100 van deze dieren.

Van de kleine rietgans overwinterden er in dezelfde periode zowat 350 vogels. De wereldpopulatie van deze soort bestaat uit slechts 30 000 vogels. Het is dan ook overduidelijk dat de Romboutswerve van internationaal belang is.

Voorzichtig genieten

Wil je ook eens kennismaken met de indrukwekkende groepen voedselzoekende wilde ganzen, dan moet je in de streek van Damme zijn. Wil je de vogels van de Romboutswerve observeren, vertrek dan vanuit het centrum van Damme over de Damse Vaart, richting Dudzele. Zowat 100 meter verderop zie je rechts de Romboutswervedijk. Vanaf het huisnummer 4 is het gebied goed te overzien.

Geniet voorzichtig, dit wil zeggen, steeds van op afstand.

BASSEGEMBOS

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 6 ha
Belang: provinciaal

De aankoop van dit reservaat werd vooral mogelijk door de sterke en vlotte financiële steun van de Provincie West-Vlaanderen. Bovendien waren er zeer belangrijke giften van West-Vlaamse instellingen en van de gemeente Anzegem. Het Bassegembos is een loofbos, met in het voorjaar een opvallende bloei van Boshyacinten. Voor dit natuurgebied is een beheersplan uitgewerkt, dat gericht is op het bekomen van een soortenrijk middelhoutbos.

Gericht en intensief beheer

Voor het bekomen van een middelhoutbos en het versterken van het eikenbos wordt de hakhoutcyclus hersteld, waarbij jaarlijks Vlier en bramen worden verwijderd. Deze tienjarige cyclus komt ten goede aan Es, Hazelaar en iepen.

Niets doen

Dode bomen worden niet verwijderd, wat gunstig is voor hollenbroeders. Het dode hout is bovendien een leefplaats voor insecten en zwammen. In enkele delen van het Bassegembos, meer bepaald de randzones, wordt niets gedaan en kan de natuur haar gang gaan.

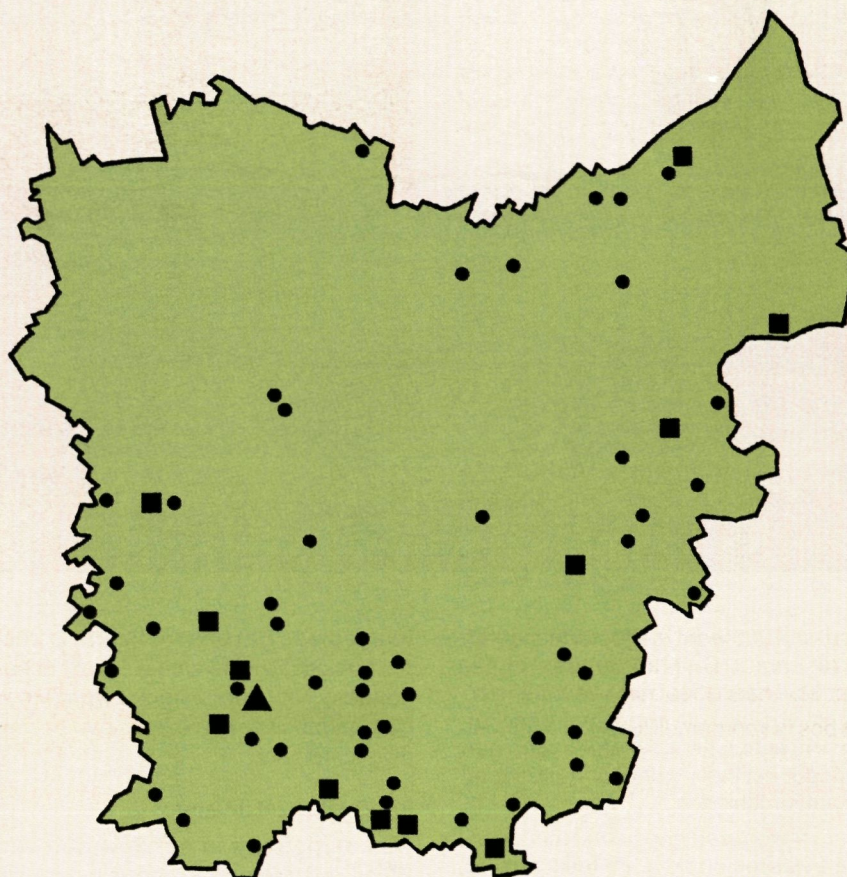
Foto links: De Romboutswerve (Foto: P. Keirsebilck)

Foto boven: Duizenden Kolganzen komen in het reservaat pleisteren (Foto: P. Keirsebilck)

Foto rechts: Boshyacint

Provincie Oost- Vlaanderen

- Plaatselijk
- Provinciaal
- ▲ Nationaal
- Internationaal

Bos 't Ename
(Foto: G. Mornie)

De 64 beschermde gebieden geven duidelijk aan dat De Wielewaal vzw in Oost-Vlaanderen een zeer sterke inspanning levert voor het behoud van de natuur. Er wordt bij voorkeur gekocht in de meest kenmerkende gebieden van de provincie.

Bovendien wordt het aankoopproject 'Het Bos 't Ename' door de De Wielewaal maximaal ondersteund.

BOS 'T ENAME

Eigenaar: De Wielewaal vzw

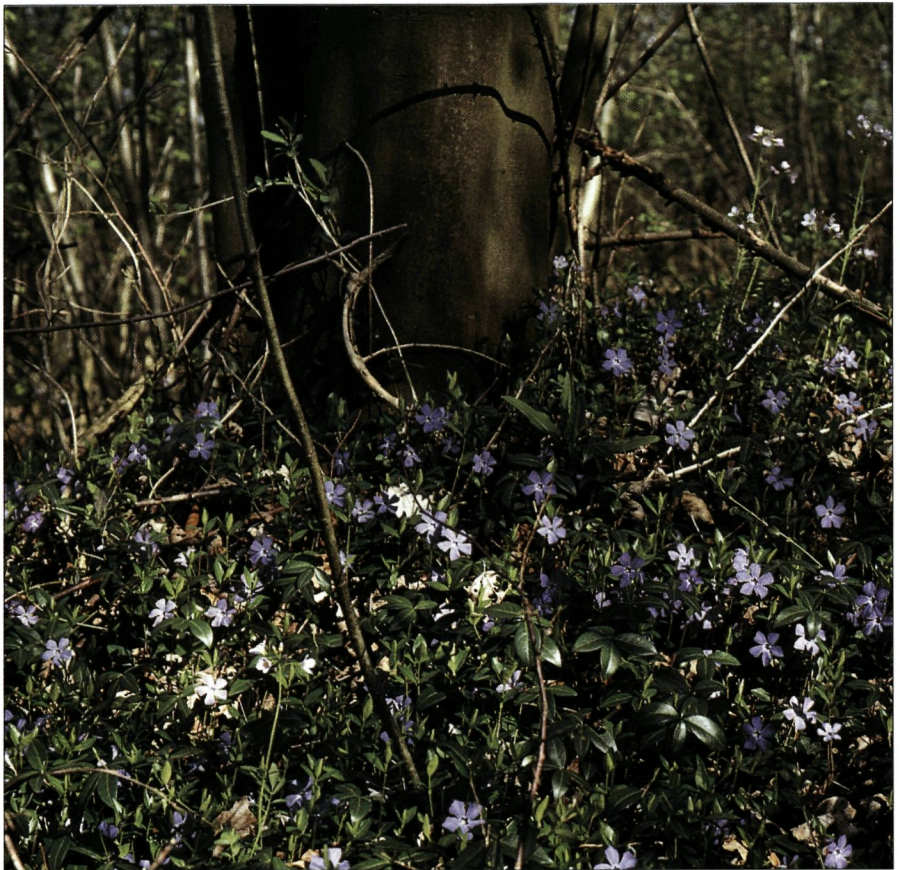
Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 30 ha

Belang: nationaal

Het gebied van het Bos 't Ename is ongeveer 170 ha groot, met twee ruimtelijk gescheiden boskernen van respectievelijk 46 en 15 ha. Deze kernen zijn omsloten door weilanden en akkers, doorsneden door hagen en knotbomen. Het gebied ligt grotendeels op de steile oostelijke valleiwand van de Schelde en loopt door naar de stroom toe.

Het bos is voornamelijk een middelhoutbos, met een dikke hakhoutlaag van voornamelijk Zwarte els en Gewone es. De boomlaag bestaat vooral uit Zomereik, Gewone es, aangevuld met veel Beuk, Gladde iep en Canadapopulier. Het bos werd bovendien verrijkt met o.a. Hazelaar, Zoete kers, Wilde mispel, Wil-

Maagdenpalm

de appel, Tweestijlige meidoorn, Kardi-naalsmuts en Wegedoorn. In het lager valleideel komt goed ontwikkeld elzen-essenbos voor, met veel Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Herfsttijloos en tienduizenden Eenbessen. In en aan de rand van de vallei liggen een paar erg waardevolle poelen. In deze omgeving groeien kenmerkende planten, zoals Waterviolier en Watertorkruid. In zijn geheel is het gebied verbazend rijk aan planten. Uit een recente inventarisatie bleek de aanwezigheid van meer dan een derde van de totale Vlaamse flora.

In het Bos 't Ename broeden ruim zestig vogelsoorten. Er leven zoogdieren, zoals Bunzing, Wezel, Hermelijn, Vos en Eikelmuis. In de poelen werden vier watersalamandersoorten gevonden, waaronder de Kamsalamander. Er zijn een dertigtal dagvlindersoorten aanwezig. De geschiedenis en de onvervangbare natuurrijkdom worden uitgebreid beschreven in het unieke boek 'Bossen van Vlaanderen' van Guido Tack, Paul Van den Bremt en Martin Hermy.

Het mooiste bos van Vlaanderen

Het beheer wordt uitgevoerd door de plaatselijke Wielewaalafdeling, versterkt met enthousiaste omwonenden. Voor het zeer vakkundig beheer was er reeds herhaaldelijk belangstelling vanuit het buitenland. De Wielewaal vzw wil door

verdere aankopen het Bos 't Ename uitbouwen tot een bos met nationale allure.

DE BOSSEN VAN EVERBEEK

Eigenaar: De Wielewaal vzw

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 33 ha

Belang: provinciaal

Bosdrieluik in een klein taalgrensdorp

Everbeek is een deelgemeente van Brakel, één van de mooiste gemeenten in de Vlaamse Ardennen, met tal van mooie bossen en natuurgebieden. Rond Everbeek heeft De Wielewaal drie aankoopprojecten: het Trimpontbos, het Steenbergbos en het Hayesbos.

Weelderige voorjaarsflora

Elk voorjaar schitteren deze bossen door de overvloed aan lentebloemen. Achtereenvolgens bloeit er Sneeuwklokje, Wrangwortel, Slanke sleutelbloem, Bosanemoon en Boshyacint. De Gele dovenetel is er zeer algemeen.

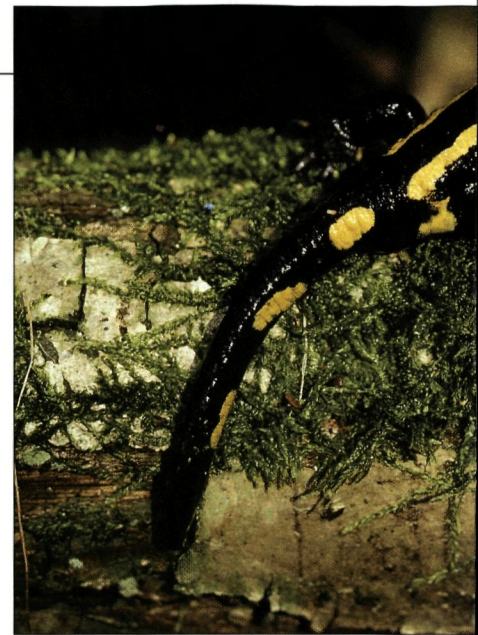
Bronbossen vol leven

In elk van de drie bosreservaten zijn er prachtige bron- en kwelzones, waar het Paar- en het Verspreidbladig goudveil massaal groeien. Dit is ook het ideale woongebied voor de Vuursalamander.

Bosanemoon en Slanke sleutelbloem

Vuursalamander

Rijke visfauna

Elk van deze reservaten maakt deel uit van een ander bekencomplex. Er leeft een voor Vlaanderen belangrijke visfauna, met Beekforel, Rivierdonderpad, Beekprik en BERPJE.

Een rijke bosomgeving

De omgeving van het bos is een boeiend kleinschalig en vogelrijk gebied. In de afwisseling van akkers, weilanden, houtwallen en kleine bosjes voelen allerhande vogels, waaronder de Geelgors, zich thuis.

DE VLASSENBOEKSE SCHORREN EN POLDER

Eigenaar: De Wielewaal vzw, Stad Dendermonde

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 20 ha

Belang: provinciaal

Een groot deel van het reservaat bestaat uit zoetwaterschorren, een zeldzaam biotoop in Vlaanderen. Door de getijdenwerking vormen de schorren een dynamisch milieu, doorsneden door diepe, steile geulen. De rietvelden worden afgewisseld door wilgenstruweel. De schorren, en vooral de vloedbossen, vergen moeilijke en zeer arbeidsintensieve beheerswerken. In het voorjaar vallen de bloei van Gele lis en Dotterbloem op. De Vlassenbroekse schorren zijn het broedgebied van vooral kleine zangvogels, zoals Blauwborst, Zwartkop, Tuinfluiter, Grasmus, Spotvogel, Kleine karekiet en Bosrietzanger.

Binnendijs: hooilanden, wielen en het Geulgat.

Binnendijs werden enkele vochtige weilanden aangekocht. Door herhaald maaien en afvoeren zal de oorspronkelijke flora, met o.a. Dotterbloem, Koekeksbloem en Heelblaadjes, hersteld

worden. De aangekochte percelen populierbos zullen, eens ze kaprijp zijn, vervangen worden door streekeigen soorten, zoals Zwarte els, Es en Zomereik. De plaatselijke Wielewaalafdeling beheert in de polder ook twee wielen. Oorspronkelijk waren het diepe kuilen, uitgeschuurd door kolkend water bij een dijkdoorbraak. Van open water naar drijfzomen en vochtig rietland: in deze wielen kan je duidelijk zien hoe water land wordt.

Het Geulgat, een 1,26 ha grote kreek, vroeger een oude Schelde-arm, werd door De Wielewaal gekocht in 1996. Tot voor kort werd het Geulgat gebruikt als visvijver. Door allerhande ingrepen, zoals visuitzettingen, hengelvijverstrijden, oeverversterking en het lozen van afvalwater, zijn de natuurwaarden nagenoeg verdwenen. Een beheersplan op lange termijn zal de echte natuur doen heropleven.

Om de hoge natuurwaarden

Op het Gewestplan is de polder deels als natuurgebied en deels als reservaatgebied aangegeven. Het geheel maakt deel uit van het Ecologisch Impulsgebied Schelde-Dender-Durme (het Plan Blauwborst).

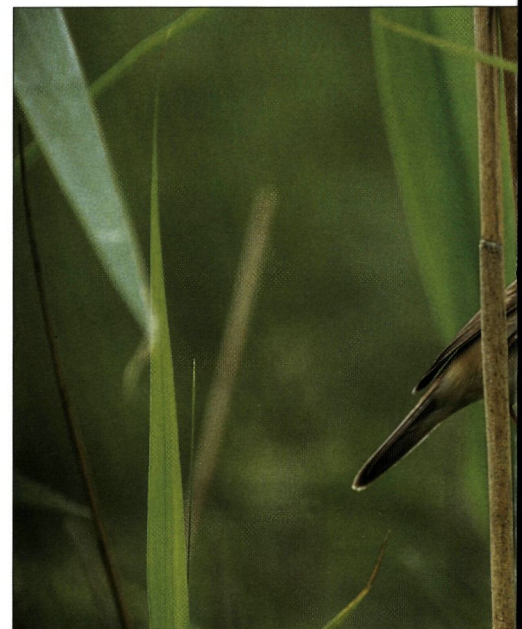
Voor bezoekers

is Vlassenbroek een uitgelezen stukje Vlaanderen. Het kleine dorpje is een trekpleister voor kunstenaars. Je kan er genieten van het werk van kunstschilders, beeldhouwers en van andere kunstuitingen. De plaatselijke Wielewaalafdeling heeft er de kunstgalerie Salix, waar kunst de natuur ontmoet. Door de afdeling werden wandelpaden uitgestippeld met bijhorende folder en voor de scholen werd een natuurleerpad bewegwijzerd.

Ecologisch Impulsgebied (EIG)

Een Ecologisch Impulsgebied (EIG) is een bundeling van initiatieven, gericht op natuurbehoud en natuurontwikkeling in een bepaald gebied. Daartoe worden de inspanningen van het Vlaams Gewest, lokale overheden en natuurverenigingen, op elkaar afgestemd.

Er zijn Ecologische Impulsgebieden in alle provincies: IJzervallei, Boven-schelde, Schelde-Dender-Durme, Turnhouts vennengebied, Demer-Dijle, Zwarte Beek, Grensmaas en Limburgs Vijvergebied. De bestaande EIG's zijn pilootprojecten, die in een latere fase zullen ingepast worden in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).

Bosrietzanger (Foto: G. Mornie)

Wie de bloemenweelde van de typisch lange, zeer smalle percelen wil bewonderen, kan dit vanop de omliggende wandelpaden.

DE KREKEN VAN SALEGHEM EN HET PANNEWEEL

Eigenaar: De Wielewaal vzw (6 ha) en anderen

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 20 ha

Belang: provinciaal

De basis van het huidige krekenschap werd gelegd tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568 - 1648). In 1584 werd de hele Wase polder onder water gezet ter verdediging van Antwerpen. Deze overstroming leidde tot het ontstaan van de krekens en het Panneweel.

De krekens

Door de werking van eb en vloed werden diepe geulen in het landschap uitgespuurd. Door indijking werden deze geulen later terug aan de getijdenwerking onttrokken en het brakke water verzoette. De Saleghemse krekens zijn ondiep en hebben brede verlandingszones. De aanwezigheid van watervegetatie, drijfbomen en rietkragen, geven het gebied een eigen, waardevol karakter. De krekens zijn deels eigendom van het Polderbestuur en deels particulier bezit. Het natuurbeheer wordt uitgevoerd door De Wielewaal vzw. Hooilanden en rietvelden worden gemaaid, bomen geknot en hakhout gekapt. De Wielewaal heeft enkele terreinen, grenzend aan de krekens van Saleghem, gekocht. De beweiding ervan gebeurt in samenwerking met een plaatselijke landbouwer.

Het Panneweel

De naam Panneweel geeft reeds een beknopte beschrijving van het reservaat. Een 'weel' of 'wiel' is een min of meer ronde, meestal diepe plas, ontstaan bij een dijkdoorbraak. 'Panne' wijst op het ondiepe karakter van deze plas.

Nu is het Panneweel een 1 ha groot moeras, met open water, verdeeld door legakkers en omgeven door struikgewas en bomen. Verlanding met veenvorming is ongetwijfeld het belangrijkste fenomeen in het Panneweel. Door de betere waterkwaliteit, regenwater en kwel, konden zeldzame planten er zich langer handhaven. De legakkers in het Panneweel zijn veenruggen, uitgespaard bij vroegere uitvening. Op de legakkers werd het veen bewerkt en afgevoerd. Het Panneweel is voor de provincie Oost-Vlaanderen een bijzonder waardevol natuurgebied.

De plaatselijke Wielewaalafdeling bouwt, in samenwerking met andere natuurverenigingen, vlakbij het reservaat een natuurcentrum 'Het Panneweel' uit.

DE LANGEMEERSEN

Eigenaar: De Wielewaal vzw

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 12 ha

Belang: provinciaal

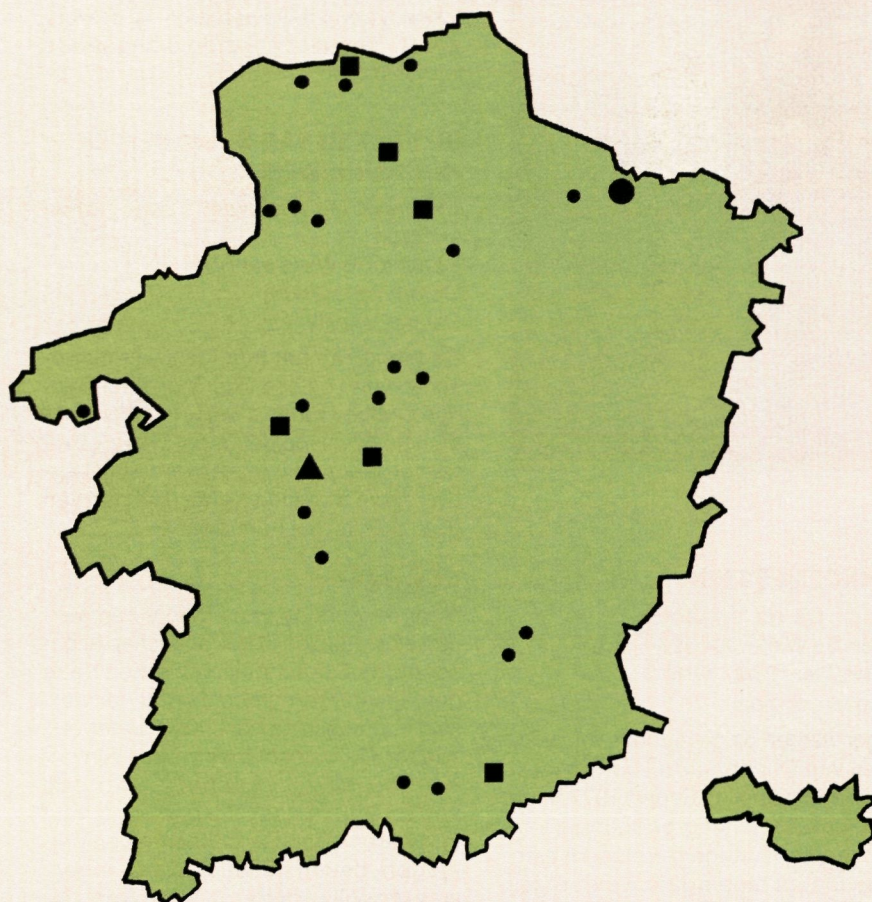
Vroeger werden de graslanden ten zuidwesten van Oudenaarde voornamelijk als hooiland gebruikt. Sedert 1977 heeft De Wielewaal op het grondgebied van de gemeente Wortegem-Petegem hiervan de meest bloemrijke weiden gekocht. Tijdens de maanden juni - juli, vlak vóór de hooitijd, zijn deze graslanden op hun mooist. Na de voorjaarsbloei van Dotterbloem en Pinksterbloem, komt de paarse bloei van de Koekoeksbloem, afgewisseld door het geel van de Grote ratelaar.

Het beheer bestaat uit het verderzetten van het vroegere landgebruik: geen bemesting en maaien vanaf juli.

De Kreek van Saleghem

Provincie Limburg

Kleine zonnedauw, een insectenetend plantje van vochtige heide

Grauwe klauwier (Foto: G. Mornie)

In Limburg heeft De Wielewaal 29 natuurgebieden in beheer. Vaak hebben deze terreinen zeer hoge natuurwaarden, landschappelijk, maar ook als toevluchtsoord voor bedreigde planten en dieren. De Sint-Maartensheide bijvoorbeeld is zowel door haar ligging als door haar soortenrijkdom van internationaal belang. Maar ook de kleinere reservaten zijn plaatselijk zeer belangrijk. Het amfibieënreservaat Tommelen bijvoorbeeld is een onvervangbaar toevluchtsoord voor de Kamsalamander in de Hasseltse regio. In Limburg is De Wielewaal vzw ook betrokken bij het Europese Life Programma, waardoor belangrijke terreinaankopen in Midden-Limburg mogelijk worden.

SINT-MAARTENSHEIDE

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 61 ha
Belang: internationaal

De Sint-Maartensheide bestaat in feite uit 'De Luysen', 'het Mariahof', 't Koelerheike' en de 'Sint-Maartensheide'. De totale oppervlakte van dit natuurgebied is ruim 95 ha. De Wielewaal staat in voor het beheer, heeft 61 ha in eigendom en huurt bovenop 10 ha.

De Sint-Maartensheide is een voormalig heidegebied in de noordoost-hoek van de provincie, vlak bij de Nederlandse grens. Het gebied sluit aan bij het Mariahof, het Stamproyerbroek en het Nederlandse Wijfelterbroek. De Sint-Maartensheide is om de hoge grensoverschrijdende natuurwaarden van internationaal belang.

Kleinschalig landschap

De Sint-Maartensheide werd pas begin deze eeuw in cultuur gebracht. De eerste landbouwers brachten een enorme verscheidenheid in het landschap. In de lagere delen langs de A-beek kwamen er vochtige hooilanden, afgewisseld met moerassen en wilgen-elzenbroek. Op de hogere delen was er een afwisseling van hooilanden en berken-eikenbos. Houtkanten, bomenrijen en braamstruwelen bepalen nog steeds het uitzicht van dit waardevolle landschap.

Unieke rijkdom

In het totale gebied komen 98 broedvogelsoorten voor. Hierbij soorten zoals Zwarte specht, Wespandief, Boomvalk, Havik, Paapje, Geelgors en Roodborsttapuit. Ook weidevogels, zoals Grutto, Scholekster, Wulp en Graspieper, broeden in het gebied.

Plan Grauwe klauwier

In de Sint-Maartensheide broeden enkele paartjes van de Grauwe klauwier, een vogel die in Vlaanderen met verdwijnen bedreigd is. Om deze soort te behouden heeft de plaatselijke Wielewaalafdeling het 'plan Grauwe klauwier' uitgewerkt.

Dit plan voorziet in aankopen en beheer van voor deze vogels geschikte percelen. Bovendien worden hagen en houtwallen verjongd of heraangelegd. Om het noodzakelijk voedselaanbod van grote insecten te verkrijgen, worden brede en bloemenrijke ruigtezones geschapen.

LIFE

Voor de realisatie van natuur- en milieuprojecten kan een beroep gedaan worden op het Europees LIFE-fonds. De projecten, die betrekking hebben op natuur, moeten door de aankoop van natuurgebieden helpen om de Europese Groene Hoofdstructuur (Natura 2000) te realiseren. Er worden tevens subsidies uitgereikt voor beheerswerken en voor beschermingsmaatregelen ten gunste van de kwetsbare soorten en hun leefgebieden. De Wielewaal voert momenteel ook, samen met WWF, een LIFE-project uit in het Maasland.

Natuurontwikkeling in de Luysen

In dit deel van de Sint-Maartensheide werden enkele vijvers vroeger voor recreatie gebruikt. De oevers van deze plassen zullen afgeschuind worden, zodat ze kunnen evolueren naar waardevolle, natte en moerassige zones.

Mariahof

Het vijvercomplex Mariahof is als het ware het hart van een uitgestrekt en grensoverschrijdend landschap. In afspraak met de eigenaar wordt het beheer van dit vijvergebied hoofdzakelijk gericht op het behoud van de rijke broedvogelstand.

Roerdomp, Snor, Rietzanger en Zomertaling zijn in Vlaanderen bedreigde broedvogels. De aanwezigheid van deze soorten maken het Mariahof tot een uitzonderlijke plek.

Samenwerken

Het beheer van de Sint-Maartensheide vereist grote inspanningen. Aangekochte percelen worden niet langer bemest of ontwaterd. Door een aangepast maai- en grasbeheer in samenwerking met plaatselijke landbouwers, kleuren de kenmerkende bloemen van Dotterbloem, Knolsteenbreek en Koekoeksbloem terug de graslanden. De omwonenden worden zoveel mogelijk bij de uitbouw van het natuurgebied betrokken. Jeugdverenigingen en scholen voeren regelmatig beheerswerken uit en er is belangrijke steun van het stadsbestuur van Bree, het WWF en andere organisaties.

Brede orchis

DE KEVIE

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 72 ha (+ 14 ha in huur)
Belang: provinciaal

De Kevie is gelegen in het Jekerdal ten oosten van Tongeren. Het reservaat maakt deel uit van één de meest waardevolle landschappen in Zuid-Limburg.

Een kostbaar stukje Haspengouw

De Kevie is gelegen in het 'Park van de Oostelijke Jeker', een gerangschikt landschap. In 1987 droeg de Stad Tongeren een tiental ha, gelegen in de Kevie en het Groot Meers, over aan De Wielewaal. Vanaf 1990 wordt door de vereniging een zeer actief aankoopbeleid gevoerd. Meer dan 300 soorten hogere planten komen er voor, met o.m. Grote ratelaar, Waterdrieblad, Pijlkruid en Brede orchis. Door de grote verscheidenheid aan landschapselementen en de grote rust is er een zeer rijke fauna. Er broeden vogels zoals Wespandief, Bruine kiekendief, Boomvalk, Watersnip, Wielewaal en IJsvogel, in totaal 74 broedvogelsoorten. Er zijn meldingen

van zoogdieren, waaronder Boommarter en Das.

Beheer

Voor het ganse gebied werd een beheersplan uitgewerkt. Om de sterke verruiging terug te dringen, worden grazers, zoals Shetlandpony's, Gallowayrunden en de indrukwekkende Heckrunden, ingezet. Kaprijpe Canadapopulieren worden vervangen door streekeigen boomsoorten. Voor de amfibieën werden oude poelen geschoond. Hagen, heggen en rijen knotwilgen werden aangeplant. Voor de bezoekers zijn er wandelroutes met informatiepanelen uitgestippeld en is er een observatiehut.

Samenwerking

Met het stadsbestuur is er een vlotte samenwerking. Leefmilieu Tongeren steunt het project, zowel financieel als op het terrein. Ook hier worden landbouwers, waar mogelijk, betrokken bij het beheer. Met de jagers werden constructieve afspraken gemaakt en uiteraard voeren scholen en jeugdverenigingen regelmatig beheerswerken uit.

De toekomst

De Wielewaal vzw wil dit natuurgebied verder uitbouwen door nieuwe terreinaankopen, maar één van de belangrijkste objectieven is de aanleg van een natuurcentrum.

DE VEEWEI

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 17 ha (+ 2 ha in huur)
Belang: provinciaal

De Veewei ligt in de vallei van de Grote Nete. Vroeger werden de gronden langsheen de rivier gebruikt als hooilanden. Het waren botanische pareltjes. Bij het opstellen van de Gewestplannen werd een groot deel van de vallei bestemd voor verblijfsrecreatie. Het vroegere open beemden-landschap heeft nu een bebost uitzicht.

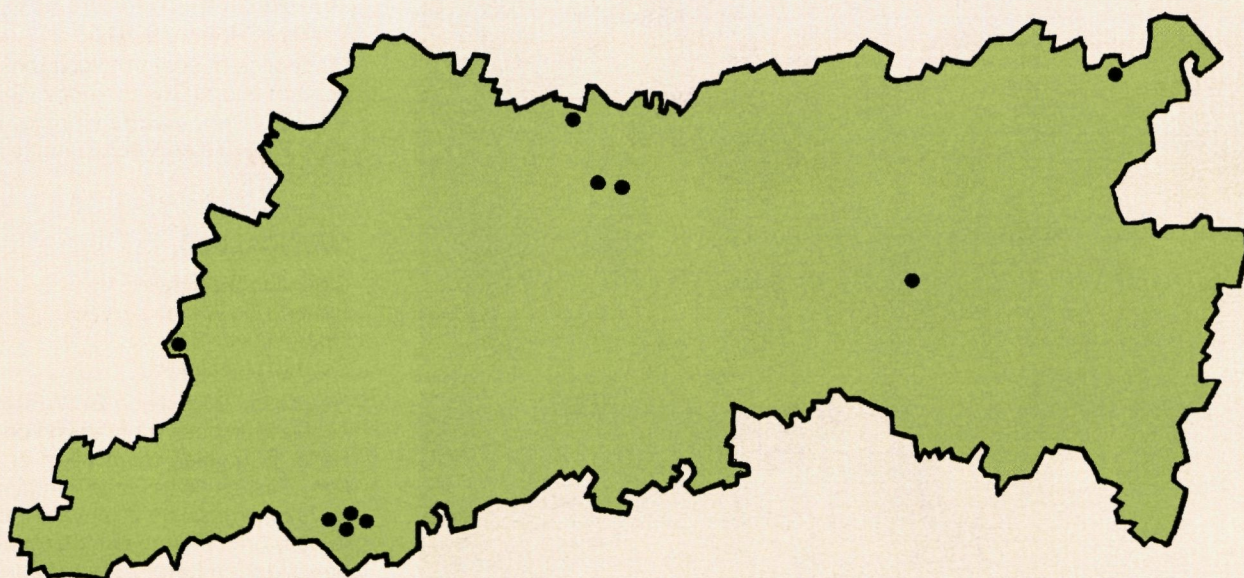
Door De Wielewaal vzw worden enkele prachtige hooilandjes beheerd. Trilgras, Veenpluis, Moerasviooltje en Wateraardbei, zijn enkele kenmerkende planten. De Veewei en de naaste omgeving hebben niet alleen een opvallende plantenrijkdom, er is ook een boeiend vogellevens. IJsvogel en Blauwborst broeden er. Bij warme zomeravonden kan men er nog de lichtjes van de glimwormen zien en in de verte hoort men het ratelen van de Nachtzwaluw.

DE DOMMELVALLEI

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 37 ha
Belang: plaatselijk

Dank zij grote inspanningen van diverse milieuverenigingen werden in 1987 in de Dommelvallei 450 ha als landschap geklasseerd. Sindsdien koopt De Wielewaal vzw gronden in deze beekvallei. Elzenbroekbossen, verwaarloosde visvijvertjes, weilanden, rietvelden en populieraanplantingen, bepalen het uitzicht van de lager gelegen delen. Hogerop zijn de akkers afgezoomd met houtkanten. Deze verscheidenheid geeft een rijke fauna en flora. Nachtegaal, Wielewaal, Torenvalk, Bosuil, Zwarte specht en Kleine bonte specht, zijn enkele van de broedvogelsoorten.

De beheerde hooilandjes hebben met Trilgras, Gevlekte orchis, Blauwe knoop en Knolsteenbreek, een bijzondere waarde. Speenkruid, Gele lis en Dotterbloem kleuren de broekbossen.

- Plaatselijk
- Provinciaal
- ▲ Nationaal
- Internationaal

Provincie Vlaams-Brabant

Het Nico De Boevé-reservaat is één van de allereerste reservaten in eigendom van De Wielewaal. Maar toch bleef de reservatenwerking in Brabant jarenlang zeer gering. Sinds kort is er echter een toenemende belangstelling voor het natuurbehoud. Zo werd bijvoorbeeld in Roosdaal het Berchembos, 2,5 ha groot, gekocht en rond Halle lopen er nu ook aankoopprojecten. In 1996 werd als eerste in deze streek de Beeren-dries, 2,4 ha groot, verworven.

NICO DE BOEVÉ-RESERVAAT

Eigenaar: De Wielewaal vzw
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 1,7 ha
Belang: plaatselijk

Het Nico De Boevé-reservaat kwam in het bezit van de vereniging door een schenking. Het kleine reservaat ligt aan de rand van het ±50 ha grote Weissetterbos. In het gebied komt een opmerkelijk niveauverschil voor. Op het hoge, droge gedeelte groeien voornamelijk Beuken en Zomereiken. Hier broeden o.a.

Boomklever, Bosuil en Wielewaal. Het lager gelegen deel van het reservaat wordt doorsneden door een beekje en is zeer vochtig.

Dit deel heeft een grote plantenvariatie, met vooral Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Maarts viooltje, Daslook, Dalkruid en Veelbloemige salomonszegel.

MAASDALBOS

Eigenaar: Stad Halle

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 8 ha

Belang: plaatselijk

Reeds in 1953 kreeg De Wielewaal het Maasdalbos in beheer van de Stad Halle. Er groeien vooral eiken en Beuken. Tussen de typische voorjaarsflora vallen vooral de Boshyacinten op. In de brongebieden van de Maasdalbeek komen kenmerkende planten voor, zoals de twee goudveilsoorten, en vinden we ook elzenbroekbos.

In en rond het Maasdalbos werden 192 hogere planten gevonden. Er zijn 79 soorten broedvogels, waaronder Wielewaal en Sperwer. Door de grote verscheidenheid aan biotopen is er een uitzonderlijk rijke insectenfauna, met 24 dagvlindersoorten en niet minder dan 331 nachtvlindersoorten.

Bessen van de Aronskelk

Provincie Antwerpen

- Plaatselijk
- Provinciaal
- ▲ Nationaal
- Internationaal

De Wielewaal vzw heeft in de provincie Antwerpen een opvallende reservatenwerking. Er is niet alleen het aantal van 85 reservaten, maar ze hebben ook een opvallend hoge natuurwaarde. Bovendien liggen de meeste van deze gebieden in voor de provincie kenmerkende landschappen. Zij omvatten zoetwaterschorren, hoge en vochtige heide, vennen, bosgebieden, vloeibeemden, rivervalleien, moerassen, beekdalen en weidevogelgebieden.

DE SCHELDESCHORREN AAN DE NOTELAER

Eigenaar: Ministerie van Openbare Werken: Dienst der Zeeschelde
Beheer: De Wielewaal vzw
Oppervlakte: 27 ha
Belang: internationaal

Dit prachtige natuurgebied ligt langs de rechter Schelde-oever. Het reservaat is ruim 3,5 km lang en tot 250 m breed. De oppervlakte is die bij eb, wanneer ongeveer 7 ha slikken vrij komen. Bij vloed 'krimpt' het reservaat tot ongeveer 20 ha. Deze schorren liggen in de zoetwaterzone van de Schelde. Er is een totaal andere plantengroei dan in de stroomafwaarts gelegen brakwaterzone. Het uitzicht van het reservaat wordt bepaald door rietvelden, vloedbossen, diepe geulen en slikken. Vanop de 4 km lange

dijk is er een uitstekend zicht over het reservaat. Wandelaars en fietsers kunnen in het voorjaar genieten van de honderden bloeiende Spindotters (dit is een afwijkende vorm van de Dotterbloem, die ook bloeiend langdurige onderdompeling bij hoge waterstand kan doorstaan).

Kleine karekiet, Bosrietzanger en Waterral behoren tot de broedvogels. Er zijn regelmatig waarnemingen, ook tijdens het broedseizoen, van Buidel-

mees en Baardman. Het reservaat is bijzonder belangrijk als foerageergebied van duizenden watervogels. Op topdagen toeven hier, in afgeronde aantallen, 500 Bergeenden, 200 Krakeenden, 100 Pijlstaarten, 800 Wilde eenden, honderden Tafel- en Kuifeenden en tot 5000 Wintertalingen!

Er is meer

In de door de Nederlandse en Vlaamse instanties gepubliceerde brochure 'De

De Scheldeschorren aan de Notelaer

Het ondoordringbare vloedbos

Spindotters

De Steenbeemden

Schelde, een stroom natuurtalent' blijkt duidelijk dat de zoetwaterschorren in Europa een bijzonder zeldzaam biotoop zijn. Daarom is het reservaat 'De Schel-deschorren aan de Notelaer' van inter-nationaal belang.

Bovendien liggen een aantal wel over-wogen aankopen van De Wielewaal vzw in het Ecologisch Impulsgebied Schelde-Dender-Durme, dat in 1993 van start ging en dat als doel heeft maatregelen te nemen om de natuur-waarden van de Zeeschelde te behou-den en te ontwikkelen. Zo zijn er aankopen van en beheersovereenkomsten voor het Spierbroek (5 ha), de Egael-schorren (2 ha) en het op de linkeroever gelegen Schouselbroek (3 ha). De in Oost-Vlaanderen gelegen Vlassen-broekse Polder, waar de vereniging ook belangrijke gebieden langs de Schelde bezit, behoort eveneens tot dit Ecolo-gisch Impulsgebied.

DE STEENBEEMDEN

Eigenaar: De Wielewaal vzw

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 12 ha (+ 1 ha huur)

Belang: provinciaal

Dit natuurgebied is als het ware een re-lict van het oorspronkelijke rivierland-schap met vloeibeemden. Het bestaat uit vochtige tot natte, open delen, afge-wisseld met wilgen- en elzenbosjes. Het beheer bestaat voornamelijk uit maaien en afvoeren. Enkele percelen werden machinaal geplagd en in 1997 werd gestart met het beweiden door Heckrunderen in een deel van het reser-vaat. Om te voorkomen dat de Steen-beemden zouden uitdrogen, werden en-kele kleine stuwdammen aangelegd. Het reservaat is van op de dijk van de Grote Nete uitstekend te overzien.

In dit deel van het stroomgebied van de grote Nete beheert De Wielewaal nog schitterende restanten van het vroegere rivierlandschap, met voornamelijk groei-plaatsen van Zomerklokje, Moeraswe-derik en Moeraskartelblad.

VALLEI VAN DE GROTE NETE (HEIST-OP-DEN-BERG)

Eigenaar: De Wielewaal vzw

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 30 ha

Belang: provinciaal

In de vallei van de Grote Nete nabij Heist-op-den-Berg heeft De Wielewaal een reeks natuurgebieden in eigendom, met schilderachtige namen, zoals Laer-beemden, Tittebeemden, de Wishagen, Volkaertslaekbemd, Boeckxbeemden en Kerkendonkske. In het gebied groeit een opvallende verscheidenheid aan planten van een vochtige en natte om-geving, zoals Moerasviooltje, Penning-kruid, Pijptorkruid, Koekoeksbloem en

Broedplaats van Waterral, Kuifeend en Porcelainhoen

Blauw glidkruid. Pinksterbloem en Moerasrolklaver zijn massaal aanwezig. Delen van het reservaat worden beheerd met Aberdeenrunderen. Er werden drinkpoelen uitgegraven, die ook belangrijke voortplantingsplaatsen zijn voor amfibieën.

Een lint van natuurgebieden langsheen de Grote Nete

Door de inspanningen van plaatselijke afdelingen beheert De Wielewaal vzw een aantal reservaten langsheen de Grote Nete, van de uiterste bovenloop tot aan de Rupel. Zo koopt de vereniging percelen, die een buffer vormen voor de Zegge, eigendom van de Antwerpse Zoo.

De reservaten langsheen de Grote Nete, zoals bijvoorbeeld het Zammelsbroek, geven dikwijls een beeld van wat ooit de natuurwaarden langs deze rivier waren, maar tevens van de talrijke problemen die ze bedreigen.

HET MECHELS BROEK

Eigenaar: Provincie Antwerpen

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 5 ha

Belang: provinciaal

Het Mechels Broek, één van de eerste erkende natuurreservaten in Vlaanderen, grenst aan het Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker. Het ligt vlak bij een grote vijver, die uitgegraven werd bij de aanleg van de E19. Door de plaatselijke afdeling werd rond het reservaat een haag aangeplant met streekeigen soorten, zoals Eenstijlige meidoorn, Sleedoorn, Gelderse roos, Lijsterbes en Kardinaalsmuts. Deze meer dan 200 meter lange haag is met-
tijd uitgegroeid tot de mooiste in de regio. In het najaar wordt ze druk bezocht door honderden lijsterachtigen, aangetrokken door de bessen. Het reservaat heeft een opvallende afwisseling van kleine sublandschappen: hooi-

landjes, ruigte, rietkragen, ondiepe plassen, poelen en struweel. Er is een interessante plantengroei, waaronder Wilde bertram, Vrouwenmantel, Bosorchis en Graslathyrus. Het gebied is ook een voorbeeld van kleinschalige natuurontwikkeling. Met enkele drastische ingrepen werden enkele vochtige delen machinaal geplagd. Dit gaf opmerkelijke resultaten: in het ondiepe water verschenen o.a. Veenwortel, Kleine egelskop, Zannichelia, Pijlkruid en Dichtbladig fonteinkruid. Er kwamen vogels broeden, zoals Krakeend, Kuifeend, Waterral en ook het Porcelainhoen had er jongen.

Natuurvriendelijke maatregel van de Provincie Antwerpen

Op aanvraag van de plaatselijke Wielewaalafdeling is er geen waterrecreatie gedurende de wintermaanden. Door deze natuurvriendelijke maatregel is het Mechels Broek één van de uitgelezen plaatsen om watervogels te observeren. Grote zaagbek, Nonnetje, Roodhalsfuut, Roodkeelduiker, Smient, Pijlstaart, Wilde eend, Kuifeend, Tafeleend en honderden Wintertalingen, zijn slechts enkele van de soorten, die er onder zeer gunstige omstandigheden kunnen geobserveerd worden. Er zijn wandelmogelijkheden op de meestal onverharde dijken.

DE LIEREMAN EN OMGEVING

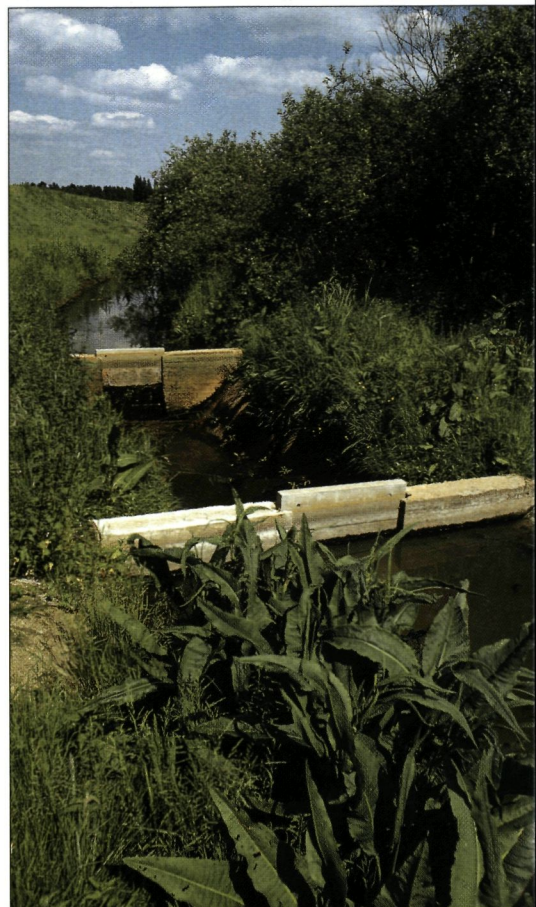
Eigenaar: Gemeentebestuur Oud-Turnhout, privaat bezit, De Wielewaal vzw

Beheer: De Wielewaal vzw

Oppervlakte: 247,5 ha (168 ha gemeente, 23 ha privaat, 56,5 ha DW)

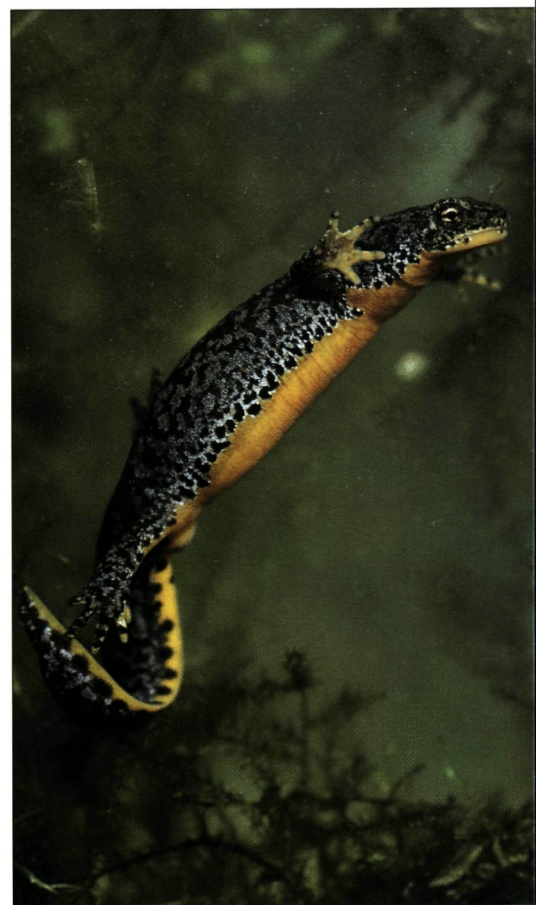
Belang: nationaal.

In 1959 richtte De Wielewaal hier twee van zijn eerste reservaten op, De Liereman en De Korhaan. Nu, zowat 40 jaar later, heeft onze vereniging er bijna 248 ha in beheer. Het gaat om volgende re-

Boven: Sluisje belet afwatering van het moeras

Onder: Vrouwtje Alpenwatersalamander

Veenslenk in de Liereman

Buizerd

servaten (G = gemeente-eigendom, P = privaat bezit, W = Wielewaal-eigendom):

- Liereman (G)	168 08 70
- Lieremansmoer (W)	34 70
- Laksheide (W)	3 76 32
- Hoge Mierdse Hei (W)	10 46 76
- Hei van Van Damme (P)	23 01 35
- Brakeleer (W)	30 62 53
- Korhaan (W)	11 44 66
totaal :	247 75 02

De eigendommen van onze vereniging bedragen dus 56,5 ha. Voor het gemeente-eigendom en het terrein in privé bezit sloot onze vereniging beheerscontracten af met de eigenaars. Liereman en Korhaan zijn erkende private natuurreservaten, voor de andere Wielewaal-eigendommen wordt gewerkt aan een erkenningsdossier.

Vermelden we volledigheidshalve dat het Vlaamse Gewest (AMINAL) enkele maanden geleden een gebied van on-

geveer 20 ha. in het Lieremansmoer als natuurreservaat heeft aangekocht.

Tot ongeveer 1940 vormde het hele gebied nog een tamelijk gaaf geheel van moerassen, heideterreinen en bossen. Tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog gingen echter grote delen op de schop. Er veranderde maar één lettertje : hei werd wei. Maar voor de flora maakt dit een groot verschil. De vogelwereld kon zich evenwel iets beter aanpassen aan die verandering. Soorten die hier eerst in heide en veen broedden, vonden nu nestelgelegenheid in de, liefst natte, weiden : Kievit, Wulp, Grutto en Tureluur. Zelfs de Korhoenders gingen dagelijks foerageren in de weilanden en soorten zoals Kneu, Geelgors en Roodborsttapuit voelden er zich thuis.

Hoewel een aantal plant- en diersoorten zijn verdwenen, hebben de reservaten in dit gebied toch een zeer grote natuurwaarde kunnen behouden. Een veengebied met de oppervlakte van de Liereman vindt in Vlaanderen zijns gelijke niet. Gagelstruwelen, heideterreinen (zowel natte als droge) en geschikte weidevogelgebieden worden elders steeds zeldzamer.

Een gezonde reepopulatie van enkele tientallen dieren deelt het gebied met predatoren zoals Vos en de kleine marterachtigen. Wintertaling, Slobeend, Wulp, Grutto, Kievit, Scholekster, Buizerd, Wespindief, Toren- en Boomvalk, Sperwer, Ransuil, IJsvogel, Blauwborst, Roodborsttapuit, Boompieper en Boomleeuwerik vormen maar een greep uit het broedvogelbestand.

Riviertjes zoals Rooise Loop en Lieremansloop bezitten nog een interessant visbestand. De insectenfauna is er zeer gevarieerd o.a. wat betreft libellen, dag- en nachtvlinders, waterwantsen, kevers (o.a. zandloopkevers) en vliesvleugeligen (bv. graafwespen en -bijen).

Klokjesgentiaan, Heidekartelblad, Moerasviooltje, Ronde en Kleine zonnedauw, Veenbes, Waterviolier, Sterzegge, Witte en Bruine snavelbies, Veenbies, Moeraswolfsklauw en Koningsvaren zijn maar enkele van de honderden plantsoorten die in het gebied voorkomen.

Voor het behoud van die natuurwaarden is een actief natuurbeheer noodzakelijk. De laatste jaren hebben we daarbij flinke steun gekregen van een bont allegaartje : kudden Shetlandponies en enkele koniks (Poolse reconstructies van het oorspronkelijke wilde bospaard uit Europa) zorgen voor de begrazing van de heideterreinen en van de weilanden in Hoge Mierdse Hei en Laksheide. Ze krijgen in de winter versterking van ponies uit de Antwerpse Zoo die ook worden ingezet op andere reservaten in het Turnhoutse. Eigen runderen grazen in het weidevogelgebied De Brakeleer.

Daarnaast wordt ook getracht zeldzame landschapstypes zoals heideterreinen te herstellen, in zoverre de beheersplannen binnen de erkende natuurreservaten niet gedwarsboomd worden door groenambtenaren, hoe tegenstrijdig dit ook mag klinken.

Melden we tenslotte nog dat de infrastructuur van dit uiterst waardevolle natuurgebied eerlang nog zal vervolledigd worden door de bouw van een bezoekerscentrum, en dit met Europese financiële steun (Interregprogramma). We houden u alvast op de hoogte. Maar je hoeft echt niet te wachten tot het einde van de werken. Er is hier altijd wel van alles te beleven.

Klokjesgentiaan

*In het zuiden
van Vlaanderen's groene provincie
kronkelt de Jeker...*

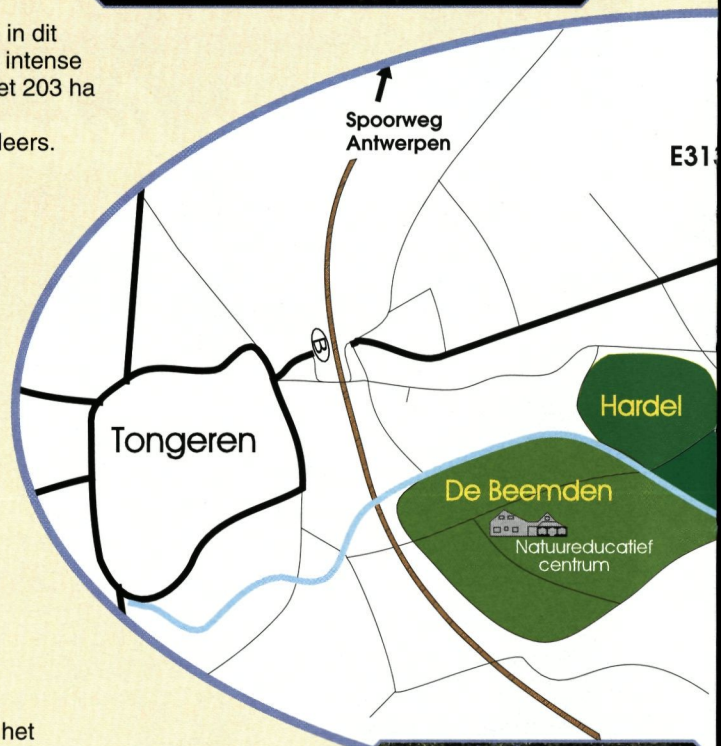
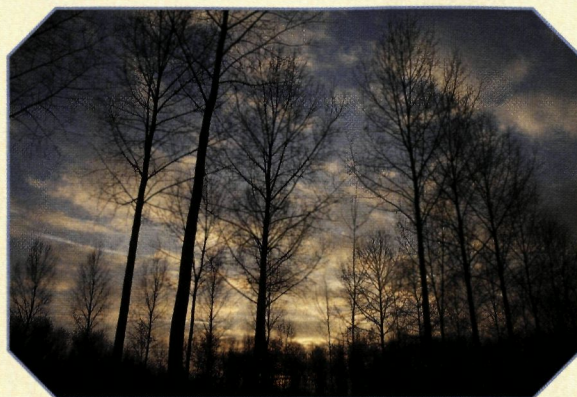
Kewie - Groot Meers

Situering

In het Zuiden van Vlaanderen's groene provincie kronkelt de Jeker richting Maas. Zijn tocht voert langs gebroken heuvels en door droeve valleien, eens fier bronsgroen getooid, thans kaal geakkerd. Ooit bron van eeuwigdurend leven, nu weent erosie droeve druppels...

Maar de Jeker herinnert zich tijden waarin Vochtig Haspengouw bruisde en gonsde van opgewekt en onbezorgd leven onder een beschermend deken van hemelreikende zuilen. De herinnering aan vroegere tijden herleeft weer in een riviervallei net oostelijk van Tongeren. Een vallei, tijdloos en verloren tussen een grijs-geasfalteerde wijzerplaat en verkrachte boezems. Door een 1,3 km brede breuk in de onderliggende geologische formaties zakte de verbrede vallei in een sluimer van vergetelheid en ontsnapte aan de egaliserende zeis der beschaving. Drie kilometer lang kan de Jeker herinneringen ophalen in dit verborgen toevluchtsoord. Fragiele ecotopen van weleer vormen via intense interacties een natuurlijk fresco: het Park van de Oostelijke Jeker. Het 203 ha grote Park omhelst vier deelgebieden, elk met een eigen unieke belevingswaarde: de Beemden, het Hardel, de Kevie en het Groot Meers.

Het Hardel

Waar de Beemdvegetatie openlijk in de zengende zon koestert, hult het Hardel zich in duistere tinten van grijs. De dominerende populieren onderscheppen het verlichting brengende zonlicht en slechts enkele overmoedige stralen doorbreken de bladbarrière om uiteen te spatten tegen de donkergroene kruinen van de broekbosjes. De vrijwel continue vochtig-schemerige dreiging huisvest een verborgen plantenleven met Gevlekte aronskelk, Muskuskruid en Breedbladige wespenorchis.

De Beemden

De Beemden bestaan uit een mozaïek van vochtige hooilandjes, een uitbundige bloemenpracht elk omzoomd door dichte meidoornhagen boordevol leven. De tijd speelt met kleurrijke facetten, het schept in een eindeloze cyclus de percelen tot een onuitputtelijk palet van prille pracht. Velden van schuchter-witte Knolsteenbreek transformeren via een uitbundig spektakel van glanzend gele Dotterbloemen, radiaal-rose Echte koekoeksbloemen en betoverend blauwe Weideklokjes tot een sereen-rood tapijt van Brede orchis, Gevlekte orchis en Vleeskleurige orchis.

**catalogus
boekhandel**

1997-1998

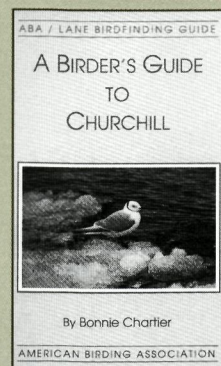
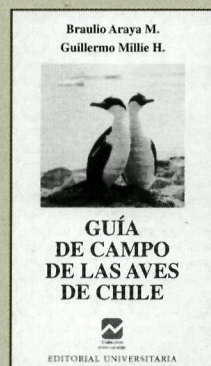
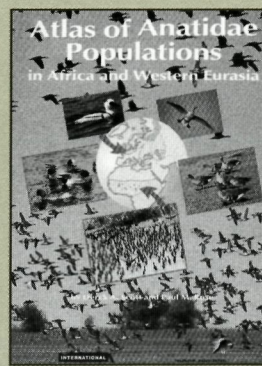
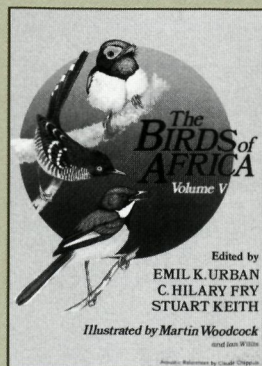

DE WIELEWAAL v.z.w.,
GRAATAKKER 11, 2300 TURNHOUT,
TEL. 014/41.22.52 - FAX 014/43.96.51

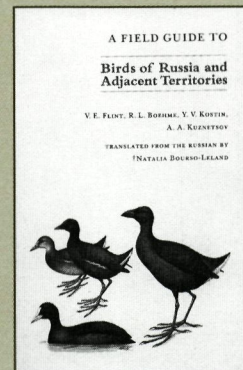
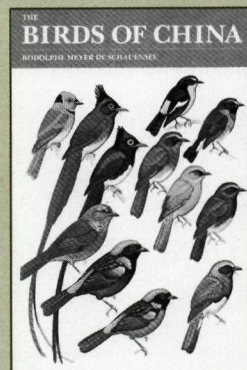
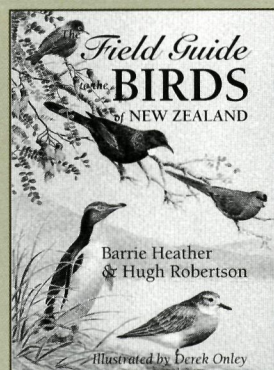
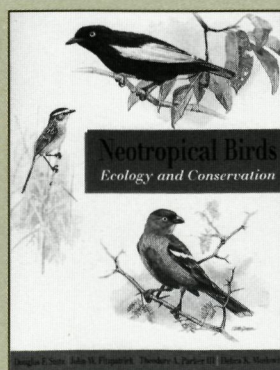
wielewaal

VOGELS

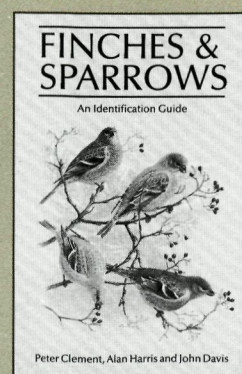
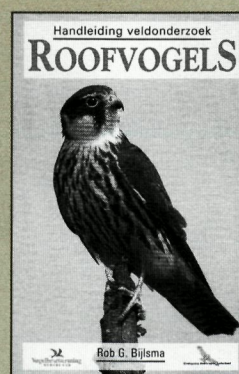
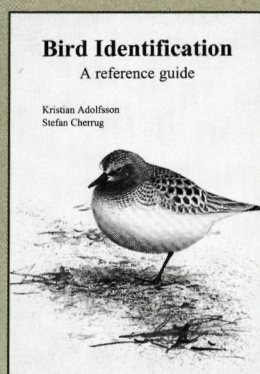
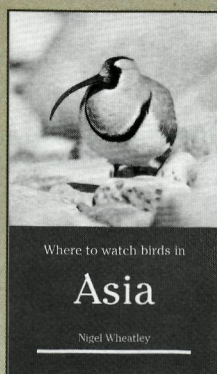
VOGAFR0001	A birdwatchers' guide to Morocco	BERGIER	695
VOGAFR0002	Les oiseaux du Nord de l'Afrique	ETCHECOPAR	3795
VOGAFR0003	The complete handbook of Southern African birds	GINN	6895
VOGAFR0004	The birds of Togo	CHEKE	1695
VOGAFR0005	The birds of Africa volume 1	BROWN	5595
VOGAFR0006	The birds of Africa volume 3	FRY	5595
VOGAFR0007	The birds of Africa volume 4	KEITH	5595
VOGAFR0008	The birds of Africa volume 2	URBAN	5595
VOGAFR0009	The birds of Egypt	GOODMAN	4795
VOGAFR0010	The birds of the Cape Verde Islands	HAZEVOET	1195
VOGAFR0011	The owls of Southern Africa	KEMP	3490
VOGAFR0012	Guide to the birds of Madagascar	LANGRAND	2390
VOGAFR0013	Bird atlas of Kenya	LEWIS	2895
VOGAFR0014	Where to watch birds in Kenya	MOORE	1295
VOGAFR0016	Birds of Southern Africa - The green edition	NEWMAN	1295
VOGAFR0018	Birds of Malawi	NEWMAN	595
VOGAFR0019	Birds of the Kruger National Park	NEWMAN	690
VOGAFR0020	Birds of Seychelles and outlying islands	PENNY	795
VOGAFR0021	Collins field guide to the birds of West Africa	SERLE	995
VOGAFR0022	Les oiseaux de l'Ouest Africain	SERLE	1250
VOGAFR0023	Illustrated guide to the birds of Southern Africa	SINCLAIR	1295
VOGAFR0024	Field guide to the birds of Southern Africa	SINCLAIR	995
VOGAFR0025	Southern African birds, a photographic guide	SINCLAIR	1595
VOGAFR0026	A birdwatchers guide to Seychelles	SKERRETT	595
VOGAFR0027	Birdwatch Zimbabwe	SOLOMON	650
VOGAFR0028	Birds of Prey of Southern Africa	STEYN	1995
VOGAFR0029	Birds of Eastern Africa	VAN PERLO	995
VOGAFR0030	A birdwatchers' guide to the Gambia	WARD	795
VOGAFR0031	Where to watch birds in Africa	WHEATLEY	995
VOGAFR0032	A field guide to the birds of East Africa	WILLIAMS	895
VOGAFR0033	Common birds of Zambia	ZAMBIAN ORN. SOCIETY	695
VOGAFR0034	Birds of Kenya and Northern Tanzania	ZIMMERMAN	2650
VOGAFR0035	Finding birds in Southern Morocco	GOSNEY	395
VOGAFR0036	Finding birds in Northern Morocco	GOSNEY	395
VOGAFR0037	Finding birds in Egypt	GOSNEY	395
VOGAFR0038	The birds of Africa volume 5	URBAN	6495
VOGAFR0039	Les oiseaux des Comores	LOUETTE	1495
VOGAFR0040	Atlas of Anatidae Populations in Africa and Western Eurasia	SCOTT	1150
VOGAME0001	Guide to the birds of Bermuda	AMOS	750
VOGAME0002	Guide to the birds of Alaska	ARMSTRONG	1550
VOGAME0003	Guia de campo de las aves de Chile	ARAYA	1195
VOGAME0004	Birds of the Cayman Islands	BRADLEY	2490
VOGAME0005	A guide to the birds of the Galápagos Islands	CASTRO	895
VOGAME0006	A guide to the birds of Venezuela	DE SCHAUENSEE	2150
VOGAME0007	Birds of Jamaica	DOWNER	895
VOGAME0008	Birds of Southwestern Brazil	DUBS	1595
VOGAME0009	A field guide to the birds of Mexico	EDWARDS	595
VOGAME0010	A guide to the birds of Trinidad and Tobago	FFRENCH	1695
VOGAME0011	Birds of the High Andes	FJELDSA	4590
VOGAME0012	Birding Brazil	FORRESTER	1350
VOGAME0013	Birding Ecuador	GREEN	1595
VOGAME0014	A field guide to the birds of Galápagos	HARRIS	895
VOGAME0015	A guide to the birds of Colombia	HILTY	2295
VOGAME0016	A guide to the birds of Mexico and Northern Central America	HOWELL	1695
VOGAME0017	The birds of the Department of Lima, Peru	KOEPCKE	670
VOGAME0018	A birder's guide to Southeastern Arizona	LANE	750
VOGAME0019	A birder's guide to the Texas Coast	LANE	750
VOGAME0020	A birder's guide to Southern California	LANE	750
VOGAME0021	A birder's guide to Churchill	LANE	750
VOGAME0022	A birder's guide to Florida	LANE	750

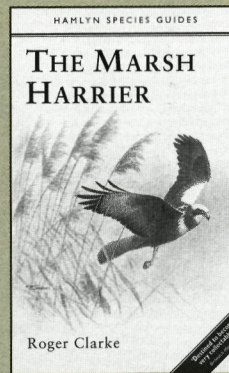
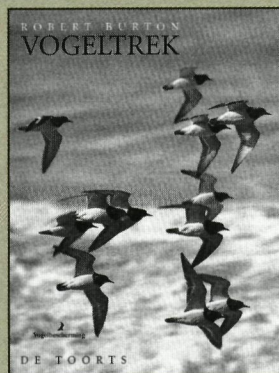
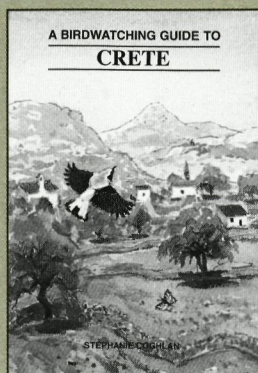
VOGAME0023	A birder's guide to Colorado	LANE	750
VOGAME0024	A birder's guide to the Rio Grande Valley of Texas	LANE	750
VOGAME0025	A birder's guide to Arkansas	LANE	750
VOGAME0026	A birder's guide to Eastern Massachusetts	LANE	750
VOGAME0027	A birder's guide to Wyoming	LANE	750
VOGAME0028	The birds of Hawaii	MUNRO	1360
VOGAME0029	Field guide to the birds of North America	N.G.S.	1395
VOGAME0030	Guide d'identification des oiseaux de l'Amérique du Nord	N.G.S.	1290
VOGAME0031	Field guide to Mexican birds	PETERSON	795
VOGAME0032	A guide to birdfinding East of the Mississippi	PETTINGILL	1650
VOGAME0033	A guide to birdfinding West of the Mississippi	PETTINGILL	1850
VOGAME0034	Birds of the Carolinas	POTTER	1195
VOGAME0035	Field guide to the birds of Hawaii and the Tropical Pacific (gebonden)	PRATT	3295
VOGAME0036	A guide to the birds of Puerto Rico and the Virgin Islands	RAFFAELE	980
VOGAME0037	A guide to the birds of Panama with Costa Rica, Nicaragua and Honduras	RIDGELEY	1895
VOGAME0038	The birds of South America volume 1 - The oscine passerines	RIDGELY	3195
VOGAME0039	The birds of South America volume 2 - The suboscine passerines	RIDGELY	3495
VOGAME0040	Birds in Brazil	SICK	4990
VOGAME0041	A guide to the birds of Costa Rica	STILES	2895
VOGAME0042	A birder's guide to Costa Rica	TAYLOR	1290
VOGAME0044	The visitor's guide to the birds of the Eastern national parks USA and Canada	WAVER	1450
VOGAME0045	Key areas for threatened birds in the Neotropics	WEGE	1550
VOGAME0046	Where to watch birds in South America	WHEATLEY	1195
VOGAME0047	A guide to birdwatching in Ecuador and the Galápagos Islands	WILLIAMS	1950
VOGAME0048	Neotropical birds - Ecology and conservation	STOTZ	1995
VOGAME0049	A birdwatching guide to Florida	MOORE	650
VOGAUS0001	Birds of New Guinea	BEEHLER	2450
VOGAUS0002	Where to find birds in Australia	BRANSBURY	1295
VOGAUS0003	South Pacific birds	DU PONT	2190
VOGAUS0005	Photographic field guide to the birds of Australia	FLEGG	1250
VOGAUS0006	Handbook of Australian, New Zealand and Antarctic birds Volume 3: Snipe to Pigeons	HIGGINS	5895
VOGAUS0007	Birds of New Zealand	KELLY	350
VOGAUS0008	Handbook of Australian, New Zealand and Antarctic birds - Volume 1/1 and 2	MARCHANT	7495
VOGAUS0009	Handbook of Australian, New Zealand and Antarctic birds - Volume 2	MARCHANT	8695
VOGAUS0010	Field guide to the birds of Australia	SIMPSON	1395
VOGAUS0011	A field guide to Australian birds - 2 delen	SLATER	1690
VOGAUS0012	Field guide to the birds of New Zealand	HEATHER	1750
VOGAZI0001	A pictorial guide to the birds of the Indian subcontinent	ALI	1495
VOGAZI0002	Compact handbook of the birds of India and Pakistan	ALI	5195
VOGAZI0003	The book of Indian birds	ALI	750
VOGAZI0004	Field guide to the birds of the Eastern Himalayas	ALI	895
VOGAZI0005	The birds of China	DE SCHAUENSEE	2050
VOGAZI0006	Status and conservation of the breeding birds of the United Arab Emirates	ASPINALL	850
VOGAZI0007	Breeding birds of Kashmir	BATES	1190
VOGAZI0008	Die Vögel Syriens	BAUMGART	695
VOGAZI0009	Birds of Lebanon and the Jordan area	BENSON	1095
VOGAZI0010	Birds of the West Indies	BOND	950
VOGAZI0011	A birdwatchers' guide to Malaysia	BRANSBURY	890
VOGAZI0012	The birds of Japan	BRAZIL	2195
VOGAZI0013	A birdwatchers' guide to Japan	BRAZIL	760
VOGAZI0014	The birds of Singapore	BRIFFET	695
VOGAZI0015	The birds of the Philippines	DICKINSON	3695
VOGAZI0016	Birding Hong Kong	DISKIN	950
VOGAZI0017	Les oiseaux de Chine tome 2 passereaux	ETCHECOPAR	4695
VOGAZI0018	Important bird areas in the Middle East	EVANS	1695
VOGAZI0019	Bharatpur - Bird paradise	EWANS	595
VOGAZI0020	A field guide to the birds of the USSR	FLINT	1495
VOGAZI0021	A field guide to birds of Russia and adjacent territories	FLINT	1650
VOGAZI0022	Odyssey nature guide to birds of the Indian subcontinent	GREWAL	1390
VOGAZI0023	Birds of Singapore	HAILS	895
VOGAZI0024	The birds of Oman	GALLAGHER	3990
VOGAZI0025	Birds in Bahrain	HIRSCHFELD	695

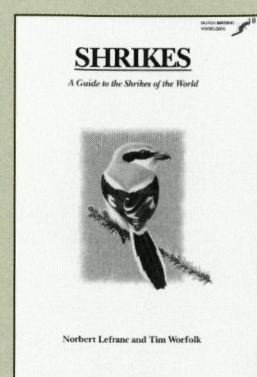
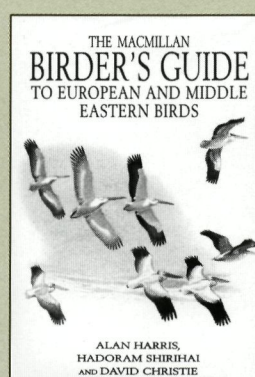
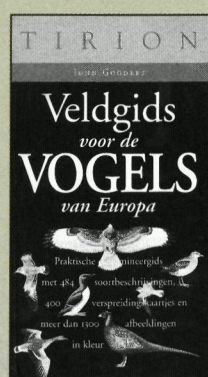
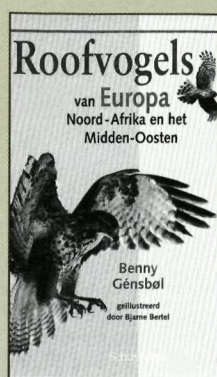
VOGAZI0026	Birds of the Middle East and North Africa	HOLLOM	895
VOGAZI0027	Les oiseaux du Proche et du Moyen Orient	HÜE	4595
VOGAZI0028	Handbuch der Vögel Russlands und angrenzender Gebiete Band 1	IL'ICEV	2490
VOGAZI0029	Handbuch der Vögel Russlands und angrenzender Gebiete Band 4	IL'ICEV	2490
VOGAZI0030	Handbuch der Vögel Russlands und angrenzender Gebiete Band 6/2	IL'ICEV	3990
VOGAZI0031	A birdwatchers' guide to Nepal	INSKIPP	695
VOGAZI0032	The birds of Sumatra and Kalimantan	HOLMES	495
VOGAZI0033	A guide to the birds of Nepal	INSKIPP	1995
VOGAZI0034	Die Vögel der Türkei	KASPAREK	695
VOGAZI0035	Field guide to the birds of South-East Asia	KING	1095
VOGAZI0036	Birds of Russia	KNYSTAUTAS	1195
VOGAZI0037	A field guide to the birds of Sri Lanka	KOTAGAMA	1150
VOGAZI0038	A guide to the birds of Thailand	LEKAGUL	2095
VOGAZI0039	A photographic guide to the birds of China including Hong Kong	MACKINNON	550
VOGAZI0040	Field guide to the birds of Borneo, Sumatra, Java and Bali	MACKINNON	1895
VOGAZI0042	Field guide to the birds of the Middle East	PORTER	1895
VOGAZI0043	The birds of the United Arab Emirates	RICHARDSON	950
VOGAZI0044	The birds of Pakistan, volume 1 - Non-passeriformes	ROBERTS	2990
VOGAZI0045	The birds of Pakistan, volume 2 - Passeriformes	ROBERTS	2690
VOGAZI0046	A birder's guide to Japan	ROBINSON	790
VOGAZI0047	Songbirds of Turkey	ROSELAAR	1295
VOGAZI0048	The birds of Israel	SHIRIHAI	5895
VOGAZI0049	The birds of Burma	SMYTHIES	3890
VOGAZI0050	A field guide to the birds of Japan	SONOBE	1795
VOGAZI0051	The birds of Sumatra	VAN MARLE	1690
VOGAZI0052	Birds of Hong Kong and South China	VINEY	1650
VOGAZI0053	Where to watch birds in Asia	WHEATLEY	950
VOGAZI0054	Popular handbook of Indian birds	WHISTLER	1795
VOGAZI0055	Birds of India	WOODCOCK	395
VOGAZI0056	Finding birds in Eastern Turkey	GOSNEY	395
VOGAZI0057	Finding birds in Israel	GOSNEY	395
VOGAZI0058	Finding birds in Central Turkey	GOSNEY	395
VOGAZI0059	Finding birds in Western Turkey	GOSNEY	395
VOGEUR0001	Bird identification	ADOLFSSON	1395
VOGEUR0002	Bird migration	ALERSTAM	1995
VOGEUR0003	Birds and forestry	AVERY	1390
VOGEUR0004	Oiseaux de Bruxelles - Atlas des oiseaux nicheurs	AVES	1195
VOGEUR0005	Identification guide to European non-passerines	BAKER	980
VOGEUR0006	The birds of Orkney	BOOTH	1200
VOGEUR0007	Das Braunkehlchen	BASTIAN	995
VOGEUR0008	Red data birds in Britain	BATTEN	1340
VOGEUR0009	Where to watch birds in Scandinavia	AULEN	1095
VOGEUR0010	Die Brutvögel Mitteleuropas - Bestand und Gefährdung	BAUER	2150
VOGEUR0011	Ecologische atlas van de Nederlandse weidevogels	BEINTEMA	2295
VOGEUR0012	The red-winged blackbird	BELETSKY	2550
VOGEUR0013	Suomen Lintuatlas met Engelstalige appendix	BERGMAN	2190
VOGEUR0014	Der Buchfink	BERGMANN	860
VOGEUR0015	Bird migration	BERTHOLD	1150
VOGEUR0016	Arbeitsatlas der Brutvögel Bayerns	BEZZEL	436
VOGEUR0017	Bird census techniques	BIBBY	1290
VOGEUR0018	Handleiding veldonderzoek roofvogels	BIJLSMA	670
VOGEUR0019	Ecologische atlas van de Nederlandse roofvogels	BIJLSMA	1970
VOGEUR0020	The magpies	BIRKHEAD	1095
VOGEUR0021	The mute swan	BIRKHEAD	1095
VOGEUR0023	Vogels over de vloer	BURTON	795
VOGEUR0024	Schwarzspecht, Grauspecht, Grünspecht	BLUME	995
VOGEUR0025	Vogels van Groningen	BOEKEMA	595
VOGEUR0026	Montagu's harrier	CLARKE	1195
VOGEUR0027	Finches and sparrows	CLEMENT	2495
VOGEUR0028	Die Schleiereule	BRANDT	1095
VOGEUR0030	Expansion et regression des espèces	CLOTUCHE	400
VOGEUR0031	Where to watch birds in Northeast England	BRITTON	895
VOGEUR0032	Gamebirds of the Northern Hemisphere	BRODIE	1495
VOGEUR0034	The Cambridge encyclopedia of ornithology	BROOKE	1995

VOGEUR0035	Birding in Lesbos	BROOKS	795
VOGEUR0037	Vogelsporen	BROWN	995
VOGEUR0038	Tracks and signs	BROWN	995
VOGEUR0039	A birdwatching guide to Crete	COGHLAN	650
VOGEUR0040	Bruun's vogelgids	BRUUN	995
VOGEUR0041	Bird trapping and bird banding	BUB	1595
VOGEUR0042	Kennzeichen und Mauser europäischer Singvögel 1: Lerchen und Schwalben	BUB	995
VOGEUR0043	The barn owl	BUNN	995
VOGEUR0044	Vogelkijken, uitstappen tussen het Zwin en het Houtland	BURGGRAEVE	750
VOGEUR0045	Birds and climate change	BURTON	1795
VOGEUR0046	Vogeltrek	BURTON	1300
VOGEUR0047	Birds to watch 2, the world list of threatened birds	COLLAR	1295
VOGEUR0048	Birds in Mallorca	BUSBY	1090
VOGEUR0049	Buntings and sparrows	BYERS	1595
VOGEUR0050	Irish birds	CABOT	460
VOGEUR0051	A dictionary of birds	CAMPBELL	2895
VOGEUR0052	A birdwatching guide to The Algarve	CARLSON	495
VOGEUR0053	Bird song	CATCHPOLE	1495
VOGEUR0054	Swifts	CHANTLER	1495
VOGEUR0055	The marsh harrier	CLARKE	795
VOGEUR0056	Kompendium der Vögel Mitteleuropas deel 1 - Nonpasseriformes	BEZZEL	2010
VOGEUR0057	Kompendium der Vögel Mitteleuropas deel 2 - Passeres	BEZZEL	2050
VOGEUR0058	Vogelfang und Vogelberingung Teil 1	BUB	1195
VOGEUR0059	Vogelfang und Vogelberingung Teil 2	BUB	1195
VOGEUR0060	Vogelfang und Vogelberingung Teil 3	BUB	1195
VOGEUR0061	Vogelfang und Vogelberingung Teil 4	BUB	1195
VOGEUR0062	Wad- en weidevogels	COLSTON	995
VOGEUR0063	The wheatear	CONDER	1450
VOGEUR0064	Kauwen in de spiegel	COOLS	495
VOGEUR0065	The birds of Gibraltar	CORTES	449
VOGEUR0066	A new guide to the birds of Essex	COX	1320
VOGEUR0067	Birdwatching in The Outer Hebrides	CUNNINGHAM	495
VOGEUR0068	Vogelzug	CURRY - LINDAHL	1795
VOGEUR0069	New world warblers	CURSON	1795
VOGEUR0070	Dunnock behaviour and social evolution	DAVIES	895
VOGEUR0071	Basis Vogelgids	DE JONG	490
VOGEUR0072	Les oiseaux des villes et des villages	DEJONGHE	995
VOGEUR0073	Where to watch birds in Spain	DE JUANA	1595
VOGEUR0074	Zwaluwen dapper, frivol en bedreigd	DE LAET	450
VOGEUR0075	De vier seizoenen van de koolmees	DE LAET	395
VOGEUR0076	De roodborst dichtbij en ver weg	DE LAET	450
VOGEUR0077	Handbook of the birds of the world volume 1	DEL HOYO	5395
VOGEUR0078	Handbook of the birds of the world volume 2	DEL HOYO	5395
VOGEUR0079	Handbook of the birds of the world volume 3	DEL HOYO	5395
VOGEUR0080	Vogelatlas van de Europese vogels	DELIN	1590
VOGEUR0081	Vogels in de winter	DEN BOER	495
VOGEUR0082	Vogels onder dak	DEN BOER	495
VOGEUR0083	The value of birds	DIAMOND	1495
VOGEUR0084	Vogels op het gouwe boltje, volledig overzicht van de avifauna van Texel	DIJKSEN	1295
VOGEUR0085	Rare birds day by day	DUDLEY	1495
VOGEUR0086	Belangrijke vogelgebieden	EGGENHUIZEN	495
VOGEUR0087	Weather and bird behaviour	ELKINS	995
VOGEUR0088	Birds of Islay	ELLIOT	970
VOGEUR0089	Wereldatlas van de vogeltrek	ELPHICK	1190
VOGEUR0090	Atlas of bird migration	ELPHICK	1095
VOGEUR0091	Eulen	EPPLÉ	850
VOGEUR0092	Schleiëreulen	EPPLÉ	1095
VOGEUR0093	The birds of cites	ERRITZOE	2595
VOGEUR0094	De kerkuil	DE JONG	695
VOGEUR0095	Avian biology - 9 volumes	FARNER	46990
VOGEUR0096	Les oiseaux de Champagne-Ardenne	FAUVEL	990
VOGEUR0097	The origin and evolution of birds	FEDUCCIA	3150
VOGEUR0098	Tirions vogelgids	FERGUSON-LEES	1198
VOGEUR0099	Bird life of coasts and estuaries	FERNIS	1995
VOGEUR0100	Birds of the Strait of Gibraltar	FINLAYSON	1795

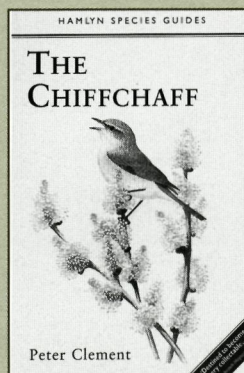
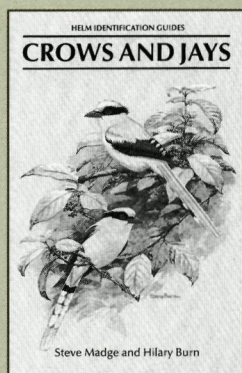

VOGEUR0101	A birdwatchers' guide to Southern Spain and Gibraltar	FINLAYSON	595
VOGEUR0102	Die Seeadler	FISCHER	1195
VOGEUR0103	Guide to the young of European precocial birds	FJELDSA	1995
VOGEUR0104	Peregrine	FORD	2790
VOGEUR0105	Roofvogels van Noord-West-Europa	FORSMAN	795
VOGEUR0106	Kingfishers, Bee-eaters and Rollers	FRY	1750
VOGEUR0107	Bird life of woodland and forest	FULLER	1550
VOGEUR0108	The Skua's	FURNESS	1195
VOGEUR0109	Broedvogelatlas van Limburg	GABRIELS	1150
VOGEUR0110	Vogelparadijzen	GANDOLFI	798
VOGEUR0111	Birdwatching	GANDOLFI	995
VOGEUR0112	Where to watch birds in Southern Spain	GARCIA	950
VOGEUR0113	Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden Oosten	GENSBOL	1190
VOGEUR0114	Birds of prey of Britain and Europe	GENSBOL	895
VOGEUR0115	Les palmipèdes	GEROUDET	995
VOGEUR0116	Limicoles, gangas et pigeons d'Europe, deel 1+2	GEROUDET	2295
VOGEUR0117	Vogels in de IJsseldelta	GERRITSEN	760
VOGEUR0118	The new atlas of breeding birds in Britain and Ireland 1988-1991	GIBBONS	2195
VOGEUR0119	Moult in birds	GINN	580
VOGEUR0120	De zilvermeeuw	GOLDBACH	125
VOGEUR0121	Vogels in tuinen en parken - Waarnemen en herkennen	GOLLEY	995
VOGEUR0122	Les oiseaux de la région Nord-Pas-De-Calais	G.O.N.	1950
VOGEUR0123	Where to watch birds in Britain and Europe	GOODERS	795
VOGEUR0124	Veldgids voor de vogels van Europa	GOODERS	1395
VOGEUR0125	The birds of Hungary	GORMAN	1195
VOGEUR0126	A guide to birdwatching in Hungary	GORMAN	395
VOGEUR0127	Gulls, a guide to identification	GRANT	1395
VOGEUR0128	A birdwatchers' guide to Turkey	GREEN	595
VOGEUR0129	Ptaki biebrzanskich bagien (The birds of Biebrza's Marches)	GRZEGORZ	995
VOGEUR0130	De vlucht van de kraanvogels	HAMMOND	1795
VOGEUR0131	Norsk fugleatlas	GJERSHAUG	3395
VOGEUR0132	The Herons Handbook	HANCOCK	1495
VOGEUR0133	Storks, Ibises and Spoonbills of the world	HANCOCK	4890
VOGEUR0134	The birds of Greece	HANDRINOS	1695
VOGEUR0135	Tits, nuthatches and treecreepers	HARRAP	1550
VOGEUR0136	The Macmillan birder's guide to European and Middle Eastern birds	HARRIS	1050
VOGEUR0137	The puffin	HARRIS	1230
VOGEUR0138	Vogeldeterminatie	HARRIS	1190
VOGEUR0139	Seabirds, an identification guide	HARRISON	2295
VOGEUR0140	Seabirds of the world, a photographic guide	HARRISON	1050
VOGEUR0141	Vogels, zakgids	HAYMAN	395
VOGEUR0142	A birdwatching guide to Mallorca	HEARL	495
VOGEUR0143	A birdwatching guide to Menorca, Ibiza and Formentera	HEARL	395
VOGEUR0144	Gids van de Europese vogels	HEINZEL	1190
VOGEUR0145	Birds of Britain and Europe with North Africa and the Middle East	HEINZEL	550
VOGEUR0146	Globally threatened birds in Europe - Action plans	HEREDIA	1050
VOGEUR0147	Shrikes - A guide to the shrikes of the world	LEFRANC	1395
VOGEUR0148	The historical atlas of breeding birds in Britain and Ireland	HOLLOWAY	1350
VOGEUR0149	A complete checklist of the birds of the world	HOWARD	1590
VOGEUR0150	Where to watch birds in Ireland	HUTCHINSON	695
VOGEUR0151	Birds in Ireland	HUTCHINSON	1290
VOGEUR0152	The birds of Sicily	IAPICHING	1595
VOGEUR0153	Bustard studies nr. 2, 1985	I.C.B.P	550
VOGEUR0154	Oiseaux de Camargue	ISENMANN	895
VOGEUR0155	Moult and ageing of European passerines	JENNI	2895
VOGEUR0156	The good birdwatchers' guide	JENNINGS	695
VOGEUR0157	A dictionary of scientific bird names	JOBLING	1390
VOGEUR0158	The quails, partridges and francolins of the world	JOHNSGARD	3595
VOGEUR0159	Cranes of the world	JOHNSGARD	2395
VOGEUR0160	The grouse of the world	JOHNSGARD	1980
VOGEUR0161	Ducks, geese and swans of the world	JOHNSGARD	2375
VOGEUR0162	Birds of dry places: Bustards, Hemipodes and Sandgrouse	JOHNSGARD	3995
VOGEUR0163	Birds of Europe with North Africa and the Middle-East	JONSSON	1695
VOGEUR0164	Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten	JONSSON	1300
VOGEUR0165	La Chouette chevêche	JUILLARD	1595

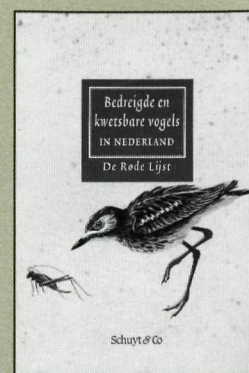
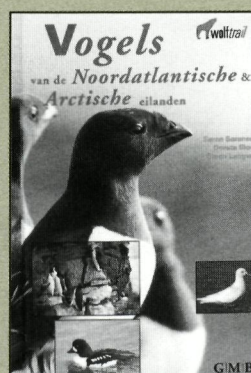
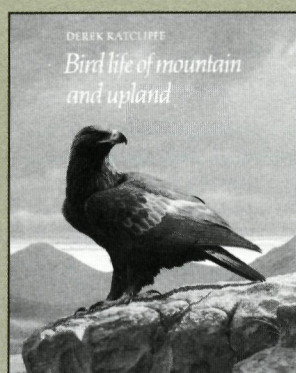
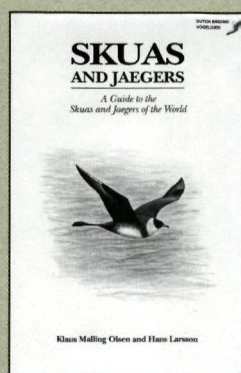

VOGEUR0166	Birds at Falsterbo
VOGEUR0167	Ducks of the world
VOGEUR0168	Man and wildfowl
VOGEUR0169	The hornbills of the world
VOGEUR0170	Kingfishers of the world
VOGEUR0171	Uilen in de duinen
VOGEUR0172	Der Turmfalke
VOGEUR0173	The atlas of wintering birds in Britain and Ireland
VOGEUR0174	Pittas, broadbills and asities
VOGEUR0175	Der Hausrotschwanz
VOGEUR0176	Wegwijzer voor aankomende vogelaars
VOGEUR0177	Birds of Estonia
VOGEUR0178	A field guide to the rare birds of Britain and Europe
VOGEUR0179	Uitzonderlijke vogels in België en West-Europa
VOGEUR0180	Where to watch birds in Italy
VOGEUR0181	The status of seabirds in Britain and Ireland
VOGEUR0182	Vogelparadiëse Band 1 - Norddeutschland
VOGEUR0183	Vogelparadiëse Band 2 - Süddeutschland
VOGEUR0184	Vogelparadiëse Band 3 - Ost- und Mitteldeutschland
VOGEUR0186	Eagles
VOGEUR0187	Birds in Wales
VOGEUR0188	Where to watch birds in France
VOGEUR0189	The pied flycatcher
VOGEUR0190	Isfuglen
VOGEUR0191	Where to watch birds in Scotland
VOGEUR0192	Wildfowl
VOGEUR0193	Crows and Jays
VOGEUR0194	Goudvink
VOGEUR0195	De kraaien vragen onze aandacht
VOGEUR0196	Kokmeeuw
VOGEUR0197	De ecologische en economische betekenis van vogels
VOGEUR0198	De Spreeuw
VOGEUR0199	Grutto
VOGEUR0200	Groenling
VOGEUR0201	101 vragen over trekvogels
VOGEUR0202	Roek
VOGEUR0203	Veldleeuwerik
VOGEUR0204	Ortolaan
VOGEUR0205	De economische betekenis van vogels, meer dan brood alleen
VOGEUR0206	Aalscholver
VOGEUR0207	Ijsvogel
VOGEUR0208	The pinyon jay
VOGEUR0209	Robins
VOGEUR0210	Owls
VOGEUR0211	Uilen van Europa
VOGEUR0212	Eulen und Käuze
VOGEUR0213	Roofvogels van Europa
VOGEUR0214	Die Crau
VOGEUR0215	Steltlopers in de Oosterschelde
VOGEUR0216	Zijn er nog vogels?
VOGEUR0217	Eagle studies
VOGEUR0218	Owls of Europe
VOGEUR0219	Photographic handbook of the rare birds of Britain and Europe
VOGEUR0220	Der Fischadler
VOGEUR0221	Guia de las aves de las Islas Canarias
VOGEUR0222	Birds and weather
VOGEUR0223	Where to watch birds in Bulgaria
VOGEUR0224	The chiffchaff
VOGEUR0225	Les oiseaux de la réserve de la biosphère des Vosges du Nord
VOGEUR0226	The Atlantic Alcidae
VOGEUR0227	Birds of prey
VOGEUR0228	Population ecology of raptors
VOGEUR0229	Conservation studies on raptors
VOGEUR0231	Zangvogels
VOGEUR0232	Roofvogels en uilen

KARLSSON	1495
KEAR	1895
KEAR	950
KEMP	2095
KNOWLES	1395
KONING	625
KOSTRZEWA	950
LACK	1450
LAMBERT	1495
LANDMANN	895
LANGENHOFF	798
LEIBAK	1050
LEWINGTON	895
LIPPENS	750
LIPU	695
LLOYD	1395
LOHMANN	795
LOHMANN	795
LOHMANN	795
LOVE	495
LOVEGROVE	1795
LPO	950
LUNDBERG	1095
LUTKEN	450
MADDERS	950
MADGE	1595
MADGE	1595
MARECHAL	290
MARECHAL	70
MARECHAL	420
MARECHAL	190
MARECHAL	450
MARECHAL	175
MONDIA	350
MARECHAL	350
MARECHAL	460
MARECHAL	120
MARECHAL	250
MARECHAL	350
MARECHAL	120
MARECHAL	120
MARZLUFF	1095
MEAD	495
MEAD	495
MEBS	575
MEBS	625
MEBS	995
MEGERLE	495
MEININGER	840
MENSCHAERT	1250
MEYBURG	1295
MIKKOLA	1295
MITCHELL	1695
MOLL	895
MORENO	1195
MOSS	1095
IANKOV	998
CLEMENT	850
MULLER	1150
NETTLESHIP	1450
NEWTON	2095
NEWTON	1495
NEWTON	1860
NICOLAÏ	795
NICOLAÏ	795

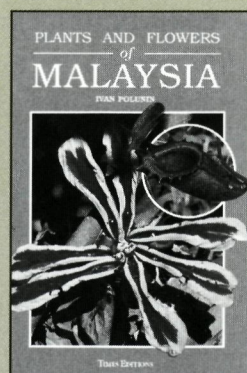
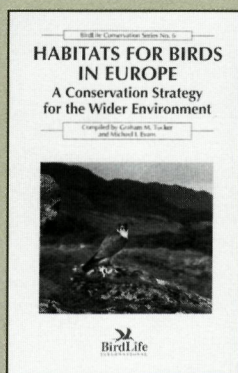
VOGEUR0233	Vogelgids in kleur	NICOLAÏ	595
VOGEUR0234	Naturerlebnis Vögel	NICOLAÏ	1950
VOGEUR0235	A birdwatchers' guide to the birds of Cyprus	ODDIE	330
VOGEUR0236	The Arctic Skua	O'DONALD	1928
VOGEUR0237	Sterns van Europa en Noord-Amerika	OLSEN	995
VOGEUR0238	Skuas and jaegers - A guide to the skuas and jaegers of the world	OLSEN	1395
VOGEUR0239	De jagers	OLSEN	495
VOGEUR0240	Die Sperber	ORTLIEB	1095
VOGEUR0241	A birdwatching guide to the Costa Blanca	PALMER	395
VOGEUR0242	A guide to the warblers of the Western Palearctic	PARMENTER	750
VOGEUR0243	Die Lerchen der Welt	PÄTZOLD	1195
VOGEUR0244	De broedvogels van de Turnhoutse Kempen	PAULUSSEN	690
VOGEUR0245	Vogels en de wet	PEETERS	495
VOGEUR0246	Der Waldrapp	PEGORARO	895
VOGEUR0247	Bird population studies	PERRINS	2095
VOGEUR0248	Geïllustreerde encyclopedie van de vogels	PERRINS	1500
VOGEUR0251	Petersons Vogelgids van alle Europese vogels	PETERSON	1300
VOGEUR0252	Der Turmfalke	PIECHOCKI	1095
VOGEUR0253	The migration of knots	PIERSMA	400
VOGEUR0254	Flight identification of European raptors	PORTER	1095
VOGEUR0255	Vogels in Midden-Brabant	POST	850
VOGEUR0256	Guide to the identification and ageing of holarctic waders	PRATER	595
VOGEUR0257	Bird life of mountain and upland	RATCLIFFE	1495
VOGEUR0258	The Peregrine Falcon	RATCLIFFE	1695
VOGEUR0259	Munias and mannikins	RESTALL	1495
VOGEUR0260	Strand- en kustvogels	RICHARDS	795
VOGEUR0261	The birdwatcher's A-Z	RICHARDS	1209
VOGEUR0262	Vogelinventarisatie	R.I.N.	1395
VOGEUR0263	Sveriges faglar	RISBERG	995
VOGEUR0264	Databank Belgisch Ringwerk - Gaviidae to Anatidae, deel 1	ROGGEMAN	490
VOGEUR0265	Where to watch birds in Spain and Portugal	ROSE	995
VOGEUR0266	Broedvogels van Noord-Holland	RUITENBEEK	795
VOGEUR0267	Die Wildenten Europas	RUTSCHKE	839
VOGEUR0268	Avifauna der DDR Band 2 - Die Vogelwelt Brandenburgs	RUTSCHKE	1550
VOGEUR0269	European bird names in fifteen languages	SANDBERG	790
VOGEUR0270	Where to watch birds in Wales	SAUNDERS	680
VOGEUR0271	Rare birds of the British Isles	SAUNDERS	995
VOGEUR0272	Ökologie der Vögel	BAIRLEIN	1095
VOGEUR0273	Vogels in Overijssel	SCHELHAAS	557
VOGEUR0274	Distribution and taxonomy of the birds of the world	SIBLEY	6495
VOGEUR0275	Birds and berries	SNOW	1095
VOGEUR0276	Vogels van de Noord-Atlantische en Arctische Eilanden	SORENSEN	825
VOGEUR0277	Wetlands en watervogels	SPAANS	700
VOGEUR0278	Vogels rondom ons huis - Zien en herkennen	SPECHT	590
VOGEUR0279	Handkenmerken	SPEEK	950
VOGEUR0280	Seabirds on islands - Threats, case studies and action plans	NETTLESHIP	1895
VOGEUR0281	Dagroofvogels van Europa	SUETENS	2690
VOGEUR0282	The Sparrows	SUMMERS	1380
VOGEUR0283	In search of Sparrows	SUMMERS - SMITH	1095
VOGEUR0284	Identification guide to European passerines	SVENSSON	1595
VOGEUR0285	Where to watch birds in Kent, Surrey and Sussex	TAYLOR	895
VOGEUR0286	Birds in Scotland	THOM	1595
VOGEUR0287	Birds in Europe - Their conservation status	TUCKER	1895
VOGEUR0288	Swallows and martins of the world	TURNER	1495
VOGEUR0289	The dippers	TYLER	1095
VOGEUR0290	Roofvogels en uilen in Europa	VAN DEN BRINK	398
VOGEUR0291	Zangvogels in Europa	VAN DEN BRINK	498
VOGEUR0292	Trekvogels in Europa - Hun routes, bestemmingen en trekgedrag	VAN DEN BRINK	498
VOGEUR0293	Woordenboek van de Vlaamse dialecten		
	Algemene woordenschat Aflevering 1: Vogels	VAN DEN HEEDE	895
VOGEUR0294	Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland - De rode lijst	VAN EWIJK	795
VOGEUR0295	De wereld van de zwarte stern	VAN GELDEREN	1395
VOGEUR0296	The ruff	VAN RHIJN	1095
VOGEUR0297	In search of Arctic birds	VAUGHAN	1095
VOGEUR0298	Broedvogels van Zeeland	VERGEER	1195

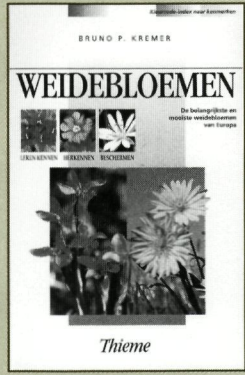
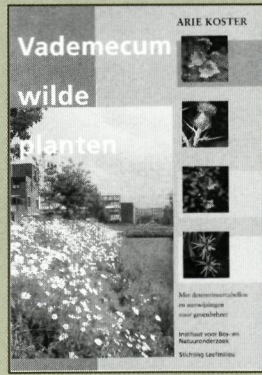
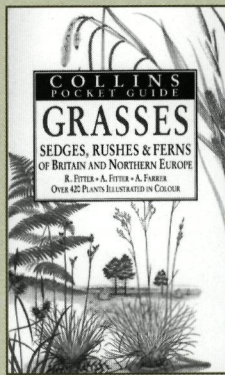
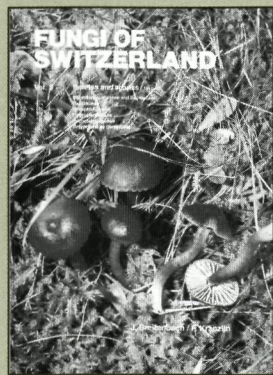
VOGEUR0363	Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel X/1+2	GLUTZ	6006
VOGEUR0364	Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel XI/1+2	GLUTZ	6590
VOGEUR0365	Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel XII/1+2	GLUTZ	7245
VOGEUR0366	Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel XIII/1+2+3	GLUTZ	11990
VOGEUR0367	Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel XIV/1+2+3	GLUTZ	14495
VOGEUR0368	Complete checklist van de vogels van de wereld	WALTERS	995
VOGEUR0369	A birdwatching guide to Southern Spain	PALMER	595
VOGEUR0370	Der Kiebitz	KOOIKER	895
VOGEUR0371	A world checklist of birds	MONROE	1195
VOGEUR0372	Vogels kijken - Alles over vogels in Europa	VAN DEN BERG	1395
VOGEUR0373	Habitats for birds in Europe - A conservation strategy for the wider environment	TUCKER	2050
VOGEUR0374	Rare birds in Britain and Ireland - A photographic record	COTTRIDGE	1495

PLANTEN

PLAAFR0001	Flowers of Southern Africa	BATTEN	1895
PLAAFR0002	Field guide to the wild flowers of East Africa	BLUNDELL	895
PLAAFR0003	Wild flowers of South Africa	ROURKE	995
PLAAFR0004	Flowering plants in West Africa	STEENTOFT	3890
PLAAME0001	A field guide to Southwestern and Texas wild flowers	NIEHAUS	695
PLAAME0002	Peterson first guide to the wild flowers of North America	PETERSON	259
PLAAME0003	Baja California, a plant field guide	ROBERTS	1250
PLAAZI0001	Some beautiful Indian trees	BLATTER	595
PLAAZI0002	A field guide to the flowering plants of Thailand	MC MAKIN	1590
PLAAZI0003	Concise flowers of the Himalaya	POLUNIN	1390
PLAAZI0004	Plants and flowers of Singapore	POLUNIN	795
PLAAZI0005	Plants and flowers of Malaysia	POLUNIN	795
PLAEUR0001	Bomengids in kleur	AAS	595
PLAEUR0002	Loofbomen	AAS	595
PLAEUR0003	Exkursionsflora von Österreich	ADLER	2095
PLAEUR0004	Biology of symbiotic fungi	COOKE	3295
PLAEUR0005	Veldflora	AICHELE	990
PLAEUR0006	Bloemen in bos en veld	AICHELE	595
PLAEUR0007	Alpenbloemen	AICHELE	595
PLAEUR0008	Bergflora	AICHELE	995
PLAEUR0009	Les champignons de France, guide encyclopédique	COURTECUISSÉ	2495
PLAEUR0010	Wat bloeit daar?	AICHELE	995
PLAEUR0011	Wat bloeit daar? (in foto's)	AICHELE	990
PLAEUR0012	Wild orchids of Scotland	ALLAN	1395
PLAEUR0013	Field guide to the mushrooms and toadstools of Britain and Europe	COURTECUISSÉ	950
PLAEUR0015	Het verborgen leven van de planten	ATTENBOROUGH	990
PLAEUR0016	Flore illustrée de Nice et des Alpes-Maritimes - Iconographie des orchidées	BARLA	2250
PLAEUR0017	Introductory mycology	ALEXOPOULOS	2550
PLAEUR0018	Veldgids korstmossen	APROOT	680
PLAEUR0019	Greek wild flowers	BAUMANN	1195
PLAEUR0021	Guide de la flore méditerranéenne	BAYER	1150
PLAEUR0022	Limburgse plantenatlas	BERTEN	2000
PLAEUR0023	Grundschrift für Pilzsammler	DÄHNCKE	550
PLAEUR0024	De geïllustreerde flora	BLAMEY	2900
PLAEUR0025	Mediterranean wild flowers	BLAMEY	1850
PLAEUR0026	Waterplanten en waterkwaliteit	BLOEMENDAAL	895
PLAEUR0027	The genus hygrocybe; Fungi of Northern Europe - Volume 1	BOERTMANN	1595
PLAEUR0028	1200 Pilze in Farbfotos	DÄHNCKE	3995
PLAEUR0030	Orchideen	BUTTLER	750
PLAEUR0031	Guide des algues des mers d'Europe	CABIOTCH	1450
PLAEUR0032	Flora Ibérica - Plantas vasculares de la península Ibérica e Islas Baleares (1-4)	CASTROVIEJO	5695
PLAEUR0033	Pilze der Schweiz Band 1	BREITENBACH	3790
PLAEUR0034	Pilze der Schweiz Band 2	BREITENBACH	4290

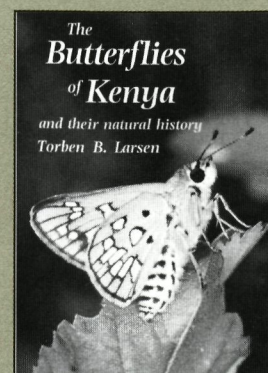
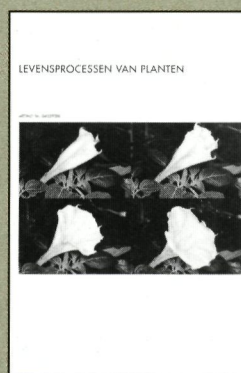
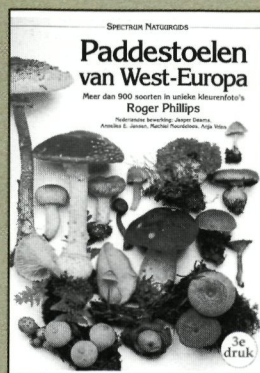
PLAEUR0035	Pilze der Schweiz Band 3	BREITENBACH	4290
PLAEUR0036	Pilze der Schweiz Band 4	BREITENBACH	4595
PLAEUR0037	Champignons de Suisse tome 1	BREITENBACH	3790
PLAEUR0038	Champignons de Suisse tome 2	BREITENBACH	4290
PLAEUR0039	Champignons de Suisse tome 3	BREITENBACH	4290
PLAEUR0040	Champignons de Suisse tome 4	BREITENBACH	4290
PLAEUR0041	Fungi of Switzerland volume 1	BREITENBACH	4595
PLAEUR0042	Fungi of Switzerland volume 2	BREITENBACH	3790
PLAEUR0043	Fungi of Switzerland volume 3	BREITENBACH	4290
PLAEUR0044	Fungi of Switzerland volume 4	BREITENBACH	4290
PLAEUR0045	700 Pilze in Farbfotos	BREITENBACH	4595
PLAEUR0046	Flora van België en het Groothertogdom Luxemburg	DÄHNCKE	2195
PLAEUR0047	Collins photoguide to the orchids of Britain and Europe	DE LANGHE	1500
PLAEUR0048	Guide des orchidées d'Europe	DELFORGE	1150
PLAEUR0049	Eurorchis 8	DELFORGE	1595
PLAEUR0050	Flore des carex de France	DEN BOUMEESTER	495
PLAEUR0051	Brambles of the British Isles	DUHAMEL	1375
PLAEUR0053	Gehölzflora	EDEES	3450
PLAEUR0055	Thieme's nieuwe bloemengids	FITSCHEN	1595
PLAEUR0056	Grasses, sedges, rushes and ferns of Britain and Northern Europe	FITTER	895
PLAEUR0057	Les quatre flores de France	FITTER	795
PLAEUR0058	Kleine Kryptogamenflora Band 4 - Die Moos- und Farnpflanzen Europas	FOURNIER	6500
PLAEUR0059	Paddestoelengids in kleur	FREY	1995
PLAEUR0060	Onze paddestoelen	GARNWEIDNER	595
PLAEUR0061	Etymologisch woordenboek der botanische Pflanzennamen	GARNWEIDNER	595
PLAEUR0062	Thieme atlas van de wilde bloemen van Europa	GENAUST	5795
PLAEUR0063	Arbres et arbustes aux quatre saisons	GIBBONS	1590
PLAEUR0064	De Nederlandse levermossen en hawmossen	GODET	1595
PLAEUR0065	Roses of Great Britain and Ireland	GRADSTEIN	1450
PLAEUR0066	Alpine flowers of Britain and Europe	GRAHAM	695
PLAEUR0067	Kalkrijke duinvalleien op de Waddeneilanden	GREY-WILSON	750
PLAEUR0068	Microfungi on land plants - An identification handbook	GROOTJANS	995
PLAEUR0069	Geïllustreerde flora	ELLIS	2995
PLAEUR0070	Flora van Nederland	HEIMANS	1550
PLAEUR0071	Herkenning van de voornaamste water- en oeverplanten	HEUKELS	1759
PLAEUR0072	Gräser	HOOGERS	290
PLAEUR0073	Bomen	HUBBARD	1090
PLAEUR0075	Aanleg van gemengde loofhoutbeplantingen met inheemse soorten	HUMPHRIES	998
PLAEUR0076	Houtzwammentabel	JAGER	1590
PLAEUR0077	Exkursionsflora für Kreta	JAHN	260
PLAEUR0078	Indicatorsoorten: Deel 2: Beekdalen (handboek + veldversie)	JAHN	1595
PLAEUR0079	Indicatorsoorten: Deel 3: Laagveenmoerassen (handboek + veldversie)	JALINK	795
PLAEUR0080	Sedges of the British Isles	JALINK	795
PLAEUR0081	Taschenbuch der Gräser	JERMY	595
PLAEUR0082	Kräuterbestimmungsschlüssel für die häufigsten Grünland- und Rasenkräuter	KLAPP	1090
PLAEUR0083	Gräserbestimmungsschlüssel für die häufigsten Grünland- und Rasengräser	KLAPP	650
PLAEUR0084	Die Orchideen der Steiermark	KLAPP	650
PLAEUR0085	Vademecum wilde planten	KLEIN	695
PLAEUR0086	Struiken en heesters	KOSTER	795
PLAEUR0087	Weidebloemen	KREMER	595
PLAEUR0088	Orchideeën in Zuid-Limburg (Nederland)	KREMER	595
PLAEUR0089	Orobanchen	KREUTZ	1395
PLAEUR0091	Die Nadelgehölze	KREUTZ	2195
PLAEUR0092	Handbuch der Nadelgehölze	KRUSSMANN	1295
PLAEUR0093	Handbuch der Laubgehölze (4 banden)	KRUSSMANN	6190
PLAEUR0094	Die Kanarischen Inseln und ihre Pflanzenwelt	KRUSSMANN	16995
PLAEUR0095	Pflanzen der Türkei	KUNKEL	1240
PLAEUR0098	Flora Helvetica mit Bestimmungsschlüssel	KURSCHNER	1595
PLAEUR0099	Gids Middellandse zee flora	LAUBER	3250
PLAEUR0100	Naturführer Alpenblumen	LIPPERT	695
PLAEUR0101	Alpenblumen (Naturkompass)	LIPPERT	695
PLAEUR0102	Pflanzen der Mittelmeerküsten	LIPPERT	325
PLAEUR0103	Willows and poplars of Great-Britain and Ireland	LIPPERT	745
PLAEUR0104	Atlas van de Nederlandse flora - Uitgestorven en zeer zeldzame planten, deel 1	MEIKLE	775
		MENNEMA	1750

PLAEUR0105	Charophytes of Great-Britain and Ireland	MOORE	560
PLAEUR0106	Den Nordiska floran	MOSSBERG	2550
PLAEUR0107	Bomen van de gematigde streken	PHILLIPS	1050
PLAEUR0108	Bloeiende heesters	PHILLIPS	1050
PLAEUR0109	Paddestoelen van West-Europa	PHILLIPS	1050
PLAEUR0110	Grassen, varens, mossen en korstmossen	PHILLIPS	1395
PLAEUR0111	Vaste planten	PHILLIPS	2795
PLAEUR0112	Flora d'Italia (box van 3 volumes)	PIGNATTI	9395
PLAEUR0115	Pondweeds of Great-Britain and Ireland	PRESTON	995
PLAEUR0116	Plant galls	REDFERN	650
PLAEUR0117	Die Orchideen der Schweiz und angrenzender Gebiete	REINHARD	2890
PLAEUR0118	Crucifers of Great-Britain and Ireland	RICH	795
PLAEUR0119	Pollution monitoring with lichens	RICHARDSON	650
PLAEUR0120	Exkursionsflora von Deutschland - 4 Banden	ROTHMALER	5450
PLAEUR0121	De vegetatie van Nederland deel 1	SCHAMINEE	1895
PLAEUR0122	Hedgerows, their history and wildlife	MUIR	1150
PLAEUR0123	De vegetatie van Nederland deel 2	SCHAMINEE	1895
PLAEUR0124	De vegetatie van Nederland deel 3	SCHAMINEE	1895
PLAEUR0125	Die Farn- und Blütenpflanzen Baden-Württembergs (Band 1+2+4)	SEBALD	4295
PLAEUR0126	Mossen en lichenen in de Turnhoutse Wielewaalreservaten	SMETS	100
PLAEUR0127	The liverworts of Britain and Ireland	SMITH	1395
PLAEUR0128	Moss flora of Britain and Ireland	SMITH	1995
PLAEUR0129	New flora of the British Isles	STACE	1695
PLAEUR0130	Paardebloemen	STERK	595
PLAEUR0131	Guide to the flora of Majorca	STRAKA	1090
PLAEUR0132	Plantengemeenschappen van Nederlandse wegbermen	SYKORA	1050
PLAEUR0133	Eik en beuk	THIJSSSE	1150
PLAEUR0134	De Nederlandse bladmossen	TOUW	1795
PLAEUR0135	Chemisch-ecologische flora van Nederland en België	VAN GENDEREN	1450
PLAEUR0136	An illustrated flora of North Cyprus	VINEY	2395
PLAEUR0137	Gräserbestimmung nach Photos	VOLGER	590
PLAEUR0138	Register Nederlandse ecologische flora	WEEDA	595
PLAEUR0139	De plantengroei van de Waddeneilanden	WESTHOFF	1475
PLAEUR0140	Die Flechten Baden-Württembergs (2 delen)	WIRTH	3490
PLAEUR0141	Flechtenflora	WIRTH	780
PLAEUR0142	Thieme's plantengids	SCHAUER	1190
PLAEUR0143	Guide des fougères, mousses et lichens d'Europe	JAHS	1195
PLAEUR0145	Grassentabel	SMETS	120
PLAEUR0146	Levensprocessen van planten	GALSTON	1495
PLAEUR0147	Bomengids - Kennen en herkennen: 600 soorten naald- en loofbomen	MITCHELL	895
PLAEUR0148	West European orchids (deel 1-> 5)	KLOPFENSTEIN	4800
PLAEUR0149	Naamlijst van de flora van Nederland en België	VAN DER MEIJDEN	295
PLAEUR0150	200 randonnées botaniques dans les Alpes	ANCHISI	1795
PLAEUR0151	Guide des cactus du monde	LAMB	1850
PLAEUR0152	Nieuwe paddestoelengids	HARDING	795
PLAEUR0157	Flora of Great Britain and Ireland - Volume 5: Butomaceae - Orchidaceae	SELL	4695
PLAEUR0158	Umbellifers of the British Isles	TUTIN	850
PLAEUR0159	Exkursionsflora für die Kanarischen Inseln	HOHENESTER	1595
PLAEUR0160	Atlas van de Nederlandse paddestoelen	NAUTA	1699

ONGEWERVELDEN

ONGAFR0001	The butterflies of Kenya and their natural history	LARSEN	2595
ONGAFR0002	Field guide to the butterflies of Southern Africa	MIGDOLL	990
ONGAFR0003	The butterflies of Morocco, Algeria and Tunisia	TENNENT	3795
ONGAME0001	Les insectes de l'Amérique du Nord	BORROR	990
ONGEUR0002	Insects on nettles	DAVIS	650
ONGEUR0003	De krabben van Nederland en België	ADEMA	1295
ONGEUR0004	The dragonflies of Europe	ASKEW	3795
ONGEUR0005	Atlas des coléoptères de France, Belgique et Suisse (2 delen)	AUBER	3195
ONGEUR0006	Bestimmung wirbelloser Tiere	BÄHRMANN	1295

FRANKEREN

ALS

BRIEF

DE WIELEWAAL
BOEKHANDEL
GRAATAKKER 11
2300 TURNHOUT

FRANKEREN

ALS

BRIEF

DE WIELEWAAL
BOEKHANDEL
GRAATAKKER 11
2300 TURNHOUT

BESTELKAART BOEKHANDEL

DRUKLETTERS AUB

NAAM:

ADRES:

POSTNUMMER: GEMEENTE:

IK BESTEL:

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

LEDEN KRIJGEN 10% REDUCTIE OP DE PRIJS.

BETALING NA ONTVANGST. VERZENDINGSKOSTEN WORDEN AANGEREKEND.

FAX 014/43.96.51

BESTELKAART BOEKHANDEL

DRUKLETTERS AUB

NAAM:

ADRES:

POSTNUMMER: GEMEENTE:

IK BESTEL:

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

LEDEN KRIJGEN 10% REDUCTIE OP DE PRIJS.

BETALING NA ONTVANGST. VERZENDINGSKOSTEN WORDEN AANGEREKEND.

FAX 014/43.96.51

FRANKEREN

ALS

BRIEF

DE WIELEWAAL
BOEKHANDEL
GRAATAKKER 11
2300 TURNHOUT

FRANKEREN

ALS

BRIEF

DE WIELEWAAL
BOEKHANDEL
GRAATAKKER 11
2300 TURNHOUT

BESTELKAART BOEKHANDEL

DRUKLETTERS AUB

NAAM:

ADRES:

POSTNUMMER: GEMEENTE:

IK BESTEL:

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

LEDEN KRIJGEN 10% REDUCTIE OP DE PRIJS.

BETALING NA ONTVANGST. VERZENDINGSKOSTEN WORDEN AANGEREKEND.

FAX 014/43.96.51

BESTELKAART BOEKHANDEL

DRUKLETTERS AUB

NAAM:

ADRES:

POSTNUMMER: GEMEENTE:

IK BESTEL:

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

..... ex.

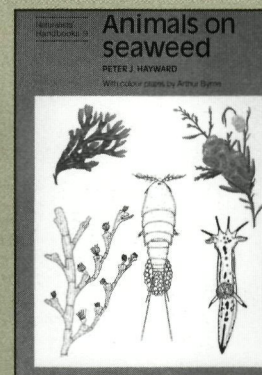
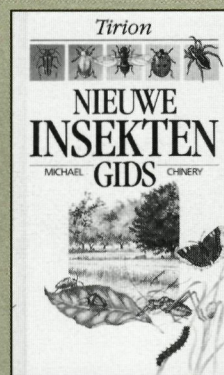
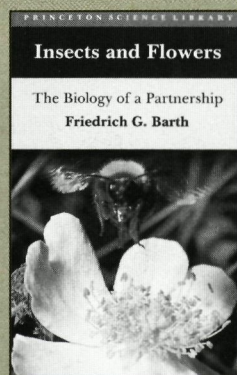
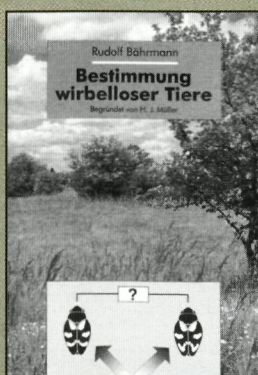
..... ex.

LEDEN KRIJGEN 10% REDUCTIE OP DE PRIJS.

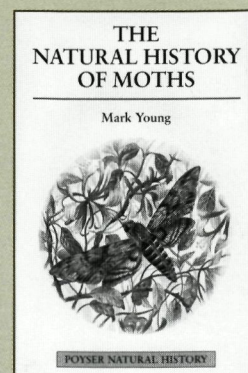
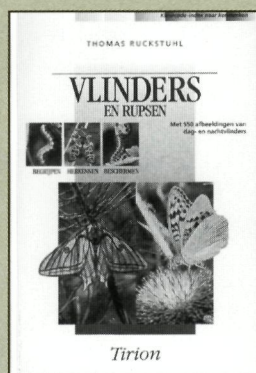
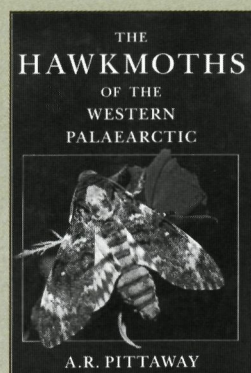
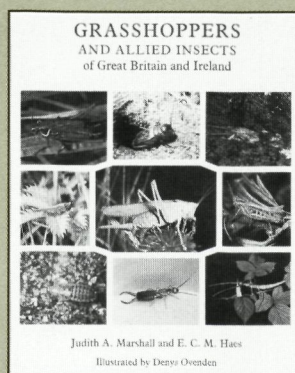
BETALING NA ONTVANGST. VERZENDINGSKOSTEN WORDEN AANGEREKEND.

FAX 014/43.96.51

ONGEUR0007	Zweefvliegtabel	BARENDREGT	195
ONGEUR0008	Insects and flowers - The biology of a partnership	BARTH	1095
ONGEUR0009	Guide des sauterelles, grillons et criquets d'Europe occidentale	BELLMANN	1595
ONGEUR0010	Libellen (D)	BELLMANN	995
ONGEUR0011	Spinnen (D)	BELLMANN	995
ONGEUR0012	Heuschrecken	BELLMANN	1095
ONGEUR0013	Hyménoptères de France (tome 1 + 2)	BERLAND	2895
ONGEUR0015	De sprinkhanen van Nederland en België	BEUKEBOOM	190
ONGEUR0016	Ecologische atlas van de dagvlinders van Noord-West-Europa	BINK	2500
ONGEUR0017	Schelpen van de Nederlandse kust	DE BRUYNE	395
ONGEUR0018	Bloembezoek en bestuivingsecologie van zweefvliegen in het bijzonder voor België	DE BUCK	495
ONGEUR0019	De nematoden van Nederland	BONGERS	1250
ONGEUR0020	Insects and flowers	BRACKENBURY	1350
ONGEUR0021	A complete guide to British butterflies	BROOKS	1040
ONGEUR0022	Grasshoppers	BROWN	650
ONGEUR0023	Wapenvliegtabel	BRUGGE	220
ONGEUR0024	The world of the honeybee	BUTLER	540
ONGEUR0025	Een gedocumenteerde rode lijst van de libellen van Vlaanderen	DE KNIJF	500
ONGEUR0026	Nieuwe insectengids	CHINERY	995
ONGEUR0027	Butterflies and day-flying moths of Britain and Europe	CHINERY	590
ONGEUR0028	Les milles-pattes myriapodes	DEMANGE	2490
ONGEUR0029	Macro-invertebraten en waterkwaliteit	DE PAUW	795
ONGEUR0030	Een gedocumenteerde rode lijst van de zandloopkevers en loopkevers van Vlaanderen	DESENDER	500
ONGEUR0031	InventInventarisatie van het Belgisch dagvlindersbestand	DE TRE	390
ONGEUR0032	Sprinkhanen en krekels van België	DEVRIESE	110
ONGEUR0033	Insektenvriendelijk beheer van wegbermen	DIENST WEG- EN WATERBOUWKUNDE	695
ONGEUR0034	De waterkevers van Nederland	DROST	960
ONGEUR0035	Guide des coléoptères d'Europe	DU CHATENET	1527
ONGEUR0036	Saving butterflies	DUNBAR	770
ONGEUR0037	Die Schmetterlinge Baden-Württembergs - 6 Bände	EBERT	9395
ONGEUR0038	Blowflies	ERZINCIOGLU	650
ONGEUR0039	Vlinders	FELTWELL	795
ONGEUR0040	Common ground beetles	FORSYTHE	650
ONGEUR0041	Die Käfer Mitteleuropas Band 13	FREUDE	3795
ONGEUR0042	Die Käfer Mitteleuropas Larven 2	FREUDE	4490
ONGEUR0043	Die Käfer Mitteleuropas Ökologie 5	FREUDE	4490
ONGEUR0044	Die Käfer Mitteleuropas Ökologie 6	FREUDE	4490
ONGEUR0045	De Nederlandse zoetwaterslakken	GEENE	85
ONGEUR0046	Insectengids in kleur	GERSTMEIER	595
ONGEUR0047	De landslakken van Nederland	GITTENBERGER	595
ONGEUR0048	P.apollo - Seine Unterarten	GLABL	3595
ONGEUR0049	Süsswassermollusken	GLOER	275
ONGEUR0050	British pyralid moths	GOATER	1295
ONGEUR0051	Animals of the surface film	GUTHRIE	650
ONGEUR0053	Mayflies	HARKER	650
ONGEUR0054	Animals on seaweed	HAYWARD	650
ONGEUR0055	Animals of sandy shores	HAYWARD	650
ONGEUR0056	Handbook of the marine fauna of North-West Europe	HAYWARD	3360
ONGEUR0057	Conchylologie and malacologie, algemene begrippen	HERMAN	1050
ONGEUR0059	Butterflies and dragonflies, a site guide	HILL	595
ONGEUR0060	Microscopic life in sphagnum	HINGLEY	650
ONGEUR0061	Dagvlinders van de Lage Landen	HUISENGA	995
ONGEUR0062	Les coccinelles	IABLOKOFF	4595
ONGEUR0063	Biologie des coléoptères chrysomélides	JOLIVET	1995
ONGEUR0064	Les fourmis et les plantes	JOLIVET	2395
ONGEUR0065	Thieme's spinnengids	JONES	1195
ONGEUR0066	Thrips	KIRK	650
ONGEUR0067	Insects on cabbages and oilseed rape	KIRK	650
ONGEUR0068	Die Käfer Mitteleuropas - Larven 3, Polyphaga - Teil 2	KLAUSNITZER	3850
ONGEUR0069	Schmetterlinge	KOCH	2595
ONGEUR0070	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 1	KOCH	4320
ONGEUR0071	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 2	KOCH	4320

ONGEUR0072	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 3	KOCH	4320
ONGEUR0073	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 4	KOCH	4370
ONGEUR0074	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 7	KOCH	4750
ONGEUR0075	Die Käfer Mitteleuropas - Ökologie - Band 8	KOCH	4995
ONGEUR0076	Dieren van stromend water	KOOPMANS	195
ONGEUR0077	De kleine vlinders	KUCHLEIN	3290
ONGEUR0078	Die Goldwespen Baden-Württembergs	KUNZ	895
ONGEUR0079	Verspreidingsatlas van 64 soorten Nederlandse graafwespen (NFM 2)	LEFEBER	2395
ONGEUR0080	Verspreidingsatlas van de Nederlandse spinnendoders (NFM 4)	LEFEBER	395
ONGEUR0081	Tirion vlindergids in kleur	MARKTANNER	595
ONGEUR0082	Grasshoppers and allied insects of Great-Britain and Ireland	MARSHALL	1150
ONGEUR0083	Diptères d'Europe occidentale (volume 1 en 2)	MATILE	4495
ONGEUR0085	Dragonflies	MILLER	650
ONGEUR0086	Weevils	MORRIS	650
ONGEUR0087	The hawkmoths of the Western Palearctic	PITTAWAY	3265
ONGEUR0088	Monitoring butterflies for ecology and conservation	POLLARD	1195
ONGEUR0089	Bumblebees	PRYS-JONES	650
ONGEUR0090	Ecology and conservation of butterflies	PULLIN	2495
ONGEUR0091	Carabus Europa und Nordafrika	RAUTENSTRAUCH	7695
ONGEUR0092	Insects and thistles	REDFERN	650
ONGEUR0093	Zikaden	REMANE	1095
ONGEUR0094	Field guide to the spiders of Britain and Northern Europe	ROBERTS	1095
ONGEUR0095	Biologie der Schwebfliegen Deutschlands	RODER	3290
ONGEUR0096	Aphid predators	ROTHERAY	650
ONGEUR0097	Vlinders en rupsen	RUCKSTUHL	795
ONGEUR0098	Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs Band 1	SCHEUCHL	1150
ONGEUR0099	Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs Band 2	SCHEUCHL	1150
ONGEUR0100	Die Wildbienen und Wespen in Rheinland-Pfalz; Verbreitung, Ökologie und Gefährdungssituation	SCHMID-EGGER	1050
ONGEUR0101	The lepidoptera: Form, function and diversity	SCOBLE	1895
ONGEUR0102	Ameisen beobachten, bestimmen	SEIFERT	1295
ONGEUR0103	Atlas des névroptères de France	SEMERIA	1395
ONGEUR0104	Colour identification guide to the moths of the British Isles	SKINNER	2595
ONGEUR0105	Ants	SKINNER	650
ONGEUR0106	Mosquitoes	SNOW	650
ONGEUR0107	Exkursionsfauna von Deutschland - Band 1: Wirbellose	STRESEMANN	1395
ONGEUR0108	Exkursionsfauna von Deutschland - Band 2/1: Wirbellose: Insekten 1	STRESEMANN	1395
ONGEUR0109	Exkursionsfauna von Deutschland - Band 2/2: Wirbellose: Insekten 2	STRESEMANN	395
ONGEUR0110	Danmarks svirrefluer	TORP	2195
ONGEUR0111	Käfer Band 1	TRAUTNER	1459
ONGEUR0112	Insects, plants and microclimate	UNWIN	650
ONGEUR0113	De hommels van Nederland	VAN DER BLOM	180
ONGEUR0115	Dansvliegen	VAN DER GOOT	150
ONGEUR0117	The biology of butterflies	VANE-WRIGHT	4590
ONGEUR0118	Vlinders kijken in het bos deel 1	VAN HALDER	395
ONGEUR0119	Vlinders kweken	VAN HALDER	190
ONGEUR0120	Vlinders kijken in graslanden	VAN HALDER	280
ONGEUR0121	De blaaskopvliegen en roofvliegen van Nederland en België	VAN VEEN	170
ONGEUR0122	Zweefvliegen	VERLINDEN	800
ONGEUR0123	Atlas des hémiptères de France	VILLIERS	2195
ONGEUR0124	Hummeln	VON HAGEN	995
ONGEUR0125	Laufkäfer	WACHMANN	995
ONGEUR0126	Bijen doen alles samen	WAPITI	340
ONGEUR0127	Lieveheersbeestjes	WAPITI	340
ONGEUR0128	Land- en zoetwatermollusken van de Benelux	WARMOES	250
ONGEUR0129	Tagfalter	WEIDEMANN	1695
ONGEUR0130	Animals under logs and stones	WHEATER	650
ONGEUR0131	Libellentabel voor België	WIELEWAAL	125
ONGEUR0132	Spiders in ecological webs	WISE	3795
ONGEUR0133	Insecta Helvetica: Fauna volume 5: Hymenoptera - Pompilidae	WOLF	895
ONGEUR0135	Solitary wasps	YEO	650
ONGEUR0136	The natural history of moths	YOUNG	1450
ONGEUR0137	Tabel voor de grotere sluipvliegen en horzels van Nederland	ZEEGERS	170

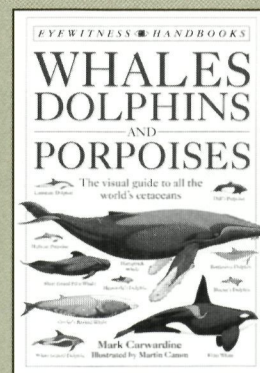
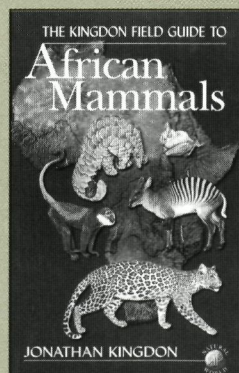
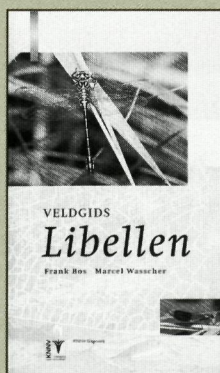
ONGEUR0138	De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera) + CD
ONGEUR0139	Die Flussjungfern Europas
ONGEUR0140	Hoverflies
ONGEUR0141	Ladybirds
ONGEUR0142	British Hoverflies
ONGEUR0143	Uw tuin vol vlinders
ONGEUR0144	Spinnen Mitteleuropas, ein Bestimmungsbuch
ONGEUR0145	Insektenbasisboek
ONGEUR0146	Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs Band 3
ONGEUR0147	Betekenis van wegbermen voor dagvlinders
ONGEUR0148	De graafwespen van de Benelux
ONGEUR0149	Een gedocumenteerde rode lijst van de dagvlinders van Vlaanderen
ONGEUR0150	Die Federlibellen Europas
ONGEUR0151	Nachtfalter - Spinner und Schwärmer
ONGEUR0152	Veldgids libellen
ONGEUR0153	Libellen (D.)
ONGEUR0154	Field guide to the butterflies of Britain and Europe

KLEUKERS	1750
SUHLING	1150
GILBERT	695
MAJERUS	695
STUBBS	1695
TEN HALLERS	695
HEIMER	1950
VAN VEEN	295
SCHEUCHL	1395
BINK	695
KLEIN	275
MAES	500
MARTENS	995
WEIDEMANN	1295
BOS	995
WENDLER	295
TOLMAN	1150

ZOOGDIEREN

ZOOAFR0001	Southern Africa's mammals, a field guide
ZOOAFR0002	Field guide to the mammals of Africa including Madagascar
ZOOAFR0003	Mammifères d'Afrique et de Madagascar
ZOOAFR0004	Field guide to the mammals of Southern Africa
ZOOAFR0005	The Kingdon field guide to African mammals
ZOOAME0001	Neotropical rainforest mammals, a field guide
ZOOAUS0001	The handbook of New Zealand mammals
ZOOAUS0002	Photographic guide to the mammals of Australia
ZOOAZI0001	The book of Indian animals
ZOOEUR0001	In het spoor van de otter
ZOOEUR0002	Bats: Biology and behaviour
ZOOEUR0003	Diersporengids
ZOOEUR0004	Atlas van de Nederlandse zoogdieren
ZOOEUR0005	Whales, dolphins and porpoises, the visual guide to all the world's cetaceans
ZOOEUR0006	Europese zoogdieren
ZOOEUR0007	Badgers
ZOOEUR0008	A field guide to British bats
ZOOEUR0010	Urban foxes
ZOOEUR0012	Squirrels
ZOOEUR0013	Auritus
ZOOEUR0014	Vleermuizen in het landschap
ZOOEUR0015	The natural history of weasels and stoats
ZOOEUR0016	Wild otters
ZOOEUR0017	Zoogdieren van West-Europa
ZOOEUR0018	Atlas van de Nederlandse vleermuizen
ZOOEUR0019	European mammals
ZOOEUR0020	Rabbits and hares
ZOOEUR0021	Hedgehogs
ZOOEUR0022	La vie du hérisson
ZOOEUR0023	Heimische Fledermäuse
ZOOEUR0024	Badgers
ZOOEUR0025	Handbuch der Säugetiere Europas Band 1
ZOOEUR0026	Handbuch der Säugetiere Europas Band 2/1 Nagetiere
ZOOEUR0027	Handbuch der Säugetiere Europas Band 2/2 Paarhufer
ZOOEUR0028	Handbuch der Säugetiere Europas Band 3/1 Insektenfresser
ZOOEUR0029	Handbuch der Säugetiere Europas Band 5/1 Raubsäuger Teil 1

FRANDSEN	550
HALTENORTH	950
HALTENORTH	1095
STUART	950
KINGDON	1895
EMMONS	1195
KING	2390
STRAHAN	495
PRATER	850
DE JONGH	850
ALTRINGHAM	1950
BANG	895
BROEKHUIZEN	995
CARWARDINE	1150
DOBRORUKA	790
CLARK	580
GREENAWAY	750
HARRIS	595
HOLM	495
HOWARD	560
KAPTEYN	1190
KING	995
KRUUK	1695
LANGE	1095
LIMPENS	1050
MACDONALD	795
MCBRIDE	495
MORRIS	495
MORRIS	795
NATUSCHKE	995
NEAL	1195
NIETHAMMER	7450
NIETHAMMER	7450
NIETHAMMER	7450
NIETHAMMER	6880
NIETHAMMER	7450

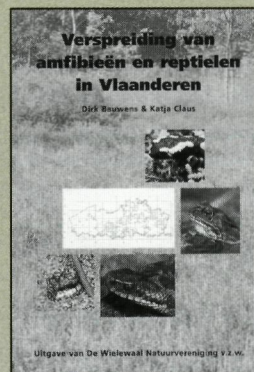
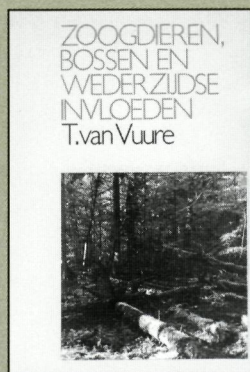
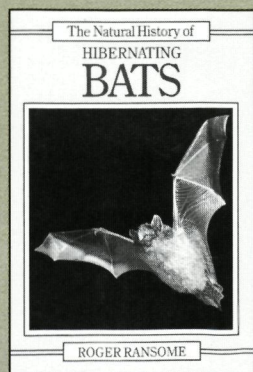

ZOOEUR0030	Handbuch der Säugetiere Europas Band 5/2 Raubsäuger Teil 2
ZOOEUR0031	Handbuch der Säugetiere Europas Band 6/1A Meeressäuger : Wale
ZOOEUR0032	Handbuch der Säugetiere Europas Band 6/2 Robben
ZOOEUR0033	The natural history of hibernating bats
ZOOEUR0034	Hedgehogs
ZOOEUR0035	Bats
ZOOEUR0036	Handbuch der Säugetiere Europas, Band 6/1B Meeressäuger: Wale und Delphine
ZOOEUR0037	Guide des chauves-souris d'Europe
ZOOEUR0038	Stoats and weasels, polecats and martens
ZOOEUR0039	Threatened mammals, birds, amphibians and fish in Ireland
ZOOEUR0040	Zoogdieren, bossen en wederzijdse invloeden
ZOOEUR0041	Edelherten
ZOOEUR0042	Pinguïns
ZOOEUR0043	Jachtluipaarden
ZOOEUR0044	Zeehondjes
ZOOEUR0045	Olifanten
ZOOEUR0046	Ijsberen
ZOOEUR0047	Muizen in huis
ZOOEUR0048	Leeuwen
ZOOEUR0049	Vossen, eenzame zwervers
ZOOEUR0050	Egels rollen zich op
ZOOEUR0051	Wolven in het bos

NIETHAMMER	7450
NIETHAMMER	6880
NIETHAMMER	7450
RANSOME	1190
REEVE	1495
RICHARDSON	495
ROBINEAU	4500
SCHOBER	1295
SLEEMAN	495
WHILDE	695
VAN VUURE	750
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340
WAPITI	340

REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN

REPAFR0001	A field guide to the amphibians and reptiles of Madagascar	GLAW	2150
REPEUR0001	Field guide to the reptiles and amphibians of Britain and Europe	ARNOLD	795
REPEUR0002	Verspreiding van amfibieën en reptielen in Vlaanderen	BAUWENS	750
REPEUR0003	Frogs and toads	BEEBEE	595
REPEUR0004	Ecology and conservation of amphibians	BEEBEE	2195
REPEUR0005	Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas; Band 1, Echsen 1	BÖHME	4995
REPEUR0006	Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas; Band 2/1, Echsen 2	BÖHME	4995
REPEUR0007	Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas; Band 2/2, Echsen 3	BÖHME	4995
REPEUR0008	Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas; Band 3/1, Schlangen 1	BÖHME	5595
REPEUR0009	Threatened amphibians - bijlage	BÖHME	1780
REPEUR0010	Newts and salamanders of Europe	GRIFFITHS	1395
REPEUR0011	Der Laubfrosch	GROSSE	1090
REPEUR0012	Guide des serpents d'Europe, d'Afrique du Nord et du Moyen-Orient	GRUBER	1450
REPEUR0013	The freshwater fishes of Europe - Deel 1/1: Petromyzontiformes	HOLCZIK	4956
REPEUR0014	The freshwater fishes of Europe - Deel 1/2: General introduction to fishes	HOLCZIK	4956
REPEUR0015	The freshwater fishes of Europe - Deel 2: Clupeidae and anguillidae	HOLCZIK	4956
REPEUR0016	De Noordzeevissen	LAUWERS	480
REPEUR0017	Zeeboek	JBU	395
REPEUR0018	De Noordzeeschelpen	LAUWERS	480
REPEUR0019	Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld	LENDERS	430
REPEUR0020	Die Säugetiere, Amphibien und Reptilien Luxemburgs	LNVL	430
REPEUR0021	Süßwasserfische	MUUS	995
REPEUR0023	De Nederlandse zoetwatervissen	OVV	125
REPEUR0024	Les poissons	PAXTON	1695
REPEUR0025	Amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg	SPARREBOOM	999
REPEUR0026	A natural history of amphibians	STEBBINS	1150
REPEUR0027	Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas - Ergänzungsband	STUMPEL-RIENKS	3290
REPEUR0028	Kikkers en padden	VERMEHREN	560
REPEUR0029	Sealife, a complete guide to the marine environment	WALLER	1595
REPEUR0030	Boomkikkers	WAPITI	340
REPEUR0033	Collins pocket guide to the fish of Britain and Europe	MILLER	795

VARIA

VARAFR0001	Guide des parcs nationaux d'Afrique - Afrique du Nord et de l'Ouest
VARAFR0002	A naturalist's guide to the Gambia
VARAFR0003	Cantecleer natuurreisgids Oost-Afrika
VARAFR0004	Okavango; Sea of land, land of water
VARAFR0005	Reisverslagen - Zimbabwe 1995
VARAFR0006	Reisverslagen - Kenya 1983
VARAFR0007	Reisverslagen - Kenya 1989
VARAFR0008	Reisverslagen - Mauritius en Réunion 1995
VARAFR0009	Reisverslagen - Madagascar 1995
VARAFR0010	Reisverslagen - Marokko 1987
VARAFR0011	Reisverslagen - Zuid-Afrika 1995
VARAFR0012	A field guide to the National Parks of East Africa

VARAME0001	Manu National Park and biosphere reserve
VARAME0002	Natuurgids Nederlandse Antillen en Aruba
VARAME0003	Cantecleer natuurreisgids Verenigde Staten
VARAME0004	Reisverslagen - Canada, Zuid-West-Ontario
VARAME0005	Reisverslagen - Ecuador and Galápagos Islands 1993
VARAME0006	Reisverslagen - Costa Rica 1990
VARAME0007	Reisverslagen - Argentina 1994

VARAZI0001	Cantecleer natuurreisgids Turkije
VARAZI0002	Naturparadies UDSSR
VARAZI0003	Reisverslagen - China 1995
VARAZI0004	Reisverslagen - India 1988
VARAZI0005	Reisverslagen - East Malaysia 1996
VARAZI0006	Reisverslagen - Israel 1982

VAREUR0001	Disturbance to waterfowl on estuaries
VAREUR0002	Pesticiden: Gebruik en milieurisico 's
VAREUR0003	Moeder natuur naakt
VAREUR0004	Dieren op en langs de weg

VAREUR0005	Les réserves naturelles du Viroin
VAREUR0006	Welk mineraal is dat?
VAREUR0007	Putting biodiversity on the map
VAREUR0010	Deutschlands Nationalparks
VAREUR0011	Het Zwin - Leven tussen land en zee
VAREUR0012	Tirion gids van strand en kust - Flora en fauna
VAREUR0013	Masurische Seen
VAREUR0014	Venen, plassen en poelen
VAREUR0015	Schutz wandernder Tierarten
VAREUR0016	Guides naturalistes des Côtes de France: La Manche - Dunkerque
VAREUR0017	Guides naturalistes des Côtes de France: La Manche - Avranches
VAREUR0018	Guides naturalistes des Côtes de France: La Côte Atlantique
VAREUR0019	Guides naturalistes des Côtes de France: La Méditerranée - Menton
VAREUR0020	Guides naturalistes des Côtes de France: La Méditerranée - Banyuls
VAREUR0021	Guides naturalistes des Côtes de France: La Bretagne
VAREUR0022	Guides naturalistes des Côtes de France: Le Golfe de Gascogne
VAREUR0023	Guides naturalistes des Côtes de France: La Corse
VAREUR0024	Le parc national Suisse
VAREUR0026	De landschappen van Vlaanderen en Zuidelijk Nederland
VAREUR0027	Extremadura
VAREUR0028	Collins pocket guide to the sea shore of Britain and Northern Europe
VAREUR0030	Wolga-Delta - Naturoase zwischen Meer und Halbwüste
VAREUR0031	De groene vervuiler
VAREUR0032	Ecology and management of wetlands 2 delen
VAREUR0033	Bodemverontreiniging en bodemsanering
VAREUR0034	Cantecleer natuurreisgids Italië
VAREUR0035	Der Nestos
VAREUR0036	Janim ontdekt de natuur

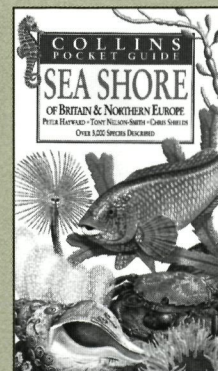
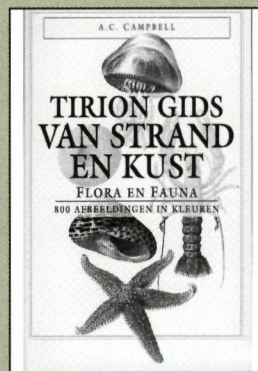
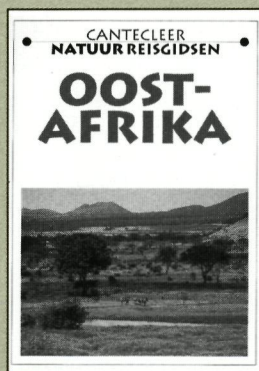
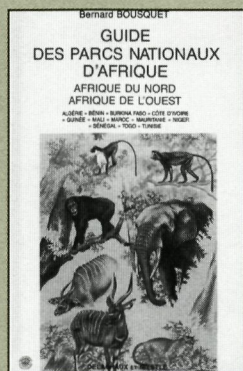
BOUSQUET	1395
EDBERG	595
HAGEN	990
JOHNSON	1595
VAN GORP	395
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
WILLIAMS	995

BARTSCHI	3700
BEYLEVELT	895
BITTMANN	990
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295

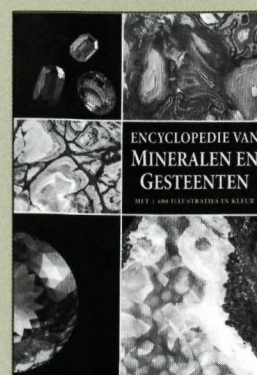
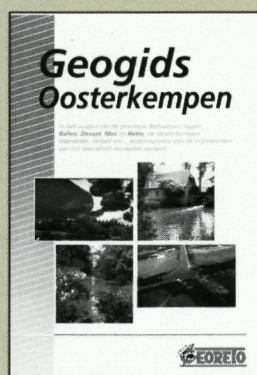
KASPAREK	990
KNYSTAUTAS	1095
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295
VAN GORP	295

DAVIDSON	300
DEJONCKHEERE	975
DESMET	698

DIENST WEG- EN WATERBOUWKUNDE	450
ARDENNE ET GAUME	280
BAUER	490
BIBBY	895
DITTRICH	795
BURGGRAEVE	995
CAMPBELL	650
ELWERS	495
ENGELHARDT	995
ERZ	341
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
BOURNERIAS	950
GILLIERON	2395
GIJSELS	1695
HAMPE	595
HAYWARD	795
HOLZEL	595
HOOGHE	195
HOOK	5890
IDE	1195
JEPSON	990
JERRENTUP	465
J.N.M.	300

VAREUR0037	Natuurspelenboek	J.N.M.	395
VAREUR0038	Fietsrouteboek	J.N.M.	495
VAREUR0039	Cantecleer natuurreisgids Griekenland	KAUTZKY	990
VAREUR0040	Wasser untersuchen	KLEE	895
VAREUR0041	Spoorwegen, toevluchtsoord voor plant en dier	KOSTER	895
VAREUR0042	Cantecleer natuurreisgids Noord-Scandinavië en Finland	LANG	990
VAREUR0043	Cantecleer natuurreisgids Ierland	LEHANE	990
VAREUR0044	Pharmazeutische Biologie 1; Grundlagen, Stellung der Arzneipflanzen	LEISTNER	1695
VAREUR0045	Groene wandelgids voor de omgeving van Brussel	LOZE	750
VAREUR0046	Geogids Heuvelland	GEOGIDS	150
VAREUR0047	Geogids Heist-op-den-Berg	GEOGIDS	150
VAREUR0048	Geogids groentestreek: Duffel-Sint-Katelijne-Waver-Putte-Bonheiden	GEOGIDS	150
VAREUR0049	Geogids Centraal Pajottenland: Gooik -Lennik-Sint-Pieters-Leeuw	GEOGIDS	150
VAREUR0050	Geogids Borgloon	GEOGIDS	150
VAREUR0051	Geogids Mechelen	GEOGIDS	150
VAREUR0052	Geogids Riemst	GEOGIDS	150
VAREUR0053	Geogids Geel-Olen-Westerlo	GEOGIDS	150
VAREUR0054	Geogids Bornem	GEOGIDS	150
VAREUR0055	Geogids Voeren	GEOGIDS	195
VAREUR0056	Geogids Bilzen	GEOGIDS	150
VAREUR0057	Geogids Waasmunster	GEOGIDS	150
VAREUR0058	Geogids Peer	GEOGIDS	150
VAREUR0059	Geogids Nieuwpoort	GEOGIDS	195
VAREUR0060	Geogids Noorderkempen	GEOGIDS	195
VAREUR0061	Topografische atlas van België 1/100.000	NATIONAAL GEOGRAFISCH INSTITUUT	1395
VAREUR0064	Cantecleer natuurreisgids Zuid-Scandinavië	POTT	990
VAREUR0065	Wat kan ik voor u doen?	RENARD	495
VAREUR0066	Natuurbeheer in Nederland: Natuurtechnisch bosbeheer	R.I.N.	1050
VAREUR0067	Natuurbeheer in Nederland: Bosgemeenschappen	R.I.N.	1590
VAREUR0068	Natuurbeheer in Nederland: Levensgemeenschappen	R.I.N.	1890
VAREUR0069	Stenen en mineralen	SCHUMANN	1160
VAREUR0070	Focus on nature	SHAW	995
VAREUR0071	Close-ups in nature	SHAW	950
VAREUR0072	John Shaw's landscape photography	SHAW	1095
VAREUR0074	The joy of wildlife gardening	SMITH	1095
VAREUR0076	Das Leben im Wassertropfen - Mikroflora und Mikrofauna des Süßwassers	STREBLE	1195
VAREUR0077	Bossen van Vlaanderen	TACK	2950
VAREUR0078	Van meet af aan	TACKEN	500
VAREUR0080	Les Hautes-Fagnes	TAFFEIN	1250
VAREUR0081	Tabel voor braakballenonderzoek	VAN DER STRAETEN	115
VAREUR0082	Reisverslagen - Spanje 1984	VAN GORP	295
VAREUR0083	Reisverslagen - parc naturel regional de La Brenne	VAN GORP	295
VAREUR0084	Reisverslagen - Milicz (West-Polen) 1994	VAN GORP	295
VAREUR0085	Reisverslagen - Lapland 1985	VAN GORP	295
VAREUR0086	Reisverslagen - De Spaanse Pyreneeën 1986	VAN GORP	295
VAREUR0087	Reisverslagen - Marchauer - Marchegg 1986	VAN GORP	295
VAREUR0088	Reisverslagen - Eastern Poland 1991	VAN GORP	295
VAREUR0089	Reisverslagen - Hongarije	VAN GORP	295
VAREUR0090	Natuurgericht beheer van bossen	VAN MIEGROET	925
VAREUR0091	Biodiversiteit in Nederland	VAN NIEUKERKEN	1250
VAREUR0092	Leren om te keren: milieu- en natuurrapport Vlaanderen 1994	VERBRUGGEN	495
VAREUR0093	Leren om te keren: milieu- en natuurrapport Vlaanderen 1996	VERBRUGGEN	495
VAREUR0094	Reglementering inzake planten en kappen van bomen	VBV	150
VAREUR0095	De wilde tuin	WULLAERT	1875
VAREUR0096	The sea shore	YONGE	450
VAREUR0097	Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland	STAATSBOSBEH	895
VAREUR0098	Punten en lijnen in het landschap	HERMY	1875
VAREUR0099	Landschap en landbouw in Middeleeuws Vlaanderen	VERHULST	2450
VAREUR0100	Dieren- en plantengids voor onderweg - Familie-natuurgids	EISENREICH	698
VAREUR0101	Geogids Wellen	GEOGIDS	195
VAREUR0102	Geogids Oosterkempen	GEOGIDS	195
VAREUR0103	Encyclopedie van mineralen en gesteenten	KOURIMSKY	498
VAREUR0104	Guide des 134 réserves naturelles de France	CANS	1450

K.N.N.V.

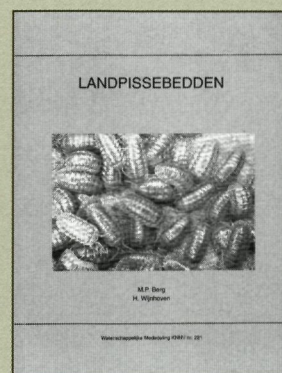
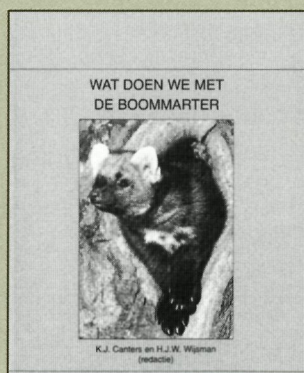
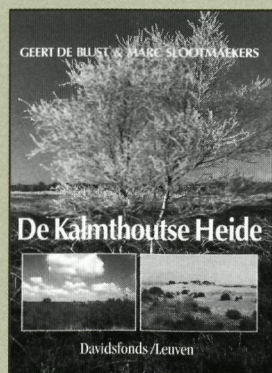
WM00130	Handleiding ten behoeve van vegetatiekarteringen
WM00134	Beknopt overzicht van de Nederlandse plantengemeenschappen
WM00153	De Desmidiaceeën van Nederland deel 1
WM00155	De Nederlandse water- en oppervlaktewantsen
WM00164	Kiezelwieren - Diatomeeën
WM00166	Botanische termenlijst met Engelse, Franse en Duitse termen
WM00168	Inleiding tot het aangroeisel op planten en dieren in het Nederlandse zoete water
WM00169	De kluut
WM00170	De Desmidiaceeën van Nederland deel 3
WM00175	Winterswijk, geologie deel 1
WM00179	De Nederlandse Decapoda
WM00185	Het geslacht Pholiota
WM00186	Bosmossen
WM00188	Standaardlijst van de Nederlandse korstmossen
WM00189	De zeggen van Limburg
WM00190	Biogeografie
WM00191	Slakkendodende vliegen van Noord-West-Europa
WM00193	Veranderingen in de Hollandse kustfauna
WM00194	De waarden langs de Friese IJsselmeerkust
WM00195	De Nederlandse breedbladige fonteinkruiden
WM00199	Natuurtechniek en waterstaatswerken
WM00200	Natte en vochtige ecosystemen
WM00201	Veldwerk Europese orchideeën
WM00202	De Desmidiaceeën van Nederland, deel 4
WM00203	De Nederlandse Riccia's
WM00205	Het geslacht Collybia
WM00206	Zandviooltje
WM00207	Plantenharen
WM00208	Bostypen in Nederland
WM00209	Blauwgraslanden in Twente
WM00210	De Desmidiaceeën van Nederland deel 5
WM00212	Paddestoelen en natuurbeheer
WM00213	Dagactieve nachtvlinders
WM00214	De natuur op orde
WM00215	Historische ecologie
WM00216	De roofvliegen van Nederland
WM00217	33 koperwieken ZW4 - Vogeltrek in het binnenland
WM00218	Vogels in het stedelijke milieu - Inventarisatie in Eindhoven
WM00219	Wat doen we met de boommarter?
WM00220	De Desmidiaceeën van Nederland deel 6
WM00221	Landpissebedden - Een tabel voor de landpissebedden van Nederland en België

LEYS	220
DEN HELD	295
COESEL	180
NIESER	210
VAN DER WERF	195
CREMERS	395
ROOS	195
RUITENBEEK	300
COESEL	298
PELETIER	350
HOLTHUIS	379
TJALLINGII	495
BONS	395
BRAND	390
HERMANS	495
ELLIS	390
REVIER	450
OOSTERBAAN	300
SLAGER	390
VAN DER PLOEG	450
AANEN	450
WITTE	450
DEN BOUMEESTER	430
COESEL	495
VAN MELICK	460
JANSEN	460
WEEDA	460
PFEIFFER	460
DIRKSE	550
WEEDA	495
COESEL	390
KUYPER	450
VAN DAM	595
WATTEL	495
DURING	495
VAN VEEN	595
LENSINK	495
MARECHAL	495
CANTERS	495
COESEL	495
BERG	495

OPTIEK

LOUPES

OPTLOU001	Potjesloupe 5X	350
OPTLOU002	Peak 10X	895
OPTLOU003	Kite 10X (Doublet) nr. 36	976
OPTLOU004	Kite 10X (Triplet) nr. 37	1480
OPTLOU005	Eschenbach 10X (nr. 1176 10)	1690
OPTLOU006	Eschenbach 4X + 6X (10X) (nr. 1187)	2295
OPTLOU007	Eschenbach 10X (nr. 1178 10)	1695
OPTLOU008	Eschenbach 20X (nr. 1178 20)	1995

OPTHOL0001	HOLSTER voor verrekijker Leica	2700
OPTHOL0002	HOLSTER voor verrekijker Swarovski	2700
OPTREI0001	REINIGINGSSETJE voor verrekijker	295
OPTNAC0001	NACHTKIJKER Moonlight NV-100 Compact	19995
OPTNAC0002	NACHTKIJKER H3T1 - Cyclop Compact	28500
VERREKIJKERS		
OPTVER0001	Viking 8 X 40	1895
OPTVER0002	Kite Compact 8 X 23 ZCF	3598
OPTVER0003	Kite Compact 8 X 25 ZCF	5395
OPTVER0004	Kite Compact 8 X 30 ZCF	11695
OPTVER0005	Kite Nature 8 X 40 ZCF	7300
OPTVER0006	Kite Nature 10 X 40 ZCF	7400
OPTVER0007	Kite Nature 10 X 50 ZCF	7990
OPTVER0008	Kite Birdwatcher 8 X 42	7995
OPTVER0009	Kite Ultima 8 X 42 ZCF	12580
OPTVER0010	Kite Ultima 10 X 42 ZCF	12995
OPTVER0011	Kite Ultima 10 X 50 ZCF	15995
OPTVER0012	Kite Dakkant 7 X 42	18990
OPTVER0013	Kite Dakkant 8 X 40	18990
OPTVER0014	Kite Dakkant 10 X 40	18990
OPTVER0015	Eschenbach Club 8 X 24 BGA	16250
OPTVER0016	Eschenbach Club 10 X 25 BGA	17135
OPTVER0017	Optolyth Alpin 8 X 40 NG	20215
OPTVER0018	Optolyth Alpin 10 X 40 NG	21150
OPTVER0019	Optolyth Alpin 10 X 50 NG	22665
OPTVER0020	Optolyth Alpin 12 X 50 NG	23660
OPTVER0021	Leica Trinovid 10 X 42 BA (Geen Korting!!)	39500
OPTVER0022	Leica Trinovid 10 X 50 BA	55950
OPTVER0023	Swarovski 8 X 30 WB	29890
OPTVER0024	Swarovski SLC 10 X 42 WB	42495
OPTVER0025	Zeiss 10 X 40 BGA T* Dialyt	48990
OPTVER0026	Zeiss Nightowl 8 X 56 BTP	55950
OPTVER0027	Zeiss Nightowl 10 X 56 BTP	61650
OPTVER0028	Bausch and Lomb Elite 8 X 42	48600
OPTVER0029	Bausch and Lomb Elite 10 X 42	49995
TELESCOPEN		
OPTTEL0001	Viking (75 mm.)	13995
OPTTEL0002	Kite (60 mm.)	16700
OPTTEL0003	Kowa TSN-821	25995
OPTTEL0004	Kowa TSN-823 Fluorite	54995
OPTTEL0005	Swarovski Habicht AT 80	37600
OPTTEL0006	Swarovski AT 80 High Definition	51450
OPTTEL0007	Optolyth TBS 80	34800
OPTTEL0008	Optolyth TBS 80 High Definition	51495
OPTTEL0009	Optolyth APO TBS 100 GA/HDF	79495
OPTTEL0010	Leica Televid 77	31995
OPTTEL0011	Leica APO Televid 77 Fluorite	54990
OCULAIRES		
OPTOCU0001	Viking zoomoculair 20X - 50X	3650
OPTOCU0002	Kite zoomoculair 15X - 45X	4400
OPTOCU0003	Kite oculair 22X WA	3960
OPTOCU0004	Kowa oculair 32X WA	10795
OPTOCU0005	Kowa zoomoculair 20X - 60X	14595
OPTOCU0007	Swarovski oculair 30X WA	8995
OPTOCU0008	Swarovski zoomoculair 20X - 60X	12200
OPTOCU0009	Optolyth oculair 30X WA	9995
OPTOCU0010	Optolyth zoomoculair 20X - 60X	11735
OPTOCU0011	Optolyth oculair 30X WA voor APO TBS 100	11995

OPTOCU0012	Optolyth oculair 45X WA voor APO TBS 100	11995
OPTOCU0013	Leica oculair 20X WA	9495
OPTOCU0014	Leica oculair 32X WA	10595
OPTOCU0015	Leica zoomoculair 20X - 60X	12980

DRAAGTASSEN

OPTDRA0001	KOWA draagtas voor telescoop Kowa	2595
OPTDRA0002	SKUA draagtas voor telescoop Swarovski	2595
OPTDRA0003	SKUA draagtas voor telescoop Optolyth	2895
OPTDRA0004	LEICA draagtas voor telescoop Leica	7495
OPTDRA0005	Draagtas voor verrekijkers (van het type Kite)	1290

STATIEVEN

OPTSTA0001	Autoraamstatief Opticron	2500
OPTSTA0002	Slik 444 Sport	5995
OPTSTA0003	Slik 16 (met pistoolgreep)	7995
OPTSTA0004	Manfrotto 144 B met kop 128 LP (met gratis draagriem)	7495
OPTSTA0005	Manfrotto Monopod nr. 079 B	1895
OPTSTA0006	Manfrotto 190 B met kop 200 (snellkoppeling) (met gratis draagriem)	6500
OPTSTA0007	Manfrotto 144 B met kop 128 RC (snellkoppeling) (zonder draagriem)	7995
OPTSTA0008	Draagriem voor Manfrottostatief	895
OPTSTA0009	Swarovskistatief (met snellkoppeling)	7680
OPTSTA0010	Gitzostatief	10950
OPTSTA0011	Plaatjes voor statief	350

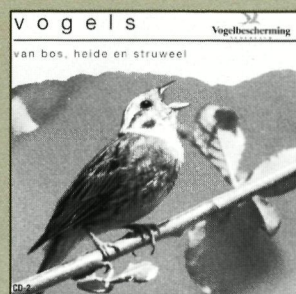
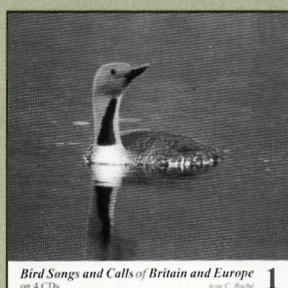
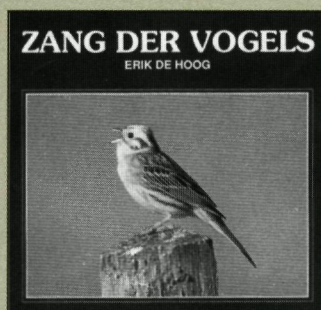
FONO

CASSETTES

FONCAS0001	Zangvogels deel 1	450
FONCAS0002	Weide-, water- en moerasvogels	450
FONCAS0003	Vogels van bos, heide en duin	450
FONCAS0004	Water- en wadvogels	450
FONCAS0005	Zangvogels deel 2	450
FONCAS0006	Bekende en minder bekende vogels	450
FONCAS0007	Sound guide to the grasshoppers and allied insects of Great Britain and Ireland	450
FONCAS0008	Frogs and toads	560
FONCAS0009	Sounds of migrant and wintering birds in Western Europe (2 cassettes + boekje)	990
FONCAS0010	Bird songs of Israel and the Middle East (box van 2 cassettes + boekje + check-list)	1750

COMPACT-DISC

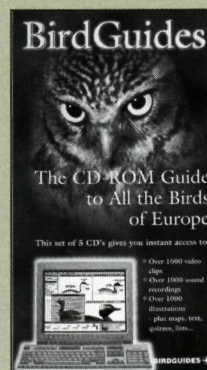
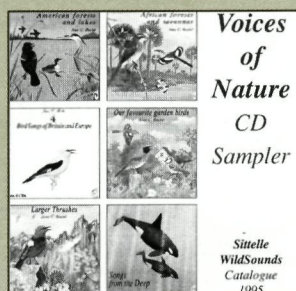
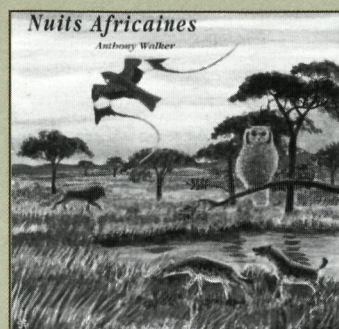
FONCD0001	Zang der vogels (dubbel CD)	975
FONCD0002	Vogelzang in Nederland en België	750
FONCD0003	Bird songs and calls of Britain and Europe Volume 1	895
FONCD0004	Bird songs and calls of Britain and Europe Volume 2	895
FONCD0005	Bird songs and calls of Britain and Europe Volume 3	895
FONCD0006	Bird songs and calls of Britain and Europe Volume 4	895
FONCD0007	Vogels rond huis, in tuin en park	795
FONCD0008	Vogels van bos, heide en struweel	795
FONCD0009	Vogels van weide, moeras en waterrand	795
FONCD0010	Vogels van kust, slikken en open water	795
FONCD0011	Vogels van onze grensstreek	795
FONCD0012	A nocturne of nightingales	950
FONCD0013	Larger trushes	950
FONCD0014	Our favourite garden birds	950
FONCD0015	Mountain medley	950
FONCD0016	Costa-Rica soundscapes	950
FONCD0017	Songs from the deep	950
FONCD0018	Birds awakening Volume 1	950
FONCD0019	Birds awakening in Normandy	950

FONCD0020	Forests and mountains of Asia	950
FONCD0021	Forests of the Amazon	950
FONCD0022	American forests and lakes	950
FONCD0023	African forests and savannas	950
FONCD0024	Birds awakening in Bresse	950
FONCD0025	Primate world Volume 1 (Le monde des singes Tome 1)	950
FONCD0026	Chants des 4 saisons	950
FONCD0027	African sounds at dusk	950
FONCD0028	Scandinavian soundscapes Volume 1	950
FONCD0029	Scandinavian soundscapes Volume 2	950
FONCD0030	Wailing wolves	950
FONCD0031	Mayan forests	950
FONCD0032	Australian soundscapes	950
FONCD0033	Marsh melodies	950
FONCD0034	Larks ascending	950
FONCD0035	Birds awakening Volume 2	950
FONCD0036	Forests of Poland	950
FONCD0037	Oiseaux des Alpes	950
FONCD0038	Les oiseaux du printemps	950
FONCD0039	Brazilian soundscapes	950
FONCD0040	Jungles of Borneo	950
FONCD0041	New Guinea soundscapes (Papouasie)	950
FONCD0042	Fauvettes "Sylvia"	950
FONCD0043	Sélection nature volume 1: La France	990
FONCD0044	Les chants de l'été	990
FONCD0045	Histoire d'une goutte d'eau	990
FONCD0046	Le monde merveilleux des sons de la nature (box van 3 CD's)	1990
FONCD0047	Quebec symphonies	950
FONCD0048	Voices of nature - CD sampler	495
FONCD0049	Guide sonore des sauterelles, grillons et criquets d'Europe occidentale	895
CD-i		
FONCDI001	Quel est donc cet oiseau?	1799
MINI-DISC		
FONMIN001	Oiseaux des jardins	1090
CD-ROM		
FONCDR001	CD-ROM Guide to all the birds of Europe (box van 5 CD-ROM's)	7995

NESTKASTEN

NESTK0001	Huiszwaluw enkelnest (eigen fabricaat)	240
NESTK0002	Huiszwaluw enkelnest (eigen fabricaat)	250
NESTK0003	Huiszwaluw dubbelnest (eigen fabricaat)	350
NESTK0004	Huiszwaluw dubbelnest	975
NESTK0005	Boerenzwaluw	585
NESTK0006	Pimpelmees	665
NESTK0007	Koolmees	665
NESTK0008	Koolmees vrijhangend	795
NESTK0009	Roodborst, vliegenvanger, kwikstaart	730
NESTK0010	Roodborst, vliegenvanger, kwikstaart - Groot model (eksterveilig)	960
NESTK0011	Gekraagde roodstaart	665
NESTK0012	Vleermuis	870
NESTK0013	Spreeuwen	850
NESTK0014	Boomkruiper	950
NESTK0015	Boomklever (marterveilig)	850
NESTK0016	Neststeen	860
NESTK0017	Gierzwaluw	1995
NESTK0018	Insektennestblok	1075
NESTK0019	Uilen en duiven	2725

NESTK0020	Steenuilenpijp	2895
NESTK0021	Ijsvogel- of oeverwaluwpip	2990
NESTK0022	Torenavalk	3695
NESTK0023	Gaasvliegen	2895
NESTK0024	Horzelkast (hoornaar)	3690
NESTK0025	Hommels	4090
NESTK0026	Egelkoepel	2750
NESTK0027	Voedersilo (hangend)	610
NESTK0028	Kattenafweergordel (115 cm.)	990
NESTK0029	Insektengrijpertje Snapy	375
NESTK0030	Insektengrijper (schaar)	430
NESTK0031	Reukstof voor kattenafweer (ook honden en marterachtigen)	195

ALLERLEI

ALLSTI001	WIELEWAALSTICKER - 1 grote of 6 kleine stickers	20
ALLBUT001	BUTTON De Wielewaal	20
ALLROO001	ROOFVOGELSILHOUETTEN - 3 per vel (rood of wit of zwart)	130
ALLDIC001	DICTEERAPPARAAT Philips Voice Tracer Pocket Memo 281	2850

VIDEOBANDEN

ALLVID001	The wildfowl of Britain	995
ALLVID002	The waders of Britain	995
ALLVID003	The gulls of Britain	995
ALLVID004	The raptors of Britain and Europe	995
ALLVID005	The birds of Britain and Europe Volume 1: Divers to dabbling ducks	995
ALLVID006	The birds of Britain and Europe Volume 2: Diving ducks to bustards	995
ALLVID007	The birds of Britain and Europe Volume 3: Waders to gulls	995
ALLVID008	The birds of Britain and Europe Volume 4: Terns to woodpeckers	995
ALLVID009	The birds of Britain and Europe Volume 5: Larks to thrushes	995
ALLVID010	The birds of Britain and Europe Volume 6: Warblers to orioles	995
ALLVID011	The birds of Britain and Europe Volume 7: Shrikes to buntings	995
ALLVID012	De Liereman laat je leven	999
ALLVID013	Het Zwin natuurreserveaat	995
ALLVID014	Vogels kijken het jaar rond	1095
ALLVID015	Vogels zijn grenzeloos	1295
ALLVID016	Vogels kijken in bos en heide	995

WIELEWAALGLAZEN

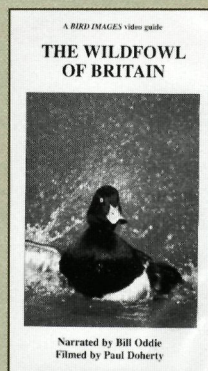
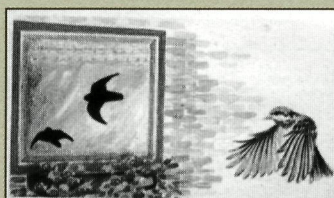
ALLGLA001	Wielewaal fruitsapglas	60
ALLGLA002	Wielewaal palmglas	80
ALLGLA003	Wielewaal trappistglas (geen korting op de glazen)	120

BROEDPOTTEN IN AARDEWERK

ALLBRO001	Mezenbroedpot	250
ALLBRO002	Kop	460
ALLBRO003	Tong	350
ALLBRO004	Spreeuwenbroedpot	250
ALLBRO005	Mussenbroedpot	250
ALLBRO006	Voederbakje	250
ALLBRO007	Broodje	250
ALLBRO008	Nestkastje	270
ALLBRO009	Vliegenvangerspot (geen korting op de broedpotten)	220

POSTERS

ALLPOS001	Vogels van onze tuin	200
ALLPOS002	Dagroofvogels	200

ALLPOS003	Nachtroofvogels	200
ALLPOS004	Bosvogels	200
ALLPOS005	Het verhaal van de grauwe kiekendief	150
ALLDET001	VLEERMUISDETECTOR	7495
ALLSTAF001	STAFKAARTEN schaal 1/25000	210
ALLSTAF002	STAFKAARTEN schaal 1/50000	170
ALLSTAF003	STAFKAARTEN schaal 1/100000 (geen korting op de stafkaarten)	240

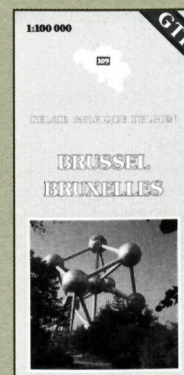
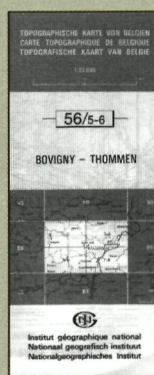
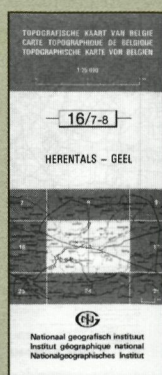
**VERDER EEN GROOT GAMMA AAN
(WAX)JASSEN, BODYWARMERS, WANDELSCHOENEN,
RUBBERLAARZEN, HOEDEN, KOUSEN ETC.!**

PRIJZEN ONDER VOORBEHOUD!!

NATUURBOEKEN DIE NIET VERMELD STAAN IN DEZE CATALOGUS, IN OM HET EVEN
WELKE TAAL, KUNNEN BIJ ONS BESTELD WORDEN.
UITGEVER, AUTEUR EN ISBN-NUMMER VAN HET GEWENSTE BOEK VERMELDEN A.U.B.

AAN ONZE LEDEN WORDT EEN KORTING VAN 10% GEGEVEN.
VRACHTKOSTEN WORDEN AANGEREKEND.
PRIJZEN INCLUSIEF BTW.

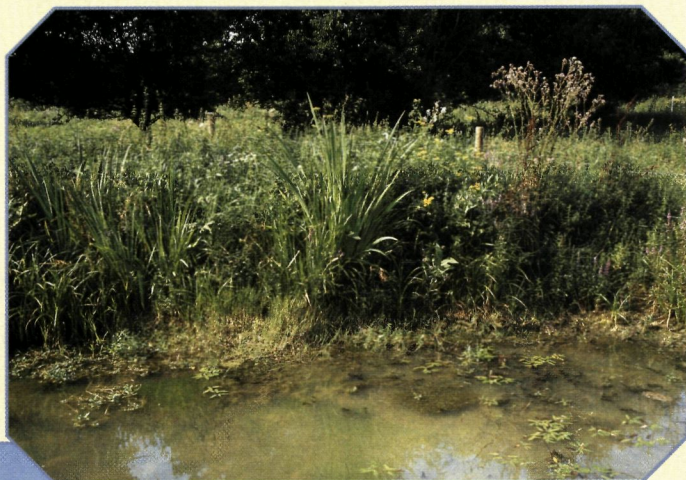
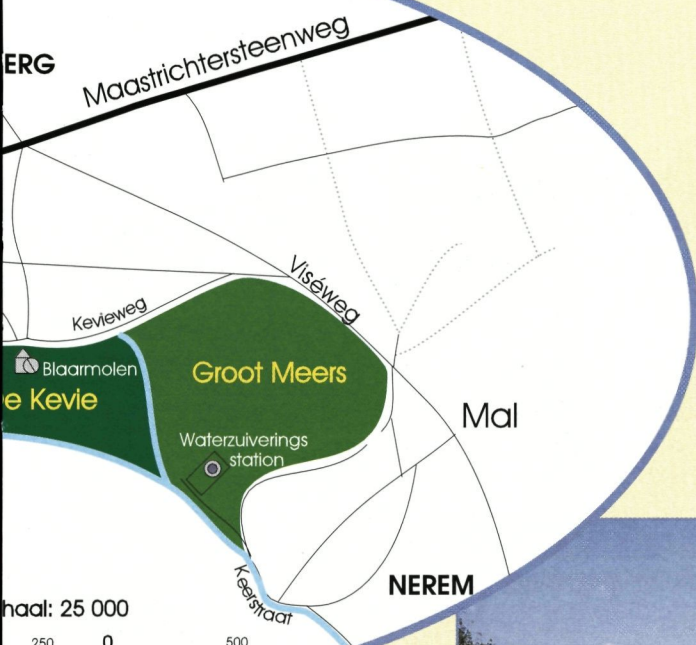
SECRETARIAAT EN BOEKHANDEL ZIJN GEOPEND VAN DINSDAG TOT EN MET
ZATERDAG VAN 8.30 TOT 12.00 UUR EN VAN 13.00 TOT 17.00 UUR.

Het Groot Meers

Het Groot Meers, een unieke venige depressie met uitgestrekte, golvend gouden rietvelden, slechts onderbroken door een donkergroen elzeneilandje. Wanneer de zon gedurende de dag het moeras koestert, componeren de Rietgors, Rietzanger en Spotvogel hun eigen symfonie op de hoogste toppen van de wuivende halmen. Zodra echter de laatste zonnestralen beginnen te falen vervaagt het Groot Meers in dichte pakketten nevel. De idyllische zang van de Nachtegaal tegen de vochtig-warme achtergrond schept een irreëel sfeerbeeld van tropische moerassen.

De Kevie

De Kevie, een kloppend hart in het Park van de Oostelijke Jeker, omhelst een bont conglomeraat van verlaten vochtige hooilanden, naadloos overgaand in vegetatierijke moerassen en rivierbegeleidende valleibossen. Doorheen deze uniek interagerende legpuzzel etsen dichte houtkanten, eeuwenoude knotwilgen en glasheldere poeltjes hun eigen verhaal. Juweeltjes als Kleine watersalamander en Alpenwatersalamander peddelen onbezorgd doorheen Waterviolier, Waterdrieblad en Grote egelskop.

Diep in de Kevie ademt natuurlijkheid, oerkracht. Het landschap plooit weerbarstig en herneemt onder onweerstaanbare druk van levende energie zijn ingeworteld voorkomen van weleer aan. Enkel begeleid door een destructief kraken van onbeschaamde obstakels verschijnt uit het laat-duister een dampend zwarte kop, getooid met meters lange horens. Het intieme samenspel tussen de Heckrunderen en de vegetatie van de Kevie, het gemak waarmee oeroude interacties en gedragspatronen opnieuw op elkaar inspelen, getuigt van de onverwoestbare echtheid van de natuur.

Natuureducatie en natuurbeleving

Het Natuureducatieve Centrum "De Kevie", het enige gebouw binnen het geklasseerde landschap, fungeert als ontmoetingsplaats en uitvalsbasis voor tal van activiteiten. U kan er een ruim aanbod aan natuurcursussen volgen, er worden dia-avonden gegeven, er vertrekt een natuureducatief wandelpad (voor leerlingen van de kleuterklas tot en met het eerste middelbaar) en vanaf 1999 loopt er een permanente tentoonstelling in verband met in het gebied voorkomende vogels, vlinders, bomen, e.a. ...

U kan ons natuurreservaat op vrije basis bezoeken via de drie volledig bewegwijzerde wandelroutes die langs de mooiste plekjes leiden in deze unieke vallei. Een beter inzicht in het gebied zal u de pracht van deze Jekervallei nog intenser laten ervaren, daarom richt De Wielewaal iedere eerste zondag van de maand een geleide wandeling in. De eerste zaterdag van de maand kan u effectief helpen meebouwen aan de natuur tijdens onze maandelijks beheerswerken: omheiningen plaatsen, bomen planten, knotten, maaien waarna Galloway's en Shetlandpony's zorgen voor de nabegrazing. Op aanvraag (voor scholen, verenigingen e.d.) kunnen extra wandelingen ingelegd worden. Samenkomst: steeds aan het Natuureducatieve Centrum "De Kevie".

STEUNEN KAN !

Uw steun is welkom

De uitbouw van dit natuurreservaat, één van de meest waardevolle landschappen van Zuid-Limburg, vergt veel inzet, werk en geld. Voor de verwezenlijking van ons project konden we reeds rekenen op subsidies van het Vlaamse Gewest, de Provincie Limburg en de Stad Tongeren, op financiële steun vanwege WWF-België en de Koning Boudewijnstichting en op de giften van talrijke leden en andere belangstellenden. Meer dan 300 soorten hogere planten (o.a. Adderwortel, Grote ratelaar, Pijlkruid, Draadereprijs, Agrimonie, Rietorchis); 74 broedvogels (o.a. Waterral, Bruine kiekendief, Boomvalk, Watersnip, Porseleinhoen, Ransuil en IJsvogel) en tal van zoogdieren (o.a. Boommarter, Wezel en Das), verdienen uw volledige steun. Langs deze weg willen wij nogmaals beroep doen op iedereen die de natuur een warm hart toedraagt: steun De Wielewaal Zuid-Limburg en draag uw steentje bij aan het veilig stellen van waardevolle natuur. Het rekeningnummer van ons reservatenfonds is 001-2154926-50 met vermelding "De Kevie" (voor schenkingen vanaf 1.000 F wordt een fiscaal attest afgeleverd). Voor 600 F bent U samen met het ganse gezin lid van de Wielewaal. U ontvangt hiervoor naast de nationale tijdschriften "Wielewaal" (6x per jaar) en "Oriolus" (4x per jaar) ook elk kwartaal ons afdelings-tijdschrift "De Maretak" met nieuws over onze reservaten en een wandel- en excursiekalender.

Verdere inlichtingen

Voor reservaties, aanvragen of verdere inlichtingen kunt u steeds terecht bij onze conservator: Roger Nijssen, tel. 012/23 53 60
Bij afwezigheid: 012/26 12 65 of 012/23 38 42.
Natuureducatief Centrum "De Kevie", Oude Blaarstraat 7, 3700 Tongeren.

KEITOF

BANGELIJK GOED

EINDELIJK

PRACHTIG

MOET JE EVEN KIJKEN

DE NATUURKALENDER 1998

VAN DE WIELEWAAL VZW

Prachtige opnamen van landschappen, dieren en planten uit natuurgebieden
in beheer bij de Wielewaal.

De opbrengst van deze kalender gaat volledig naar aankopen van natuurgebieden.
13 bladzijden, 33 cm x 42 cm op chloorvrij gebleekt papier van 150 gr.

Deze kalender met opnamen gemaakt door natuurfotografen van de Wielewaal
is een prachtig eindejaars- of relatiegeschenk. Bovendien is het een opvallende promotie voor
De Wielewaal vzw.

Je kan deze prachtige kalender bestellen op het Wielewaalsecretariaat door overschrijving van
310 F (incl. kosten voor verzending in koker) op rek. nr. 096-2218078-97 van De Wielewaal,
Turnhout met vermelding ".... x reservatenkalender" en je naam.

**KOOP EN VERKOOP. JE GEEFT EEN
STEVIGE STEUN AAN HET NATUURBEHOUD**

MET LIP EN TAND

Hakken, plaggen, maaien
afvoeren. Ook al zijn de
resultaten mooi en bemoedigend,
toch is het dikwijls een beestig
werk. Enkele afdelingen zetten
meer grazers in. Maaibalk,
vervangen door lip en
tand. Wat wil je meer?

LAAT ZE MAAR DOEN! WE ZIEN WEL.

Nee hoor, de inzet van grazers vraagt een degelijke voorbereiding, want er zijn nogal wat factoren waarmee rekening moet gehouden worden. Denk maar even aan bemesting, vertrappen van de vegetatie, grondkrabben, plaatsen waar de dieren slapen, schuilen of herkauwen.

De voorkeur gaat meestal naar winterharde dieren, die het jaar rond buiten kunnen blijven, niet moeten bijgevoerd worden en bovendien zonder hulp hun jongen kunnen krijgen.

De Wielewaal gebruikt in De Liereman Shetlandponies, die ingezet worden tegen de vergrassing van de heide. Tijdens de wintermaanden verblijven ze op schrale graslanden. In De Kevie worden ze ingezet in sterk verruigde graslanden.

Ook Galloways, langharige Schotse runderen, worden ingezet in Zuid-Limburg. Deze 'aaibare' dieren worden ook gebruikt door afdeling Rupelstreek. In de reservaten van afdeling Netevallei worden Aberdeenrunderen gebruikt. Deze kleine lichte dieren grazen er in vochtige tot zeer vochtige weilanden. In 't Zuur Bemke worden de hooilandjes in het najaar millimeter-kort geschoren door enkele schapen. Den Battelaer wordt, voor het herstel van de graslanden, intensief begraaasd door runderen 'van bij ons'. Hetzelfde gebeurt in weidevogelgebieden zoals De Brakeleer. Het indrukwekkende Heckrund graast in De Steenbeemden en in De Kevie. Dit imposante dier lijkt sterk op het uitgestorven Oerrund. Het is winterhard en weerstaat uitstekend aan een onafgebroken buitenleven. In Oud-Turnhout worden ook Konikpaarden met succes gebruikt in een gebied dat volledig overwoekerd is door Pijpestrootje. De Konik stamt af van de Tarpan en leeft in Polen. Hij is zeer goed bestand tegen uiterste weersomstandigheden, de veulens worden probleemloos geboren en er moet in de winter niet bijgevoerd worden.

ERVARINGEN MET PONIES EN ANDERE GRAZERS

D. GEYSELS

In 1990 werden in het Kempisch Reservatenfonds van de Turnhoutse afdelingen van de Wielewaal de eerste ervaringen met begrazing opgedaan. Destijds vertrokken wij met de idee dat onze grazers een massa werk uit onze handen gingen nemen. Sindsdien hebben wij dan ook een hele waaier aan ervaringen met grazers opgedaan.

Wanneer we spreken over ervaringen met grazers dan handelen we over de ervaringen met mensen, dieren, natuurerreinen.

De ervaringen met mensen zijn van zeer uitlopende aard. De eerste groep zijn de medewerkers. Het zijn vrijwilligers die dagelijks het toezicht (algemene controle op het welzijn) waarnemen. Zelden voorkomend maar toch niet te verwaarlozen is de verzorging bij eventuele ziektes of ongemakken. Het werpen van de jongen gebeurt steeds zonder hulp van derden maar eventuele nazorg van de jongen kan noodzakelijk zijn....

En wij die dachten dat die grazers ons veel werk uit handen gingen nemen!

De toeschouwers vormen een tweede, niet te verwaarlozen groep mensen.

Met grote belangstelling volgen zij het wel en wee van de dieren. Zij worden vertederd door de uitstraling van de grazers. Dit kan wel eens omslaan in een gevoel van medelijden, met ondoordachte commentaar en bijvoederen met oud brood tot gevolg. Dit laatste met een serieuze kans op nare gevolgen, denk maar beschimmeld brood of restanten

NATUURBEHEER IS

van beleg enz. Het verdient de nodige aandacht alle toeschouwers voldoende te informeren. Het blijkt maar al te zeer dat deze mensen, na enige uitleg, zeer goed beseffen waarom deze dieren zonder al die sentimentaliteit zeer goed kunnen gedijen.

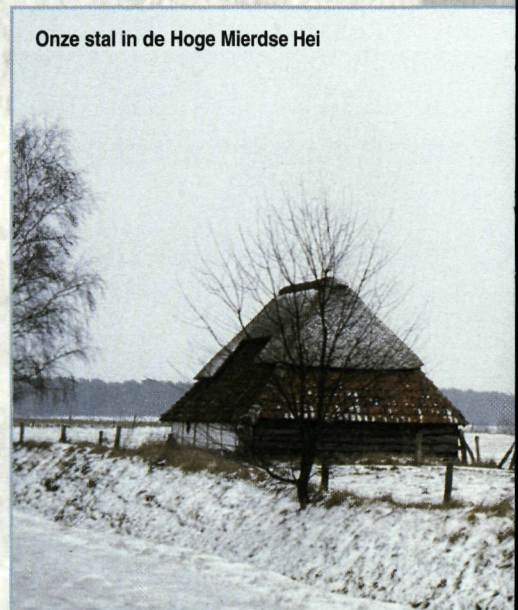
De ervaringen met de grazers zijn uiteenlopend van aard. In de reservaten van het Kempisch reservatenfonds wordt immers gebruik gemaakt van Shetlandponies, Konikpaarden, runderen, geiten en schapen.

De Shetlandponies en Konikpaarden worden in de zomerperiode (begin april tot eind oktober) gebruikt voor de begrazing van heideterreinen terwijl ze tijdens de wintermaanden op onze graslanden vertoeven. Buiten het kappen van de hoeven en ontwormen (beiden 2x per jaar) vragen zij over het algemeen enkel een dagelijkse controle. Het ter wereld

Koniks

Onze stal in de Hoge Mierdse Hei

BEESTENWERK

brengen van de veulens vormt geen enkel probleem.

De runderen worden gebruikt in onze weidevogelgebieden. Zij blijven jaar-rond aanwezig. Behalve de ontworming is het verplicht jaarlijks bloedonderzoek en het merken van de dieren een hele karwei.

De geiten worden gebruikt op terreinen waar de opslag van struiken en bomen moet teruggedrongen worden. De schapen worden steeds gebruikt om nabegrazing aansluitend op het hooien uit te voeren. De geiten en schapen zijn geen eigendom van de vereniging zelf maar van leden.

Alvorens met een begrazingsproject te starten, werden steeds eerst de doelstellingen van het beheer voor het betrokken gebied bepaald. Afhankelijk daarvan werd geopteerd voor de soort

grazer, hierbij werd tevens rekening gehouden met:

- de hanteerbaarheid. Verplaatsing van zomer- naar winterkwartier, verzorging enz.
- de winterhardheid van de dieren. Vooral voor de Shetlandponies en Konikpaarden stelt dit, gezien hun afkomst, geen enkel probleem. Runderen, geiten en schapen vragen wel meer aandacht.
- de voedselstrategie. Ieder dier graast zoals het gebekt is. Ponies verrichten nu eenmaal veel beter werk op heide-terreinen aangezien zij veel beter gedijen op ruigere, minder voedingrijke gewassen dan runderen en ze zich zelfs gedurende bepaalde periodes in het jaar gaan gedragen als 'variabele vreters' zodat zij zelfs jonge boomopslag gaan eten.
- het visuele aspect: niet te verwaarlozen, het oog wil ook wel wat. Een uitgelezen gelegenheid om het draagvlak van het natuurbehoud te vergroten.

De resultaten op het veld zijn tot op heden zeer goed te noemen. Elk begrazingsproject lijkt aan de vooropgestelde doelen tegemoet te komen.

Vergraste heideterreinen met oud Pijpestrootje worden prima begraast met Shetlandponies en Konikpaarden. De resultaten zijn ronduit schitterend. Monotone vergraste heideterreinen evolueren tot prachtige soortenrijke heidevel-den. Ze worden een bonte aaneenschakeling van soortenrijke vegetaties: heide-pijpestrootjesvegetatie, dopheide-struikheidevegetaties, en kortgrazi-ge vegetaties met o.a Witte en Bruine snavelbies, Kleine en Ronde zonnedauw, Klokjesgentiaan, Kruipwilg, Tor-

mentil. Veenbies reageert specifiek op begrazing. Deze plant is blijkbaar zeer gegeerd. Hij wordt in die mate afgege-ten dat hij zijn toevlucht moet zoeken in verspreide exemplaren in dopheideve-getaties. De typische goudgele pollen in het najaar zijn echter verdwenen. Ge-vlekte orchis en Stekelbrem zijn soorten die zeer goed reageren op een exten-sieve begrazing.

In de weidevogelgebieden geven de runderen zeer goede resultaten. Door de extensieve begrazing en betreding op vochtige plaatsen bekomen we ideale broed- en foerageergebieden voor o.a. Grutto, Wulp, Scholekster. Dat zulke terreinen ook ideale foerageer-terreinen zijn voor doortrekkende steltlo-pers hoeft geen betoog.

In de schraalgraslanden wordt voorna-melijk begraast met geiten indien boomopslag of bramen moeten terug-gedrongen worden.

De positieve resultaten van de begra-zing met schapen en geiten voor soor-ten zoals Klokjesgentiaan, Gevlekte or-chis, Heidekartelblad... zijn zeker het bekijken waard.

Rond de effecten van begrazing voor de insectenfauna zijn momenteel nog een aantal onderzoekprojectjes gaande o.a. met betrekking tot het Gentiaanblauw-tje. Uitspraken rond de effecten op amfi-bieën en reptielen kunnen best in de toekomst eerst getoetst worden door gebiedsgericht onderzoek.

Door de jaren hebben we al zeker een aantal nuttige ervaringen kunnen op-doen. De effecten op langere termijn kunnen echter nog niet bepaald worden. Verder opvolging zal zeker nog nuttige informatie verstrekken.

activiteitenkalender

* Activiteiten aangeduid met een sterretje staan onder begeleiding van cursusleiders van Natuur- en milieu-educatie De Wielewaal.

NOVEMBER

2

***Aalter.** Natuureducatieve wandeling in het Drongengoed -b- 9 u. kruispunt Drongengoedweg - Westvoordestraat in Knesselare -l- E. Blondia -e- 11.30 u.

***Antwerpen - Zuid.** Vogels kijken in Anderstad -b- 8.30 u. Lode Dossellei (parking technische dienst) of 9 u. Melkerij Anderstad -l- Thierry De Pauw en Emiel Lauwers -e- 12 u.

***Denderland.** Wandeling rond de historische ecologie van het Osbroek -b- 10 u. infobord Osbroek, Burg. Blanckaertdreef in Aalst -l- Magda De Wolf -e- 12 u.

***Noord Limburg.** Natuureducatieve wandeling in de Wateringen -b- 10 u. Bredase Dijk 59 in Lommel -l- V. Otten -e- 12 u.

***Noord Limburg.** Natuureducatieve wandeling in de Vloeiweiden -b- 14 u. einde Hofstraat in Lommel -e- 17 u.

***Schelde - Leie.** Natuureducatieve wandeling aan recent aangeplante bossen : Nieuwebossen in Nokere -b- 14 u. aan de kerk van Nokere -l- LievenKinds -e- 17 u.

***Westland.** Watervogeltelling -b- 9.30 u. aan het Vijverhuis, Vijverdreef 2 te Zillebeke -l- Luc Derutter -e- 12 u.

***Zuid - Limburg.** Natuureducatieve wandeling in de Kevie -b- 14 u. Blaarmolen in Tongeren -l- Roger Nijssen -e- 17 u.

6

Zwalmvallei. Determinatie van zoetwaterlarven van insecten -b- 20 u. College O.L.V. van Deinsbeke, Ooststraat 44 in Zottegem -l- Paul Haustraete -e- 22 u.

7

Lier. Kunsttentoonstelling -wanneer- op 7 nov. van 20 tot 22 u. (vernisage), op 8 nov. van 14 tot 18 u. en op 9 nov. van 10 tot 18 u. - waar- Polyvalente zaal van het St. Gummaruscollege, Kan. Davidlaan 4 in Lier -info- Marc Vermijlen (03/481 94 79)

***Turnhout.** Diavoorrecht over de natuur van Zimbabwe -b- 20 u. Zaal 't Steentje, Grote Markt 44 in Turnhout -l- Johan Schaerlaeckens -e- 22.30 u.

8

Brugge. Vogelkijkweekend in de Marquenterre en de baai van de Somme (tot 9 nov.) -info- Guido Orbie (050/38 25 76)

Klein Brabant. Knotten op het Zuidelijk Eiland in Wintam -b- 9 u. aan het Oud Sas in Wintam -e- 17 u.

***Midden Limburg.** Een weekend vogelobservatie op Texel (tot 10 nov.) -info- Sylveer Bloemen (011/52 32 77)

***Netevallei.** Natuurfilmavond met Florent Van Opstal -b- Wielewaal-lokaal, Leopoldlei in Hallaar -l- Florent van Opstal -e- 22 u.

***Noord Limburg.** Diavoorrecht : Andere bijen in de tuin -b- 20 u. Jeugdhuis Paletthe in Overpelt -l- P. Van Breugel -e- 22.30 u.

***Schelde - Leie.** Natuureducatieve dagtocht : Bachten de Kupe -b- 9.20 u. Station Diksmuide -l- Wim Packet -e- 17 u.

***Schelde - Leie.** Natuur - vierdaagse in de Hoge Venen (tot 11 nov.) -info- Karel De Waele (09/386 45 60)

***Westland.** Natuureducatief weekend in de Veluwe (tot 11 nov.) -info- Linda Jacques (057/20 24 54)

Zuid Limburg. Beheerswerken in de Kevie -b- 9 u. N.E.C. Oude Blaarstraat 7 in Tongeren -l- Roger Nijssen

9

***Antwerpen - Centrum.** Natuureducatieve najaarswandeling in de Kalmthoutse Heide -b- 13 u. Parking N.E.C. Putsesteenweg Kalmthout -l- Louis Vergaelen -e- 17 u.

***Antwerpen - Zuid.** Mossentocht in Fort 7 -b- 9 u. Lokaal De IJsvogel, Fort 7, Legerstraat 40 in Wilrijk -l- Hector De Ceulaer -e- 12 u.

***Brussel.** Natuureducatieve wandeling in de vallei van de Pede in Anderlecht -b- 14 u. kerk Neerpede -l- L. Mertens -e- 17 u.

***Gent.** Natuureducatieve wandeling rond herfstverschijnselen in het Kasteelpark van Heusden -b- 14 u. aan de kerk van Heusden -l- Harald Evrard -e- 17 u.

***Land van Waas - Zuid.** Natuureducatieve wandeling door het Schaussebroek -b- 13.30 u. Zwembad hoek Parklaan - P.J. Charlot-telaan in Sint Niklaas, 14 u. Steenbakkerij, Warandestraat in Steendorp -l- Gerry Heyrman -e- 17 u.

***Mandelstreek.** Vogels observeren aan de Braakman en omgeving -b- 8.30 u. parking Roularta Meiboomlaan in Roeselare -l- Lena Demarez -e- 18.30

***Mechelen.** Natuureducatieve loofbossenwandeling -b- 13.30 u Station kant Stationsstraat in Mechelen -l- Steven Van Steenkiste -e- 17 u.

***Noorderkempen.** Vogelobservatie op Schouwen - Duiveland -b- 8 u. O.L.V. - kerk, Nieuwstraat in Essen -l- Frans Broos -e- 18 u.

***Scheldeland.** Herfstverschijnselen in het bos -b- 13.15 u. Markt Wetteren, 14 u. kerk Meldert -l- François Van den Bergh -e- 17.30 u.

***Vaartland.** Natuureducatieve wandeling rond najaarsverschijnselen in het Broek Denaeyer -b- 14 u. Chalet Ryac, jachthaven, Oostvaard-dijk in Willebroek -l- Desiré Tierens -e- 16.30 u.

***Vaartland.** Vogelkijkweekend aan de Oostvaardersplassen (tot 11 nov.) -info- Tierens Desiré (03/886 90 72)

***Zwalmvallei.** Observeren van de najaarsvogeltrek -b- 8.30 u. kerk Sint Goriks Oudenhove -l- Guy Eeckhout -e- 12 u.

11

***Demervallei.** Herfstwandeling in het Schulensbroek -b- 9 u. aflaat-sluis Linkhout -l- Joris Janssens -e- 12 u.

13

***Gent.** Vervolmakingsles planten : coniferen -b- 19 u. Elzenhoeve, A. Catriestraat 183 in Drongen -l- Jean Deprez -e- 22 u.

14

***Zuid Limburg.** Dia - avond rond zoogdieren en ander natuurschoon -b- 20 u. Feestzaal van het Stadhuis, Grote Markt in Tongeren -l- Benny Odeur -e- 22.30 u.

15

Antwerpen - Zuid. Actie Behaag natuurlijk : Knotten van wilgen -b- 8.30 u. Station Oude God, Lode Dossellei parking Technische Dienst, 9 u. Oud Sas in Wintam -l- Luc en Ria Smets -Thys -e- 17.30 u.

***Antwerpen - Zuid.** Diavoorrecht rond Gaume, Argonne en La Brenne -b- 20 u. Zaal Keizershoeve, parochiecentrum Pius X, Groenborgerlaan in Wilrijk -l- Tuur Wuyts -e- 22 u.

***Denderland.** Natuureducatieve herfstwandeling rond mossen en paddestoelen in de Wellemers -b- 14 u. aan het infobord Rodestraat in Denderleeuw -l- Peter Tolleneer -e- 17 u.

***Westland.** Dia -avond over Zuidelijk Afrika -b- 20 u. Jeugdstation, Leopold III -laan in Ieper -l- Piet Comeyne -e- 23 u.

***Wulp.** Diavoorrecht Natuur anders bekeken (Macrofotografie) -b- 20 u. De Heischuur, Schuurhoven 2 in Oud - Turnhout -l- Louis Cuylaerts -e- 22.45 u.

16

***Brugge.** Watervogeltellingen in de Achterhaven van Zeebrugge -b- 9 u. Parking De Jaegher N.V., Sluisstraat Brugge -l- Frank De Scheemaecker -e- 12.30 u.

***Brussel.** Vogelobservatie in het Solvaydomein in Terhulpen -b- 9 u. Parking Solvay - domein, kruising Dreve de la Ramée - Dreve Josephine in Terhulpen -l- Stefaan Beke -e- 12 u.

***Demervallei.** Natuureducatieve wandeling in het Zammelsbroek -b- 13.30 u. kerk Zammel -l- Herman Berghmans - 17 u.

***Lier.** Watervogelobservatie aan de Blokkersdijk en Saeftinghe -b- 8 u. station Lier, fietsenstalling -l- Willy Goyvaerts -e- 16 u.

***Midden Kempen.** Watervogeltelling op de Molse zandputten -b- 8.30 u. Brug Mol - Donk (parking NZM) -l- Jef Sas -e- 12 u.

***Midden Limburg.** Vogelobservatie in de Platwijers -b- 9 u. einde Paalsteenstraat in Hasselt -l- Eric Schorpion -e- 12 u.

***Netevallei.** Natuureducatieve wandeling in en om het Pelgrimshof -b- 14 u. kruispunt Mechelsestg. en Beerzelsestg. in Heist o/d Berg -l- François Van den Bosch -e- 16.30 u.

***Oostende.** Vogelobservatie aan de Braakman en omgeving -b- 8 u. parking Visserijschool, Mercatorlaan in Oostende -l- Fernand Devos -e- 17 u.

***Noord Limburg.** Watervogeltelling -b- 8 u. wijk Barrier Lommel -l- Emmers -e- 12 u.

***Scheldeland.** Vogelobservatie langs de Donk -b- 8.30 u. op de Markt in Wetteren -l- Antoon Blondeel -e- 12.15 u.

***Schelde - Leie.** Natuureducatieve wandeling van Kwaremont naar het Paddenbroek -b- 14.30 u dorpsplein Kwaremont -l- Norbert Desmet -e- 17.30 u.

***Vaartland.** Natuureducatieve wandeling in het Blaasveldbroek -b- 14 u. Parking 't Broek, Broekstraat in Willebroek -l- Desiré Tierens -e- 17 u.

***Zwalmvallei.** Natuureducatieve landschapswandeling in Oprakel -b- 14 u. Parking industrieterrein Brakel -l- Marc Henau -e- 17 u.

19

***Antwerpen - Centrum.** Van Gaume tot Argonne -b- 20 u. Oud - Scoutslokaal, Park van Brasschaat, Peerdsbosdreef -l- Hugo Van Besauw en Roger Laps -e- 22 u.

20

***Brugge.** Diavoordracht : Natuur in IJsland -b- 20 u. Zaal Rethorica, naast gemeentehuis Sint Michiels - Brugge -l- Guido Burggraeve -e- 22.30 u.

21

***Brechtse Heide.** Diavoordracht : het Groot Schietveld te Brecht -b- 20 u. Café Trappisten, Antwerpsestwg. 487 in Westmalle -l- M. Schuermans en F. Kerstens -e- 22.30 u.

***Merelbeke - Melle.** Voordracht : Bossen en bosvogels bij ons en in de tropen -b- 20 u. Cultureel Centrum, Brantegemham in Merelbeke -l- Eddy Gadeyne -e- 23 u.

***Scheldeland.** Diavoordracht over de Galapagoseilanden -b- 20 u. Zaal Werkmanshuis, Wegvoeringsstraat 1 in Wetteren -l- Marc Van Beirs -e- 22.30 u.

22

Dag van de Natuur

Antwerpen - Zuid, Klein Brabant, Rupelstreek, Vaartland. Bedeling plantgoed actie Behaag ... Natuurlijk (voor info : zie middenkatern Wielewaal Septemhernummer)

Brugge. Haagaanplanting in de Zwinstreek -b- 9 en 13 u. Schipdonkvaart Zuid 1 in Damme -l- Rudy Deploe -e- 17 u.

Brussel. Natuureducatieve wandeling in de Vuilbeekvallei -b- 9 u. Parking station Bosvoorde -l- P. Vanbellinghen -e- 12 u.

Demervallei. Beheerswerken in het reservaat Asdonk - De Schans -b- 9 u. De Kievitshoeve, Goor 12 in Tessenderlo - Engsbbergen -l- Florent Mangelschots -e- 15 u.

Krekel - Anzegem. Beheerswerken in het St. Arnolduspark en de Bassegemse bossen -b- 9 en 13.30 u. Ingang Bassegebos in Kaster -l- Eric Cooman -e- 17 u.

Land van Waas - Zuid. Beheerswerken in het Schausselbroek -b- 9 u. aan de Steenbakkerij, Warandestraat in Steendorp -l- G. Smet -e- 16 u.

Mandelstreek. Beheerswerken in de Kleiputten te Rumbeke -b- 8.30 u. ingang reservaat, Rabillestraat in Rumbeke -l- Piet Desmet -e- 17 u.

Zuid Limburg. Boomplantdag -b- 9 u. NEC., Oude Blaarstraat 7 in Tongeren -l- Roger Nijssen -e- 17 u.

Zuid - West - Vlaanderen. Beheerswerken op de Vaarttaluds en de oude spoorwegbedding -b- 8.30 en 13.30 Sint Pietersbrug, Kraaibosstraat in Moen -l- Wim Pauwels -e- 17 u.

Zwalmvallei. Beheerswerken in de Dorenbosbeekvallei -b- 9 u. kerk Oprakel -l- Wiliam Van De Mergel -e- 17 u.

Lier. Feestelijke viering voor 50 - jarig jubileum van Wielewaal afd. regio Lier -info- Yves Peeters (03/489 04 57)

***Mechelen.** Voordracht : Roofvogels -b- 19.30 u. in het C.C. A. Spinoy, Melaan in Mechelen -l- Guy Robberecht -e- 22.30 u.

***Schelde - Leie.** Diavoordracht : Natuur en cultuur in Yellowstone -b- 20 u. Sted. Centrum, Heurnestraat in Heurne -l- Karel De Waele -e- 22.30 u.

***Westland.** Uilentocht in Westouter -b- 21 u. station Ieper -l- Luc Derutter -e- 24 u.

23

Zuid Limburg. Jeugdbeheerswerken in de Kevie -b- 9 u. NEC, Oude Blaarstraat 7 in Tongeren -l- Roger Nijssen -e- 12 u.

***Westkust.** Vogels tussen IJzermonding en Stuivekenskerke -b- 14 u. Albert I-monument in Nieuwpoort -l- Leopold Dewulf -e- 17 u.

25

Antwerpen - Zuid. Coördinatie milieuraden -b- 20 u. Lokaal De IJsvogel, Fort 7, Legerstraat 40 Wilrijk -l- Hugo Waeterschoot -e- 22.30 u.

27

***Gent.** Vervolmakingsles planten : orchideeën -b- 19 u. Elzenhoeve, A. Catriestraat 183 in Drongen -l- Walter Van den Bussche -e- 22 u.

28

***Halle.** De Vos in Vlaanderen -b- 20 u. O.L.V. - centrum, Ninoofse stw. 7 in Halle -l- Koen Van den Berge -e- 22.30 u.

***Midden Limburg.** Diamontage : Natuur van Spanje, Portugal en Griekenland -b- 19.30 in het Vogelasiel Stabroekweg 32 in Heusden - Zolder -l- Sylveer Bloemen -e- 22.30 u.

***Noorderkempen.** Diavoordracht over Zimbabwe en Botswana -b- 20 u. De Cambuus, Heidestatatieplein 10 in Kalmthout - Heide -l- Yves Peeters -e- 22.30 u.

***Rupelstreek.** Diavoordracht : Vogelbescherming in Vlaanderen -b- 20 u. Parochiehuis H. Familie, Tolhuisstraat in Schelle -l- Jan Rodts -e- 22.30 u.

***Zwalmvallei.** Diavoordracht over zoogdieren -b- 20.30 u. Café Braems, Stationsplein 9 in Zottegem -l- Rollin Verlinde -e- 23 u.

29

***Antwerpen - Zuid.** Meeuwentelling langs het Albertkanaal -b- 7.30 en 15 u. aan de kerk van Oelegem -l- Luc Van Schoor, Etienne Van Rooy en Marieke Berkvens -e- 10 en 18.30 u

Denderland. Tweede verfiend eefstijnt -info- Jan Van den Berghe (053/77 32 64)

Gent. Feestviering 50 jaar afdeling Gent -info- Eric Van Renthergem (09/230 82 68)

***Mandelstreek.** Natuureducatieve wandeling rond de Blankaart -b- 13 u. parking Roularta, Meiboomlaan Roeselare of 13.30 u kasteel Blankaart, Ieperse stw. 56 in Woumen -l- Cien Deroo -e- 16 u.

30

***Aalter.** Natuureducatieve landschapswandeling in Maldegem - Donk -b- 14 u. kerk Maldegem - Donk -l- J. Van Kerschaver -e- 16.30 u.

***Brussel.** Avifauna van Bourgoyen - Ossemeers -b- 8.45 u afrit 16 (Merelbeke) E 40 Brussel - Gent -l- R. Gielen -e- 12 u.

***Scheldeland.** Vogelobservatie in Zeeland -b- 7 u. Markt Wetteren -l- Antoon Blondeel -e- 20.30 u.

***Schelde - Leie.** Natuureducatieve wandeling in Bois Joly -b- 14 u. Parking kerkhof, Hogerluchtstraat in Ronse -l- Philippe Moreaux -e- 17 u.

DECEMBER

4

Zwalmvallei. Determinatie van zoetwaterlarven van insecten -b- 20 u. College O.L.V. van Deinsbeke, Ooststraat 44 in Zottegem -l- Paul Haustraete -e- 22 u.

5

***Mandelstreek.** Natuurfilm rond dieren en hun biotoop -b- 20 u. Restaurant Chopin, Brugsestwg. 459 in Roeselare -l- Eric Blanche -e- 22.30 u.

6

***Antwerpen - Zuid.** Filmavond : Microcosmos -b- 20 u. Auditorium Afga - Gevaert Septestraat 27 in Mortsel -l- Tuur Wuyts -e- 21.45 u.

***Land van Waas - Zuid.** Steenuilenactie in Sombeke en Sinaai -b- 9 u. (info bij G. Heyman 03/744 18 22) -e- 16 u.

Lier. Vlaamse Ornithologische Studiedag (VLOS) -b- 8.30 station Lier
Mechelen. Voordracht : Ooievaars -b- 20 u. Lokaal De Dijle, Ontvoeringsplein 2 in Mechelen -l- W. Van de Bossche -e- 22.30 u.

Midden Kempen. Vlaamse Ornithologische Studiedag (VLOS) -info- Jef Sas (014/31.26.57)

Noord Limburg. Diavoordracht : Grote Peel -b- 20 u. Zaal Palethe in Overpelt -l- B. Bronswijk -e- 22.30 u.

Zuid - Limburg. Beheerswerken in de Kevie -b- 9 u. aan het NEC, Oude Blaarstraat 7 in Tongeren -l- Roger Nijssen -e- 17 u.

Zwalmvallei. Boomplantactie in het Hayesbos -b- 9 u. Kerk Everbeek Boven -l- William Boonen -e- 17 u.

7

***Aalter.** Natuureducatieve wandeling in het Drongengoedbos -b- 9 u. Kruispunt Drongengoedweg - Westvoordestraat in Knesselare -l- E. Blondia -e- 11.30 u.

***Antwerpen - Centrum.** Natuureducatieve wandeling naar Anderstad -b- 9 u. Parking G.B. ring Lier -l- Roger Huysmans -e- 12.30 u.

***Brugge.** Wintervogels op Roksempot -b- 9 u. Overdekte parking station Brugge -l- Frank De Scheemaeker -e- 12.30 u.

***Brussel.** Wintervogels van Kallo tot Saeftinge -b- 8.30 u. Brug over E 19 Brussel - Antwerpen, afrit 11 in Weerde -l- E. D'Hoore -e- 18 u.

***Denderland.** Natuureducatieve wandeling rond ongewervelden -b- 10 u. infobord Osbroek, Burg. Blanckaertdreef in Aalst -l- Jan Tavernier -e- 12 u.

***Gent.** Vogels kijken aan de Asseneedse kreken -b- 8.45 u op het Sint Pietersplein in Gent, 9.30 u. Kerk Assenede -l- Luc Bekaert -e- 12.30 u.

***Mandelstreke.** Vogelobservatie aan de Achterhaven van Zeebrugge -b- 8.30 u Parking Roularta, Meiboomlaan in Roeselare -l- R. Lagrou -e- 12.30 u.

***Midden Limburg.** Overwinterende vogels in Zeeland -b- 7.30 u. Parking Fraters Zonhoven -l- Marc Lodewijckx -e- 18 u.

***Noord Limburg.** Natuureducatieve wandeling in de Wateringen -b- 10 u. Bredase Dijk 59 in Lommel -l- B. Van Otten -e- 12 u.

***Noord Limburg.** Natuureducatieve wandeling in de Vloeiweiden -b- 14 u. einde Hofstraat in Lommel -e- 17 u.

***Westland.** Natuureducatieve wandeling in de Romboutswerve -b- 13 u. station Ieper -l- Jo Detavernier -e- 18 u.

***Zuid Limburg.** Winterwandeling in de Kevie -b- 14 u. Blaarmolen Tongeren -e- 17 u.

***Zwalmvallei.** Natuureducatieve winterwandeling in Everbeek -b- 14 u. Kerk Everbeek Boven -l- Johan Cosijn -e- 17 u.

10

***Antwerpen - Centrum.** Diavoordracht : Indonesië, cultuur, fauna en flora -b- 20 u. Keurvelzaal Zoo, Kon. Astridplein in Antwerpen -l- Lode Van Dievel -e- 22 u.

11

***Oostende.** Diavoordracht : Extremadura en Sierra de Gredos -b- 20 u. Ter Yde, Duinenstraat in Raversijde -l- Gerard Mornie en Jacques Van Heuverswijn -e- 23 u;

13

***Gent.** Dia- en filmvoorstelling : Dag- en nachtroofvogels in België -b- 20 u. Dienstencentrum, Draemkasteelstraat 41 in Gentbrugge -l- Guy Robberecht -e- 22.30 u.

***s'Heerenbosch.** Noorwegen op dia -b- 19.30 u. C.C. Belgica, Sint Jorisgilde in Dendermonde -l- Paul Van Geet -e- 22 u.

***Westland.** Dia - avond -b- 20 u. Jeugdstadion, Leopold III - laan in Ieper -l- Rudy Claeys -e- 24 u.

Wulp. Diavoorstelling van eigen leden -b- 20 u. Aula De Linde, Kas- teelstraat in Retie -l- Danny Van der Veken -e- 22.45 u.

14

***Antwerpen - Zuid.** Vleermuizen telling op Fort 7 -b- 9 u. Lokaal De IJsvogel, Legerstraat 40 in Wilrijk -l- Hugo Waeterschoot -e- 15.30 u.

***Brugge.** Watervogeltelling in de Achterhaven van Zeebrugge -b- 9 u. Parking De Jaegher N.V., Sluisstraat in Brugge -l- Frank De Scheemaeker -e- 12.30 u.

***Brussel.** Diavoorstelling : Omzwervingen door Centraal - Azië -b- 15 u. C.C. Westrand, Kamerijklaan in Dilbeek -l- D. Roes -e- 18 u.

***Land van Waas - Zuid.** Vogels observeren in Zeebrugge -b- 8.30 u. Zwembad Sint Niklaas, hoek Parklaan - P.J. Charlottelaan -l- G. Heyrman -e- 16 u.

***Mechelen.** Ganzen kijken in de polders van Damme -b- 8 u. uitgang station, Stationsstraat in Mechelen -l- Guido Orbie -e- 19 u.

***Merelbeke - Melle.** Natuureducatieve winterwandeling in de bossen van Merelbeke -b- 14 u. kerk Merelbeke - centrum -l- Frans De Sutter -e- 17 u.

***Midden Kempen.** Watervogeltelling op de Molse zandputten -b- 8.30 u. Brug Mol - Donk (parking NZM) -l- Jef Sas -e- 12 u.

***Netevallei.** Natuureducatieve wandeling langs het Sint Janspad -b- 14 u. Kerk Grootle (Schriek) -l- Danny Schoovaerts -e- 16.30 u.

***Noord Limburg.** Watervogeltelling in de Sahara -b- 8 u. Barrier Lommel -l- Emmers -e- 12 u.

***Rupelstreek.** Ganzentocht naar Damme -b- 7.45 u. Parking Delhaise, Antwerpsestwg. in Reet -l- Rudy Deplae en Guido Orbie -e- 16.30 u.

***Scheldeland.** Vogelobservatie in eigen streek -b- 8.30 u. Markt Weteren -l- Antoon Blondeel -e- 12.15 u.

***Schelde - Leie.** Vogelkijkdag tussen Zeebrugge en het Zwin -b- 8 u. kerk Petegem - Leie, 9.15 kerk Dudzele -l- Philippe Moreaux -e- 17 u.

***Westkust.** Ganzentocht rond Damme -b- 14.15 u. Parking Sun- parks, Kinderlaan in Oostenduinkerke -l- Leopold Dewulf -e- 17.15 u.

19

***Midden Limburg.** Filmvoorstelling : Vogels op Cyprus -b- 19.30 u.

Vogelasiel, Stabroekweg 32 in Heusden - Zolder -l- Ludo Grouwels -e- 22.30 u.

20

***Brugge.** Ganzenwandeling in Damme -b- 9.30 u. Markt Damme -l- Guido Orbie -e- 12.30 u.

Klein Brabant. Beheerswerken in de Schorren aan de Notelaer -b- 13 u. einde Notelaerdreef in Hingene -l- Dirk D'Hertefelt -e- 17 u.

***Klein Brabant.** Educatieve avond rond dag- en nachtroofvogels -b- 20 u. Cultureel centrum Bornem -l- Guy Robberecht -e- 22.30 u.

***Lier.** Vogelobservatie langs de Netedijk -b- 8.30 Taverne Draai- boom, Kanaalstraat 71 in Lier -l- Willy Goyvaerts -e- 12.30 u.

***Schelde - Leie.** Diavoordracht : Fauna en avifauna van Tanzania -b- 20 u. Sted. Centrum, Heunestraat in Heurne -l- Johan Staelens -e- 22.30 u.

21

***Aalter.** Vogelobservatie in de Bourgoyen - Ossemeersen -b- 13.30 u. Kerk Ursel -l- Steven De Bruycker -e- 16.30 u.

***Antwerpen - Zuid.** Ganzentocht naar Damme -b- 8 u. station Oude God, Lode Dostfellei in Mortsel (parking Technische Dienst) of 9.30 u. Markt Damme -l- Rudy Van Sevenant -e- 16.30 u.

***Brechtse Heide.** Natuureducatieve winterwandeling -b- 13.30 u. Parking St. - Jozefziekenhuis, Vesaliuslaan in Westmalle -l- Michel Wens -e- 16.30 u.

***Brussel.** Wintervogels in Domein Hofstade -b- 9 u. Hoofdingang Do- mein Hofstade (Mechelen) -l- R. Gielens -e- 12 u.

***Denderland.** Winter gluh - wandeling in de Wellemereisen -b- 14 u. infobord Rodestraat in Denderleeuw -l- Bruno De Bruyn -e- 17 u.

***Denderland.** Ganzentocht in de kustpolders -b- 8u. Station Aalst of 9 u. station Blankenberge -l- Jan Van den Berghe en Wim D'Haeseleer -e- 17 u.

***Mechelen.** Watervogels rond Mechelen -b- 9 u. station Mechelen langs Stationsstraat -l- J. Kiebooms -e- 12.30 u.

***Midden Limburg.** Vogelobservatie in de Platwijers -b- 9 u. einde Paalsteenstraat in Hasselt -l- Marc Lodewijckx -e- 12 u.

***Vaartland.** Vogelkijkdag in Zeeland -b- 7.30 u. August Van Lande- ghemplein in Willebroek -l- Desiré Tierens -e- 17 u.

***Westland.** Watervogeltelling -b- 9.30 u. Jeugdstadion Leopold III - laan in Ieper -l- Luc Derutter -e- 12 u.

26

***Lier.** 2e Kerstdagwandeling in Boechout -b- 14 u. BMF - fabriek, Mo- lenlei in Boechout -l- Ludo Dillen -e- 17 u.

28

***Midden Kempen.** Dagtocht naar de Grindputten in de Limburgse Maasvallei -b- 9 u. Markt Balen -l- F. Vreysen

***Scheldeland.** Ganzen en watervogels in de Uitkerkse Polder en Zeebrugge -b- 8 u. Markt Weteren -l- Antoon Blondeel -e- 19 u.

***Schelde - Leie.** Vogelobservatie langs de Braakman en de Wester- schelde -b- 8 u. kerk Petegem - Leie -l- Jacques Van Heuverswijn en Gerard Mornie -e- 18 u.

CURSUSAANBOD

Het cursusaanbod wordt georganiseerd door NME De Wielewaal en staat onder begeleiding van cursusleiders van NME De Wielewaal.

NATUURVOEDING

*s Heerenbosch

Cursus "Langer en beter leven met natuurvoeding"

Waar : Moniek De Clercq, Brusselmansstraat 22 in Opdorp - Buggen- hout

Wanneer : 4, 11, 18 en 25 november, telkens van 20 tot 22 uur

Prijs : 1.200 F voor de vier lessen

Inlichtingen en reservatie : 052/33 61 19

VOGELS

Zemst

Cursus Watervogels

Wanneer en waar :

- 20 en 27 november van 20 tot 22.30 in de Schranshoeve, Stijn Streuvels- laan in Epepegem

- 7 december van 9 tot 12 u. aan de kerk van Weerde

Leiding : Rudy Willockx

Inlichtingen : Jeanne Peeters (015/61 20 86)

Denderland**Uilencursus**

Wanneer en waar :

- 21 november van 20 tot 22.30 u. in het Capucientje, Capucienenaan in Aalst

- 15 maart van 19 tot 23 u. in het Raspailbos te Grimminge (afspraak : station Aalst om 18.30 u.)

Prijs : 120 F

Leiding : Bart Christiaens

Inlichtingen : Jan Van den Berghe (053/77.32.64)

Denderland**Cursus Watervogels**

Wanneer en waar :

- 5 december van 20 tot 22.30 u. in het Capucientje, Capucienenaan in Aalst

- 11 januari van 8.30 tot 16.30 in het havengebied van Antwerpen - Linkeroever (afspraak : Parking Gedempte Dender, einde Noordlaan-Dendermonde)

Prijs : 120 F

Leiding en inlichtingen : Jan Van den Berghe (053/77 32 64)

Netevallei**Cursus Ganzen**

Wanneer en waar : - 6 december van 20 tot 22.30 u. in de Oude Gemeenteschool, Leopoldlei in Hallaer

- 27 december : tocht in Zeeland

Prijs : 200 F

Leiding : Bart Christiaens en Joris Bosmans

Noorderkempen**Cursus Ganzen**

Wanneer en waar :

- 12 december van 19.30 tot 22 u. in het NEC De Vroente, Putsestwg. 129 in Kalmthout

- 14 december van 8 tot 18 u. op Schouwen - Duiveland (afspraak : Kerk O.L.Vrouw, Nieuwstraat in Essen)

Leiding : Frans Broos

Inlichtingen : Herman Lieckens (03/666 90 33)

Brugge**Cursus Ganzen**

Wanneer en waar : op 13 december van 9 tot 12 u. en 13 tot 16 u. op de Markt van Damme

Wat : in de voormiddag een theoretisch gedeelte, in de namiddag een excursie in Meetkerke, Uitkerke en Klemskerke

Leiding : Eckhart Kuijken en Guido Burggraeve, twee toppers op het gebied van ganzen

Inlichtingen : Guido Orbie (050/38 25 76)

Zuid - West - Vlaanderen**Cursus Ganzen**

Wanneer en waar : - 19 december van 19.30 tot 22.30 u. in het Natuur - Educatief Centrum, kruispunt Schaapsdreef - Sint Denijsstraat in Kortrijk ('t Hoge)

- 21 december van 9 tot 13 u. op de Markt in Damme

Leiding : Bart Christiaens en Guido Orbie

Inlichtingen : Philippe Debaene (056/77 88 88)

PADDESTOELEN**Klein Brabant****Cursus paddestoelen**

Wanneer : op 2 en 9 november

Leiding : André De Kesel

Inlichtingen : Paul Ceunen (03/889 88 19)

TE KOOP

Swarovski Habicht SL 10 x 50 aan 19.000 F. Te bevragen: tel. 014/21 05 81.

GEVRAAGD

Reisgezel (m/v) voor (vogel)reis naar zuiden van Marokko tijdens kerstverlof, tel. 014/88 27 31.

GEVRAAGD

Wie heeft ervaring met vogels kijken in Marokko en wil zijn ervaringen delen. Je kan natuurlijk ook een seintje geven indien je ornithologische reisverslagen of boeken in de trend van 'Where to watch birds in Morocco' kan aanbevelen. Of misschien kunnen we samen gaan, ik dacht aan einde maart. Vraag naar Johan op 015/20 56 55 of 075/40 19 55.

TE KOOP

Wegens dubbel gebruik: Telescoop Optolyth TBG 80 (rechte inkijk) + oculairen 22-60x zoom + 70 x WW. In perfecte staat. Prijs: 35.000 F. De Vuyst Johnny, tel. 053/63 19 71.

TE KOOP

Zoomlens 20-60x voor Telescoop KOWA-TSN, als nieuw. Prijs overeen te komen. Tel. 03/658 65 90.

TE KOOP

Wegens dubbel gebruik: Swarovski 10 x 42 WB (als nieuw). Decneudt Yves, 056/41 70 88.

NOORWEGEN?

Nog pure natuur - ruimte - rust - stilte: weer tot jezelf komen, meer mens worden... Een onvergetelijke ervaring!

Enige intieme, comfortabele blokhutten te huur direct van eigenaar + alle toeristische en wandelinfo op basis van 28 jaar Noorwegen...

Ook gratis unieke, hartveroverende diamontage in overvloeiing - 2 uur - voor groepen van min. 50 pers. Info: 052/30 63 30

UIT HET VERSLAG VAN DE RAAD VAN BEHEER VAN 8 JUNI 1997

- De Wielewaal wil zijn veldschuur in de Turfmeersen grondig herstellen. De gemeente weigerde een bouwvergunning. We gaan hiertegen in beroep.
- We gaan een ruilabonnement aan met Gorteria, tijdschrift voor onderzoek van de wilde flora.
- De Wielewaal beschikt over een uitgebreide bibliotheek. Hierin bevinden zich onder andere vele jaargangen van buitenlandse tijdschriften. Gie Luyts catalogeert de inhoud van onze bibliotheek.

UIT HET VERSLAG VAN DE RAAD VAN BEKEER VAN 5 JULI 1997

- Er worden zes Wielewaalreizen georganiseerd in 1998.
- De Wielewaal zal 22.111.000 F aankoopsubsidie van het Vlaams Gewest ontvangen in 1997.
- De aankopen van natuurgebieden in het Vijvercomplex Midden-Limburg kunnen betoelaagd worden via het Europese Life-project.
- De Wielewaal zet zijn juridische procedures tegen de firma Ontex te Buggenhout verder om schade aan het landschappelijk waardevol agrarisch gebied en het natuurgebied Buggenhoutbos te voorkomen.

UIT HET VERSLAG VAN DE RAAD VAN BEHEER VAN 6 SEPTEMBER 1997

- We ontvingen nog steeds niet het volledige bedrag van de aankoopsubsidies van het Vlaams Gewest voor 1996.
- Beleidsmedewerker Jos Gysels werd aangesteld als onderzitter van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling.
- Kris Nys vervangt Ria Defever tijdens haar zwangerschapsverlof en loopbaanonderbreking vanaf 1 september tot eind februari 1998. Joris Bracquené werd aangesteld tot directeur.
- Onze zuster-vzw Natuur- en MilieuEducatie De Wielewaal werd door de minister van Cultuur erkend als instelling voor vormingswerk voor volwassenen. Dit betekent het einde van een onzekere overgangperiode. Het aanbod van cursussen kan nu verder uitgebouwd worden,
- Het Wielewaalhuis is dringend toe aan renovatie. De kosten hiervan lopen hoog op. Aan de totale renovatie van het gebouw en de herinrichting van het museum hangt een prijskaartje van 12 miljoen. Het is duidelijk dat we dit niet uit eigen middelen kunnen bekostigen. De beheerraad onderzoekt verschillende financieringswegen.
- Onze winkel stopt met de verkoop van kledij.
- De beheerraad werkt aan een prioriteitenbeleid voor de vereniging.

Luc Meul

FILMAVOND ROOFVOGELS

De Wielewaal Regio Mechelen en het Fonds voor de Instandhouding van de Roofvogels (FIR) organiseert op zaterdag 22 november 1997 een roofvogelfilmavond in het Cultureel Centrum A. Spinoy aan de Melaan in Mechelen.

Programma:

- Reïntroductie van de Rode wouw in Groot Brittannië
- De Slechtvalk in België
- Andere FIR-projecten
- Eleonora's valken gefilmd door Michel Terrasse

De eerste film vertelt de succes-story van de Rode wouw, die 100 jaar geleden bijna uitstierf in Groot Brittannië. Er werden geen broedgevallen meer opgetekend in Engeland en Schotland en in Wales huisden er nog enkele paren. Dan begon de strijd om deze ongelooflijk mooie vogel te redden. Momenteel broeden er terug meer dan 50 paren in Wales en werden er vogels gereïntroduceerd in Engeland en Schotland. Een succesverhaal dus, maar nog steeds wordt de Rode wouw bedreigd door vergiftiging, veranderend biotoop en eiverzame-laars. De strijd gaat nog altijd door! De film geeft een mooi beeld van die strijd maar biedt ook prachtige beelden van deze sierlijke vogel en geeft een idee van het fascinerend privé-leven van de Rode wouw.

In de tweede film neemt Michel Terrasse ons mee naar Marokko, de Balearen en Corsica op zoek naar Eleonora's valken. Wie vorige keer de film over de Lammergieren en de Condors zag, weet dat Michel Terrasse een natuurtalent is. Hij kent de kunst om roofvogels in al hun pracht op film vast te leggen. Ook nu slaagde hij erin om van deze merkwaardige valk een prachtfilm te maken. Eleonora's valken kiezen woeste rotskliffen om hun nageslacht groot te brengen. Ze broeden in echte kolonies en hebben zich helemaal toegespitst op de najaarstrek. Vanaf juli begint voor de kleine zangvogels de najaarstrek met een hoogtepunt in augustus-september. Het is precies half augustus dat de jongen geboren worden. De Eleonora's valk is daarmee de laatste broeder van alle Europese vogels die slechts één maal per jaar broeden. De hoofdbrok van het aangebrachte voedsel zijn de doortrekkende zangvogeltjes.

Dus afspraak op zaterdag 22 november 1997 in het Cultureel centrum in Mechelen. De eerste film start om 20.00 u. De toegangsprijs bedraagt 250 F. Kaarten in voorverkoop kosten slechts 200 F en kan u bekomen bij één van de bestuursleden van de Wielewaal Regio Mechelen. Meer info kan u krijgen bij Steven Vansteenkiste, 016/65 02 27.

Slechtvalk (Foto: G. Robbrecht)

21STE VLAAMSE ARDENNENDAG 26 APRIL 1998

Wielewaalafdeling Schelde-Leie, flink geholpen door gidsen uit haar buurafdelingen Zwalmvallei, Geraardsbergen, De Krekel Anzegem en Waregem, nodigt alle natuurgroepen opnieuw uit voor een leerrijke en aangename dag in de Vlaamse Ardennen. Je leert er van alles over de geologie, de flora en de fauna van de streek en hun onderlinge samenhang.

Het stramien van deze dag is hetzelfde als vorige jaren. De groepen wandelen 's voor- en 's namiddags in twee door hen gekozen natuurgebieden. 's Middags komt iedereen samen in de gemeentelijke feestzaal in Berchem-Kluisbergen, waar de mensen van de plaatselijke afdeling van de Stichting Omer Wattez instaan voor de opvang en de verkoop van drank en mattenarten, waarvan de opbrengst ten goede komt van het Natuurfonds Vlaamse Ardennen.

De gebieden waaruit kan gekozen worden zijn:

Bassegebos (Anzegem); Bos t'Ename, Longkruidbosjes (Etikhove); Hayesbos, Steenbergbos, Trimontbos (Everbeek-Boven); Snippenwei en Dal (Heurne); Beiaardbosje, Ingelbos (Hotondmolen Kluisbergen); Kluisbos (Ruien); Kalkoven (Kwaremont); Muziekbos, Bos ter Eecken (Louise-Marie); Koppenbergbos (Melden); Boterhoek (Michelbeke); Kordaelbos (Nokere); Brakelbos (Opbrakel); Moenebroeken (Ophasselt); Boelarebos, Rietbeemd (Overboelare); Bois Joly, Patersbos (Ronse); Zwalmvallei (Rozebeke); Bos te Rijst (Schorisse); Zwalmvallei (Sint-Blasius-Boekel); Perlinckbeek (Sint-Kornelis-Horebeke); Uilenbroeck (Sint-Maria-Lierde); Kloosterbos (Sint-Maria-Oudenhove); Bouvelobos (Wortegem); Burreken (Zegelsem); Kabernol (Zulzeke); Mijnerwerkerspad (Sint-Goriks-Oudenhove).

Inschrijvingen gebeuren best telefonisch bij Karel De Waele, 09/386 45 60.

Tot ziens in de Vlaamse Ardennen

CURSUS "ECOLOGISCHE VOEDING, GOED VOOR MENS EN MILIEU"

Naast de voor- en nadelen van voedingswijzen voor het milieu worden de 4 lessen als volgt ingedeeld:

- Les 1: effecten van industrieel bereide voeding op de gezondheid met nadruk op suiker en geraffineerde granen.
- Les 2: verse voeding, vezelrijke voeding en gezonde darmflora, basis van duurzame gezondheidszorg.
- Les 3: nadelen van overmatig vleesverbruik; wat zijn verzadigde en onverzadigde vetzuren; welke gezondheidsproblemen zijn hieraan verbonden?
- Les 4: zuur-basen evenwicht verstoord in de Westerse voeding; hart- en vaatandoeningen, reuma, huidaandoeningen een gevolg van industriële voeding, te veel eiwitten, te veel vetten van dierlijke oorsprong én te weinig verse voeding; onevenwichtige Westerse voeding is nefast voor lichamelijke maar ook geestelijke gezondheid (stress, depressie, hyperactiviteit, ...). Vergelijking van vegetarische, macrobiotische voeding, Moerlandiet e.a. voedingstherapieën

De cursus is praktisch gericht met veel natuurlijke gezondheidstips.

Wanneer: dinsdagen 4, 11, 18 en 25 november, voormiddag om 9.30 u. of avond om 20 u.

Plaats: Brusselmanstraat 22, 9255 Buggenhout-Opdorp.

Organisatie: Wielewaal 's-Heerenbosch i.s.m. de Vereniging van Gezondheidstherapeuten v.z.w.

Inschrijvingen: 1.200 F voor de reeks van 4 lessen, cursus-tekst inbegrepen. Men schrijft in voor de voormiddagrees of de namiddagrees.

Info en reserveren op het nummer 052/33 61 19.

Moniek De Clercq

WIELEWAALSJAAL

Zoekt u een origineel cadeautje? Bent u nog niet in het bezit van de unieke Wielewaalsjaal? Aarzel niet dit warm en feestelijk kleinood aan te schaffen.

De Wielewaalsjaal is 150 cm lang en is verkrijgbaar in 5 kleuren: bordeaux (1), camel (2), donker olijfgroen (3), licht olijfgroen (4) en donker gemêleerd grijs (5). Omdat hij van 100% polyacryl is, is hij zacht en vriendelijk voor tere huidjes (hij "prik" dus niet) en hij is heel gemakkelijk in onderhoud. De Wielewaalsjaal past iedereen, man, vrouw en kind, jong en (iets) minder jong.

Deze exclusieve sjaal is verkrijgbaar voor de zachte prijs van 485 F bij Walter Belis en Suzanne Bodson, Hoverheide 51, 2540 Hove, tel. 03/455 12 38.

DE ANTWERPSE KOEPEL VOOR NATUURSTUDIE (ANKONA) GAAT VAN START

Op initiatief van de Wielewaal en enkele andere natuurverenigingen werd in samenwerking met het provinciebestuur van Antwerpen de Antwerpse Koepel voor Natuurstudie (Ankona) opgericht. Het doel van de nieuwe vereniging is de natuurstudie in de provincie te stimuleren en de initiatieven op elkaar af te stemmen. Er kunnen thematische werkgroepen opgericht worden, maar ook projecten worden ondersteund. Een stuurgroep staat in voor de coördinatie, de organisatie van een jaarlijkse studiedag en de uitgave van een jaarboek. Ankona gaat officieel van start op zaterdag 8 november 1997 in het Ecocentrum 'De Goren' in Mol.

Voor meer informatie: De Wielewaal (Jos Gysels, tel. 014/41 22 52), Provinciaal Instituut voor Hygiëne (Heirinde Nieuwborg of Dirk Vandenbussche, tel. 03/259 12 49).

DE WIELEWAAL VRAAGT EEN OORDEEL VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER HET MESTACTIEPLAN

Samen met de Bond Beter Leefmilieu (BBL) heeft De Wielewaal aan de Europese Commissie de vraag gesteld of de Vlaamse mestwetgeving wel een correcte uitvoering is van de Europese nitraatrichtlijn. Het mestdecreet is nu bijna twee jaar oud, maar werd al enkele keren afgezwakt. Alles wijst erop dat de vooropgestelde doelstellingen niet zullen gerealiseerd worden. Door nu de vinger op de wonde te leggen, willen we de voorziene evaluatie van 1998 alvast in de goede richting duwen.

We hebben ook vragen bij sommige vergoedingen. Het is zeker niet onze bedoeling om de landbouwgezinnen nog meer in moeilijkheden te brengen. De Wielewaal is overigens steeds consequenter dan sommige landbouworganisaties opgekomen voor het gezinsbedrijf. We zijn ons bewust van de economische problemen waarmee veel kleine landbouwbe-

drijven te kampen hebben. Maar het is verkeerd te denken dat die kunnen opgelost worden met de beperkte financiële middelen van het MINA-fonds die moeten dienen voor de opkuis van de milieuvervuiling en de aankoop van natuurgebieden.

WE KIJKEN UIT NAAR DE UITVOERINGSBESLUITEN VAN HET DECREET NATUURBEHOUD

Het heeft nogal voeten in de aarde gehad, maar nu is het eindelijk zover. Het Vlaams parlement heeft op 8 oktober "het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu" goedgekeurd. Het decreet biedt veel mogelijkheden, maar alles hangt af van de toepassing.

De besprekingen over de eerste trein uitvoeringsbesluiten zijn reeds begonnen. Deze moeten het mogelijk maken om zo snel mogelijk van start te gaan met de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het opstarten van natuurinrichtingsprojecten. Tegelijk zal het bestaande vegetatiebesluit worden aangepast en uitgebreid. Ook voor de regionale landschappen komt er een definitieve regeling.

De Wielewaal-Natuur en Milieu-educatie organiseert op verzoek informatieavonden over het nieuwe decreet. Informatie De Wielewaal, Natuur- en Milieu-educatie (Joris Braquené), tel. 014/41 22 52.

S.O.S. RED HET ZUIDELIJK EILAND!

Natuurvereniging de Wielewaal vzw heeft zich de laatste jaren fel gekant tegen de plannen van de NV Zeekanaal om het Zuidelijk Eiland aan het oude sas van Wintam in te richten voor industrie.

De cijfers bewijzen het immers: het Zuidelijk Eiland is een natuurgebied van onschatbare waarde. Het lijstje met meer dan zeventig broedvogelsoorten, met onder meer Bruine kiekendief, Geoorde fuut, Zomer- en Wintertaling is gewoon indrukwekkend. Ook voor overwinteraars is het een wetland van nationale betekenis, terwijl je er op een doordeweekse dag eind maart ongeveer alle steltloperssoorten van West-Europa onder de beste omstandigheden kan waarnemen.

Deze cijfers werden samengevat in een stevig dossier, dat eind vorig jaar werd overgemaakt aan alle beleidsverantwoordelijken op regionaal en gemeentelijk niveau.

Opnieuw was er hoop voor het Zuidelijk Eiland. Vlaams Minister Baldewijns had immers op een parlementaire vraag te kennen gegeven dat het terrein niet geschikt zou zijn voor industrie en door de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ), afdeling Zeeschelde, werd de mogelijkheid onderzocht om het Zuidelijk Eiland in te richten als gecontroleerd overstromingsgebied.

De NV Zeekanaal ziet het echter anders, om de gedane investeringen voor de bouw van de nieuwe kanaalarm en zeesluis te verantwoorden moet er volgens hen hoe dan ook industrie komen op het Zuidelijk Eiland.

Aangezien het dossier door de nakende ingebruikname van de nieuwe zeesluis te Hingene in een

beslissende fase is terechtgekomen, worden de komende weken en maanden dus bijzonder belangrijk. Voor de natuurbeweging is het duidelijk, willen we het Zuidelijk Eiland behouden als natuurgebied, dan moeten we onze stem nog luider verheffen.

HET SLEUTELWOORD VAN ONZE ACTIES: RED HET ZUIDELIJK EILAND!

Een eerste geslaagde actie was de ludieke fietstocht langs het zeekanaal op zaterdag 4 oktober, niet toevallig gepland tijdens het weekend van de Internationale Vogelkijkdagen. Aan de actie ging een uitgebreide folder- en informatiecampagne vooraf. Alle inwoners van Ruisbroek, Eikevliet, Wintam en Niel kregen samen met onze prachtige kleurenfolder, een oproep in de bus om onze acties te ondersteunen.

Een honderdvijftigtal fietsers brachten de boodschap: Red het Zuidelijk Eiland, duidelijk over naar de hoofdzetel van de NV Zeekanaal te Willebroek-Testelt. Onder de deelnemers het bijna voltallige schepencollege van de gemeente Niel. Het zal immers vooral de Nielse dorpskern zijn, die geconfronteerd wordt met (milieuhinderende) industrie aan de overzijde van de Rupel. Belangrijk was eveneens de boodschap van milieuschepen Monique De Rijck uit Bornem, de gemeente blijft duidelijk achter het behoud van het Zuidelijk Eiland als natuurgebied staan.

Ondertussen was te Zemst op initiatief van Natuurreservaten vzw, afdeling Menzz, een gelijkaardige fietstocht gestart, met eveneens de hoofdzetel van de NV Zeekanaal als einddoel. Hier was de boodschap: het behoud van het Bos van Aa als natuurgebied. Samen hebben we met deze actie het Zuidelijk Eiland nog niet gered. De komende maanden worden zonder meer beslissend!

Meer info over de actie Red Het Zuidelijk Eiland: Erik De Keersmaecker, tel. 03/887 13 72
Koen Grolus, tel. 03/889 79 03.

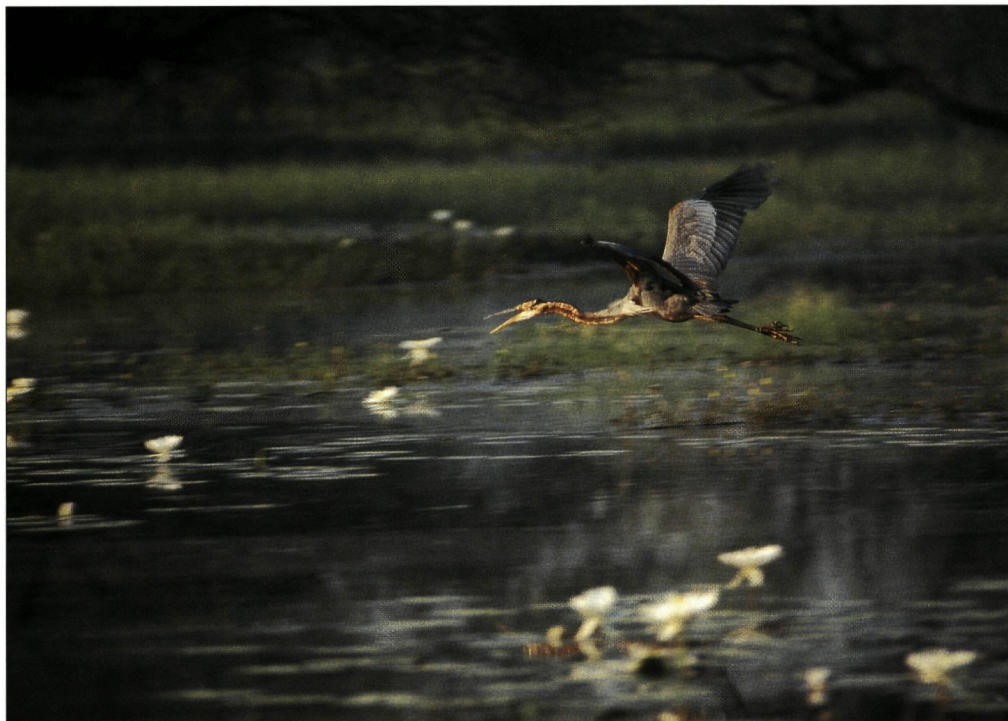

Voor u gesprokkeld

SAMENSTELLING: WALTER BELIS

Bronnen: *l'Oiseau Magazine*, 47; *Aves*, 2-3, 1997.

- In het laatste nummer van het tijdschrift *Aves* verscheen een synthese van zes jaar onderzoek (1988-1993), naar de Steenuilpopulatie in 4 gebieden van zuidoost Henegouwen. De resultaten - 0,3 tot 1,5 broedend koppel/km² - stemmen overeen met de Europese waarden. Een gemiddelde van 2,35 jonge Steenuilen is noodzakelijk om het voortbestaan van de soort te verzekeren. In Henegouwen noteerde men een gemiddelde van 2,61 jonge vogels in staat om voor zichzelf te zorgen. Ongeveer 75 % van de eieren werden uitgebroed, één van de hoogste waarden in Europa. Het sterftecijfer kent verscheidene oorzaken: weersomstandigheden (regenachtige lentes en strenge winters), het roven (marters en kraaiachtigen), het verkeer en het verdwijnen van natuurlijke biotopen. Aan dit laatste kan verholpen worden door aanplant van hoogstamfruitbomen en knotwilgen, inrichting van natuurlijke holtes en opanging van nestkasten.
- Alle gepubliceerde en niet-gepubliceerde waarnemingen van Ruigpootuil in België werden in *Aves* verzameld, samengevat en geactualiseerd. Tussen 1963 en 1984 werden enkele broedpieken genoteerd: 12 gevallen in 1969 en 11 in 1972. Na 1979 viel het aantal broedgevallen terug tot 1 per jaar in 1983 en 1984. In 1985 werd gestart met een ononderbroken monitoring en volgde een heropflakking: 97 broedgevallen in 1991. Dit succes wordt mede verklaard door de plaatsing van nestkasten.
- Een tweede broedsel, ter vervanging van een mislukt eerste broedsel, komt vaak voor bij de Grauwe klauwier. Maar het blijft moeilijk aan te tonen. Een laattijdige waarneming van uitvliegende jongen betekent niet noodzakelijk dat men te maken heeft met een tweede broedsel of een vervangbroedsel. Toch wijst het in die richting. In 1993 werden in de buurt van Virton 10 paren geobserveerd en bij 2 paren had men te maken met een tweede broedsel. Het typische gedrag van mannetje, vrouwtje en nestverlaters maken het ontdekken van een tweede broedsel of vervangbroedsel bijzonder moeilijk. Het mannetje voedt de jongen buiten het territorium op en de locatie van het nieuwe nest bevindt zich meestal verwijderd van de eerste.
- De krachtige herbicide "Herbogil", gecommercialiseerd door Rhône-Poulenc en gebruikt voor de teelt onder plastic, is officieel verboden in Frankrijk sinds 17 februari 1996. Toch heeft het Franse Ministerie van Landbouw het gebruik ervan oogluikend toegestaan tot 30 september 1997. Laksheid van het Ministerie of de macht van Rhône-Poulenc?
- In het tijdschrift *La chasse dans le Pas-de-Calais* werd de achteruitgang van Houtduif en Patrijs in het departement aangeklaagd. De dieren waren gestorven door insecticidevergiftiging. Als zelfs de jagers zich zorgen maken...
- De Franse elektriciteitsmaatschappij EDF heeft in de Roussillon (Pyrénées-Orientales) 50 nestkasten geplaatst op halfspanningspylonen. Op deze wijze tracht men de populatie Scharrelaars (minder dan 10 koppels) en uilen te herstellen. Ook Hop, Groene specht en Spreeuw zullen er hopelijk gebruik van maken. Ornithologen gaan dit project, voor de helft gesponsord door de EDF, op de voet volgen. EDF wil, in geval van succes, de volgende 3 jaar zo'n 200 palen uitrusten. Een initiatief dat verder uitdeint over Frankrijk
- Op enkele kilometers van de badplaats Fouras, aan de monding van de Charente, heeft een jager de helft van een reigerkolonie uitgemoord. De kolonie bestond uit ± 100 koppels Blauwe reiger, Kleine zil-

Purperreiger (Foto: J. Verbanck)

Kleine zilverreiger (Foto: J. Verbanck)

verreiger, Purperreiger, Ralreiger en Koereiger. Een honderdtal dieren werden afgeschoten, tel hierbij de tientallen achtergelaten eieren, de verwonde vogels en de weesjongen en u kent de omvang van de slachtpartij..

- De Californische condor is teruggekeerd in de Gran Cañon in Arizona. Zes juvenielen werden in december 1996 uitgezet. Dit bracht de wereldpopulatie van 20, in de jaren '80, tot 120 op dit ogenblik.
- Mister Noble uit het Engelse Bedfordshire beweerde legaal 12 Eleonoravalken uit Frankrijk te hebben geïmporteerd. Eén van zijn leveranciers was een oude bekende voor het gerecht. Zes valken zullen op Mallorca de vrijheid terugvinden, voor de zes resterende zoekt men nog naar een oplossing.
- De Kuifcalypturna, verreweg de kleinste cotinga, was gedurende 150 jaar niet meer waargenomen in het Brazilaanse regen-

woud. De eerste waarneming deze eeuw, van deze uitgestorven gewaande soort, gebeurde op $\pm$ 50 km ten noorden van Rio de Janeiro.

- De Blyths saterhoen, één van de vijf soorten saterhoenders of tragopans, die in de bossen van Azië voorkomen, werd recent gesignaleerd in Indië en Birma.
- Iedere lente keert het beeld van de wildstropen in de monding van de Gironde weer. Wildstropen wordt bij wet "officieel" toegestaan gedurende enkele dagen. Toch slagen jagers erin deze data te vervroegen tot eind april. Voorwerp van de jacht is de Zomertortel. In de loop van de maand mei zijn een tweehonderdtal leden van de LPO de schade op het terrein gaan opmeten. Op 30 mei telde men 23 627 duiven en 8 757 geweeschoten. Zwarte dagen waren vooral 2 mei (1 378 individuen in de vlucht / 1.683 schoten), 4 mei (624

vogels / 1.145 schoten) en 23 mei (24 duiven / 205 geweeschoten). 23 mei is de laatste "officiële" dag van de wildstropen en blijkbaar wilden de jagers nog hun schade inhalen. Op uitdrukkelijk verzoek van vogelliefhebbers waren de ordetrijdkrachten ter plaatse aanwezig. Ironie of niet, het resultaat was beter dan vorig jaar: 18 processen-verbaal werden opgemaakt. Weegt de last op de rug van de belastingbetaler op tegen het behaalde resultaat?

- Op 5 december 1996 werd in het vogelopvangcentrum van Clermont-Ferrand de verdwijning vastgesteld van een Oehoe, een Kwartel en een Zomertortel. De kans dat de (gewonde) Oehoe zijn kooi zelf had geopend en wat proviand had meegenomen, was bijzonder klein. Eén van de ouders was een gewezen vrijwillig medewerker van het asiel. De Oehoe werd nooit teruggevonden. Volgens de kidnappers zou hij na een mir-

aculeuze genezing de vrijheid terug gevonden hebben.

- De Champagnestreek met haar steppeachtig karakter is weer het toneel geworden van een massale voedselvergiftiging. "Natuurbeheerders" hebben van de strenge winter en de zwakte van de vogels gebruikgemaakt om vergiftigde vleesballetjes uit te strooien. Naast honden en Vossen werden ook Buijzders, Torenavalken en Blauwe kiekendief er het slachtoffer van.

Goed om te weten

WERK ZOEKEN IN DE VLAAMSE BOS- EN NATUURBEHEERSECTOR (NIEUWE BROCHURE)

Een brochure van 16 blz. werd door het Educatief Bosbouwcentrum opgesteld om mensen van dienst te zijn welke op zoek zijn naar werk in het Vlaamse bos- en natuurbeheer. In de brochure is sprake van opleiding en cursussen en van werk zoeken als werknemer en als zelfstandige.

Als werknemer kan men terecht komen bij de Vlaamse gemeenschap, bij lokale besturen en privé-bedrijven. Er wordt ook aandacht besteed aan de groeiende sociale tewerkstelling en sociale economie in deze sector.

De brochure kan aangevraagd worden bij: Educatief bosbouwcentrum Groenendaal, Duboislaan 2, 1560 Hoeilaart, tel. 02/657 93 64, fax 02/657 57 54

Willy Verbeke

BOEKBESPREKINGEN

De voorbije maanden kwamen twee natuurboeken op de markt die ideale eindejaars-geschenken vormen, voor wie daarnaar op zoek is. Beide boeken zijn te koop in de Wielewaalboekhandel.

PUNTEN EN LIJNEN IN HET LANDSCHAP

*Martin Hermý
& Geert De Blust*

Punten en lijnen in het landschap. Auteurs/redacteuren Martin Hermý en Geert De Blust. Uitgave Stichting Leefmilieu. Prijs 1.875 F (1.500 F voor abonnees van Stichting Leefmilieu). 336 blz.

In 1989 gaf de Stichting Leefmilieu het boek "Natuurbeheer" uit, inmiddels zowat hét referentiewerk voor wie in Vlaanderen met het beheer van natuurgebieden begaan is. Het werd ons zelfs in Nederland benijd.

Als opvolging op dat boek, verscheen eerder dit jaar "Punten en lijnen in het landschap". Dit werk bestaat uit vier delen:

- een inleidend gedeelte met o.a. bijdragen over ecologische infrastructuur en over biodiversiteit en natuurontwikkeling in kleine landschapselementen (KLE),
- in het tweede deel worden belang, bedreigingen, behoud en beheer van de voornaamste KLE in Vlaanderen uitvoerig besproken,
- het derde deel handelt over natuurontwikkeling in stedelijke en verstedelijkte gebieden,
- in het slotgedeelte worden planning en organisatie van KLE in Vlaanderen toegelicht.

De hoofdstukken worden afgewisseld met niet minder dan 22 intermezzo's handelend over uiteenlopende onderwerpen zoals "vloedmerken", "vispassages", "het belang van KLE voor Dassen", "Gierzwaluwen" en "mossen in gazons". Aan deze teksten werkten liefst 32 auteurs mee.

Een zwart-wit foto uit het begin van deze eeuw gaat elk hoofdstuk vooraf. Verder is het boek overvloedig geïllustreerd met een honderdtal prachtige kleurfoto's (vele van de hand van Marc Sloomackers, een waarborg voor kwaliteit) en met talrijke tekeningen, tabellen, grafieken, schema's enz;

Wie het boek "Natuurbeheer" en "De Bossen van Vlaanderen" kent, weet wat hij mag verwachten. Een must voor elk een die het goed meent met de natuur en daarvoor ook de handen uit de mouwen wil steken.

De Kalmthoutse Heide. Auteur Geert De Blust. Uitgave Davidsfonds. Prijs 1.695 F. 142 blz.

Onlangs stelde het Davidsfonds zijn recentste uitgave voor, een monografie over de Kalmthoutse Heide, geschreven door dé specialist ter zake, Geert De Blust.

De auteur begint met het schetsen van de ontstaansgeschiedenis van dit landschap in het verdere en het recentere verleden. Uiteraard komt hierbij ook de moeizame strijd voor het behoud van Vlaanderens grootste natuurreservaat aan bod.

Vervolgens bespreekt de auteur vier deelaspecten van het landschap: de duinen, de droge hei, de vochtige en natte hei en de vennen. Zowel hun fauna en flora als hun bedreigingen komen uitgebreid ter sprake.

De gevolgen van die bedreigingen nopen tot beheersingrepen welke toegelicht worden door de auteur. Eén van de

technieken die destijds werden toegepast om heide te verjongen was het afbranden. Zowel vorig als dit jaar zijn er in het reservaat echter branden gesticht die vele honderden hectaren landschap voor vele jaren hebben aangetast.

Behoud van dit, gezien zijn uitgestrektheid, voor Vlaanderen unieke landschap, is echter ook afhankelijk van externe milieu-invloeden (bv. verdroging, vermessing ...). Dit vereist dan ook een veel ruimere en meer drastische aanpak. Wat het op elkaar afstemmen van het beheer in omliggende groen- en natuurgebieden betreft, wordt een mogelijkheid geboden via het Grensoverschrijdend Natuurpark Zoom - Kalmthoutse Heide.

Het boek werd door Marc Sloomackers, die overigens in de nabijheid van het reservaat woont, rijkelijk voorzien van sublieme kleurenfoto's.

Als afsluiting volgend nog een aantal tabellen: overzicht hogere planten (vóór 1960 en ná 1985), broedvogels in het reservaat en de directe omgeving (vóór 1958 en, ná 1990), dagvlinders, amfibieën en reptielen, 15 winters watervogeltellingen in de Kalmthoutse Heide.

Een pracht van een monografie, voor een pracht van een gebied.

KNNV-Veldgids Libellen, met meer dan 160 kleurenfoto's. Auteurs: Frank Bos, Marcel Wasscher. Prijs 995 F.

Libellen zijn insecten die enorm tot de verbeelding spreken door hun sierlijke, razendsnelle vlucht, hun afmetingen en prachtige kleuren. Het is voor het eerst dat er een Nederlandstalige veldgids over deze bijzondere insecten verschijnt. In de Veldgids Libellen worden alle Europese soorten beschreven. Niet alleen de herkenning, maar ook de levenswijze, het voorkomen en de bescherming van libellen worden behandeld. De beschrijvingen van de 96 soorten worden aangevuld met duidelijke zwart/wit tekeningen en schitterende kleurenfoto's. Met behulp van de Veldgids Libellen zal zowel de geïnteresseerde leek als de meer ervaren libellenwaarnemer alle libellen gemakkelijk op naam kunnen brengen, niet alleen in de vrije natuur, ook in de omgeving dichterbij huis, in tuinen en bij vijvers.

De Veldgids Libellen is het nieuwste deel in de succesvolle reeks Veldgidsen van de KNNV Uitgeverij. Te koop in de Wielewaalboekhandel.

Het Bodemsaneringsdecreet en Vlarebo. Handleiding voor de notariële praktijk en de vastgoedsector. Dirk Van de Gehuchte, Dany Cornelis, Patrick Plovie, Helga Van der Veken; 250 blz.; 1.250 F (1.000 F voor abonnees van "Leefmilieu").

'Het bodemsaneringsdecreet en Vlarebo - handleiding voor de notariële praktijk en de vastgoedsector' is opgevat als een praktijkgericht handboek. Het bevat een uitgebreide bespreking van het Vlaams decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering en het uitvoeringsbesluit van 5 maart 1996, het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering.

Daarnaast werd ruim aandacht besteed aan andere wetgeving die betrekking heeft op preventie en sanering van bodemverontreiniging en/of relaties heeft met bepalingen uit het bodemsaneringsdecreet zoals bv. deze betreffende de aansprakelijkheid en de informatieplicht ten aanzien van de verwerver van gronden. Tevens werd zowel voor de overdrager (verkoper, verhuurder, leasinggever, enz., als voor de verwerver (koper, huurder, leasingnemer, enz.) een beslissingsschema opgenomen. Het stelt op een gestructureerde en chronologische wijze de verplichtingen, te nemen acties, risico's en mogelijke beslissingen bij een overdracht voor in het licht van het bodemsaneringsdecreet. Een alfabetische checklist tenslotte geeft de gebruiker een beknopt overzicht van de essentiële elementen uit het bodemsaneringsdecreet en aanverwante wetgeving, leidt de lezer naar de bespreking van deze elementen in het

boek en verwijst naar betrokken artikelen in het bodemsaneringsdecreet, Vlarebo en eventueel andere wetgeving. De teksten van het bodemsaneringsdecreet en Vlarebo vervolledigen het geheel.

Unieke serie wandelgidsen vol natuurinformatie. Natuurtochten in Nederland, deel 1: 25 wandelingen in Limburg door Pieter-Paul van Laake; 144 blz.

Nederlands-Limburg is met haar afwisselende terreinen en spectaculaire hoogteverschillen een wandelprovincie bij uitstek. Het is voor het eerst dat een wandelgids over Limburg is verschenen waarin de wandelaar niet alleen een beschrijving van de route en het landschap aantreft, maar ook gegevens over de honderden soorten planten en dieren die er voorkomen. De wandelaar leest wààr tijdens de tochten een Zandhagedis te zien is, leert Rimpelmos kennen en raakt vertrouwd met Vuurlibel, Taigaboombkruiper en Speldeprikzwammetje. Algemene en zeldzame soorten zijn ge-localiseerd - soms tot op de meter nauwkeurig. De interessante informatie over vogels en vlinders, grassen en paddestoelen, mossen en slakken is afkomstig van mensen die goed op de hoogte zijn van de flora en fauna in Limburg: per wandeling is de expertise ingeschakeld van medewerkers en Staatsbosbeheer, het Nationaal Natuurhistorisch Museum, de Provincie Limburg en andere mensen die als autoriteiten gelden op de verschillende vakgebieden. Avontuurlijk ingestelde wandelaars die méér willen weten over

de natuur die hen omringt, mogen deze gids beslist niet missen.

De gids bevat beschrijvingen en kaartjes van 25 hele en halve dagwandelingen verspreid over Limburg. Ze zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Aan het begin van elke tochtbeschrijving staan behalve praktische informatie over de lengte en aard van de wandeling ook de bus- en treinhaltjes vermeld, aansluitende overstappen en de ligging van levensmiddelenwinkels, café's en andere pleisterplaatsen.

Natuurtochten-gidsen over alle Nederlandse provincies verschijnen in de loop van 1998 en daarna.

Te koop in de Wielewaalboekhandel.

IN MEMORIAM SYLVESTER TYS

Op woensdag 10 september overleed Sylvester Tys aan de gevolgen van een verkeersongeluk. Zowel voor de plaatselijke afdeling Mechelen als voor talrijke raden en commissies, die zich bezighouden

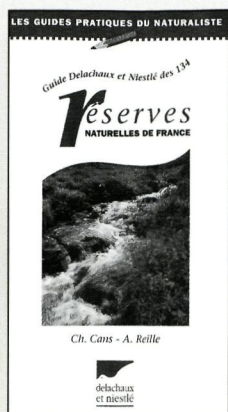
met natuur en milieu, is zijn heengaan een zwaar verlies. In het volgende nummer van Wielewaal zal de figuur van Sylvester en zijn inzet voor het natuurbehoud in Vlaanderen, uitvoerig belicht worden.

Wij bieden de familie onze oprechte gevoelens van deelneming aan en wensen zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen veel sterkte.

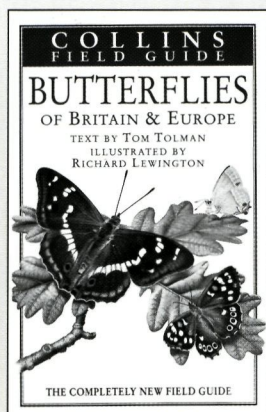
DANK...

De redactie wil alle medewerkers aan Wielewaaljaargang 97 hartelijk bedanken. In het bijzonder Karel De Waele en Robert De Lust voor hun artikelen en Jeanne Peeters voor het typewerk.

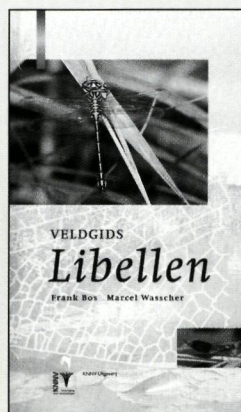
Wij hopen dat Wielewaal 97 u heeft aangesproken en wij doen ons best om u in 98 een nog beter tijdschrift aan te bieden.

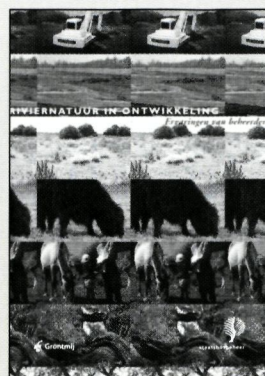
1.450 F

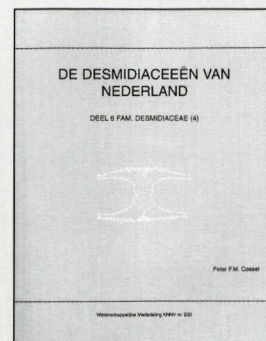
1.150 F

995 F

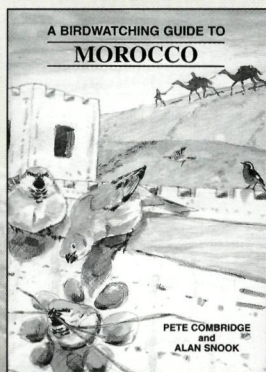
495 F

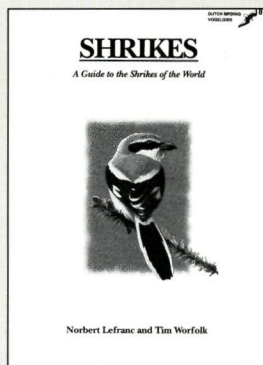
495 F

160 F

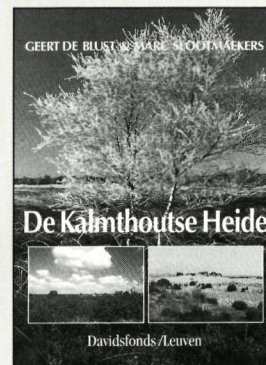
595 F

1.395 F

1.395 F

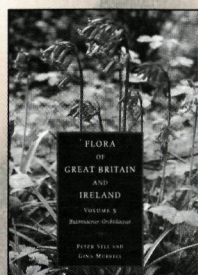
1.695 F

1.250 F

850 F

4.695 F

NIEUWS UIT DE BOEKHANDEL

- WM 220 (Coesel P.F.M.); 1997; *De Desmidiaceeën van Nederland - deel 6 - Fam. Desmidiaceae (4)*; KNNV, 95 blz.; 495,-
- Anchis, E., Caratsegna M., Bernini A., Polani F.; 1997; *200 Randonnés botaniques dans les Alpes*; Delachaux et Niestlé; 304 blz.; 1.795,-
- Lamb B.M.; 1993; *Guide des Cactus du monde*; Delachaux et Niestlé; 215 blz.; 1.850,-
- Cans C., Reille A.; 1997; *Guide des 134 réserves naturelles de France*; Delachaux et Niestlé; Daemen F.; 441 blz.; 1.450,-
- Van Gorp V., Daemen F.; 1997; *Slowakije - Verslag van een Natuurreis*; 25 blz.; 295,-
- Klein W.; 1996; *De Graafwespen van de Benelux*; JBV; 130 blz.; 275,-
- Martens A.; 1996; *Die Federlibellen Europas*; Spektrum; 150 blz.; 995,-
- Heather B. & Robertson H.; 1997; *Field Guide to the Birds of New Zealand*; Oxford; 432 blz.; 1.750,-
- Harding P., Lyon T.; Tomblin G.; 1997; *Nieuwe paddestoelengids. Herkennen van eetbare en giftige soorten*; Tirion; 192 blz.; 795,-
- Sell P. & Murrell G.; 1996; *Flora of Great Britain and Ireland; Volume 5: Butomaceae-Orchidaceae*; Cambridge University Press; 410 blz.; 4.695,-
- Van den Berg A., Van Der Have T., Keijl G., Mitchell D.; 1997; *Vogels kijken - Alles over vogels in Europa*; Kosmos Uitgevers; 288 blz.; 1.395,-
- Weidemann H.J.; Köhler J.; 1996; *Nachtfalter - Spinner und Schwärmer*; Naturbuch Verlag; 512 blz.; 1.295,-
- Bos F., Wasscher M.; 1997; *Veldgids Libellen*; KNNV; 256 blz.; 995,-
- Tutin T.G.; Herdruk 1997; *Umbellifers of the British Isles (BSBI Handbook n° 2)*; BSBI; 198 blz.; 850,-
- Lefranc M. and Worfolk T.; 1997; *Shrikes, A guide to the Shrikes of the world*; GMB uitgeverij; 192 blz.; 1.395,-
- Tucker G.M. & Evans M.I.; 1997; *Habitats for birds in Europe - A conservation strategy for the Wider Environment (Birdlife Conservation series n° 6)*; Birdlife International; 464 blz.; 2.050,-
- De Blust G. & Sloodmaekers M.; 1997; *De Kalmthoutse heide*; Davidsfonds Leuven; 142 blz.; 1.695,-
- Wendler A. & Nüss J.-H.; 1994; *Bestimmungsschlüssel für Libellen*; DJN; 131 blz.; 295,-
- De Laet J.; 1997; *Zwaluwen dapper, frivol en bedreigd*; VUB Press; 126 blz.; 450,-
- Cottridge D. & Vinicombe K.; 1996; *Rare birds in Britain and Ireland - A Photographic Record*; Harper Collins; 192 blz.; 1.495,-
- Scott D.A. & Rose P.M.; 1996; *Atlas of Anatidae populations in Africa and Western Eurasia*; Wetlands International; 336 blz.; 1.150,-
- Nauta M.M., Velling E.C.; 1995; *Atlas van De Nederlandse paddestoelen*; A.A. Balkema uitgevers; 352 blz.; 1.699,-
- WM 221 (Berg M.P. & Wijnhoven H.); 1997; *Landpissebedden - een tabel voor de Landpissebedden van Nederland en België*; KNNV; 80 blz.; 495,-
- Tolman T. & Lewington R.; 1997; *Field Guide to the Butterflies of Britain and Europe. The completely new field guide*; Harper Collins; 320 blz.; 1.150,-
- Kwak M.M. & Tieleman I.; 1997; *Het Hommelleven*; JBV; 35 blz. 160,-
- Van den Bos H.; 1997; *Rijvernatuur in ontwikkeling - Ervaringen van beheerders (Nederland)*; Grontmij & Staatsbosbeheer; 111 blz.; 495,-
- Criel D.; 1997; *De Das in Vlaanderen - Een verhaal in zwart en wit*; Van de Wiele; 121 blz.; 1.250,-
- Combridge P. & Snook A.; 1997; *A Birdwatching Guide tot Morocco*; Arlequin Press; 64 blz.; 595,-
- CD *Frog Talk*; 1997; Sitelle; 850,-
- CD *Rutting Red Deers in the Tronçais Forest*; 1997; Sitelle; 850,-
- Video *Het Zwin Natuurreservaat*; 56 min. - VHS PAL; Vapaco Film; 995,-

Openingsuren Wielewaalwinkel: dinsdag tot zaterdag van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur.

GAGELEER

"Reeds in de oudste tijden, waaruit ons iets over de menselijke samenleving bekend is, en gedurende de vele duizenden jaren daarna, heeft het bier de mens verkwikt en hem, vooral in de streken die geen wijnbouw toelieten, een voor de meesten toegankelijk genotmiddel geboden."

De GAGELEER is geboren;

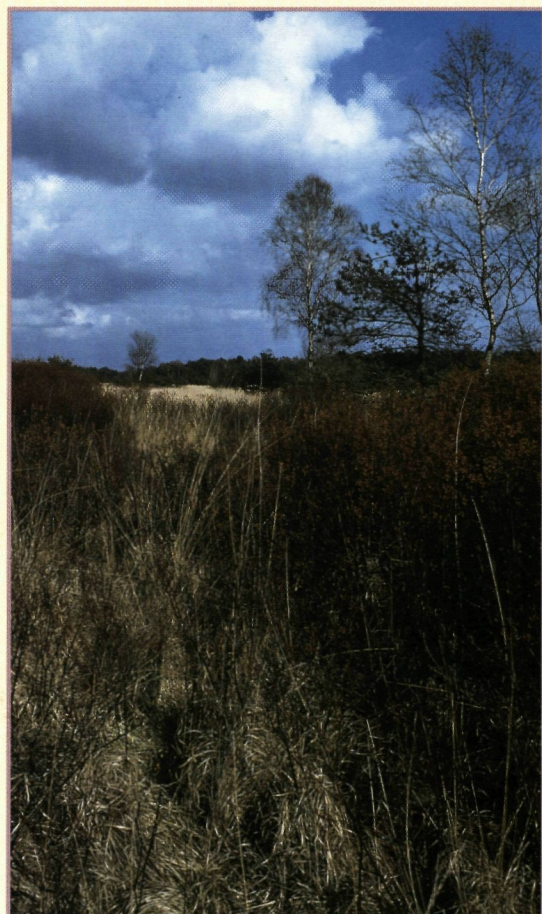
Een Kempens volmoutbier met de kenmerkende smaak van Gagel *Myrica gale*, een kruidachtig gewas uit vochtige heidebiotopen.

Gagel is een lage, tweehuizige struik van matig vochtige tot zeer natte, zure, venige grond. In Vlaanderen is hij voornamelijk bekend vanuit de Kempen en de streek rond Brugge.

Gagel was in de Middeleeuwen één van de belangrijkste onderdelen van gruit, een mengeling van kruiden die het bier een betere smaak bezorgden.

Naast zijn bekendheid als kruidstof was Gagel tevens bekend als zijnde ontstekingsremmend maar ook goed om ongedierte te verdrijven (denk maar aan de volksnaam 'vlooienskruid').

Dat Gagel ook enige roes kan verwekken, blijkt duidelijk aan de hand van een citaat uit het lied "Kempensland" van Armand Preud'homme:

" ...

Op de heide, zoete meid,
hebt gij mij verkoren,
Bij de gagel, voor altijd,
Mij uw trouw gezworen.

" ...

Gageleer is een idee van het Kempens Reservatenfonds. Het recept werd uitgedokterd door dhr. Louis Meulders. Het brouwen gebeurt door 'De Proefbrouwerij' te Lochristi. Ten behoeve van de wettelijke voorzieningen werd een vennootschap opgericht. Alle afdelingen en reservatenfondsen van De Wielewaal kunnen hiervan een graantje meepikken.

Met de Gageleer in de hand verwerft De Wielewaal de mooiste landschappen van het land. Wie weet...

Voor meer inlichtingen tijdens kantooruren: op de Wielewaalcentrale: 014/41 22 52 of Concencio 03/888 94 45. Na de kantooruren: D. Geysels, 014/42 06 17 en L. Van Gompel 014/43 95 45.

Prijzen:

960 F voor een bak 24 x 33 cl (exclusief leeggoed)
110 F voor een fles van 75 cl (exclusief leeggoed).

